EILANDSRAAD VAN ARUBA

Notulen 1964 **No.** 3.

NOTULEN

van de openbare vergadering van de Eilandsraad

op donderdag 22 oktober 1964, des namiddags om half drie.

Behandelde onderwerpen :

1. Beleid van het Bestuurscollege.

VOORZITTER: O.S.Henriquez, Gezaghebber.

SEKRETARIS: A.J.Booi, wnd. Sekretaris van het eilandgebied.

Aanwezig zijn de leden: I.S. de Cuba, M. de Cuba, G.A.Oduber, E.R.Finck, F.D.Figaroa, J.Erasmus, F.J.Tromp, L.Croes, A.Werleman, D.Tromp, D. Flemming, W.C.Anslijn, J.Geerman, Mevr. M.Irausquin, L.A.I.Chance, C.A. Eman, A.Falconi, L.V.Britten, M.Croes, D.G.Croes, F.V.Lacle, alsmede Gedeputeerde D.C.Mathew.

DE VOORZITTER: Ik open hierbij deze openbare vergadering, aangevraagd door de leden C.A.Eman, A.Werleman en W.C.Anslijn, volgens hun schriftelijk verzoek van 16 oktober j.l. De oproepingsbrief aan de leden van de Raad was gedateerd 20 oktober 1964, no.3.
Bij mij is net binnengekomen een verzoek van eerdergenoemde heren, gericht aan de Voorzitter, gedateerd heden, dat luidt als volgt:
Hierbij mogen ondergetekende, leden van de Eilandsraad van Aruba U drie ontwerpen van de raadsbesluiten aanbieden, onder beleefd verzoek deze ontwerpen onder de ingekomen stukken op de Raadsvergadering van 22 oktober 1964 te vermelden en de wijze van afdoening van deze ingekomen stukken aan de orde te stellen.
En hierbij waren toegevoegd drie ontwerp-raadsbesluiten welke wij thans nu als ingekomen stukken een voor een zullen behandelen, om de wijze van afdoening te kunnen behandelen. Dan zal overgegaan worden op het agendapunt aangevraagd door de drie eerdergenoemde leden, namelijk het beleid van het Bestuurscollege.

DE HEER C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou U willen verzoeken om de ingekomen stukken als volgt aan de orde te stellen:
Het voorstel om het aantal Gedeputeerden te brengen van vijf op vier, als eerste punt van de agenda.
Het beleid van het Bestuurscollege, en daarbij zou ik wensen ter aanvulling van dat agenda-punt een voorstel hiermede verbandhoudende.
Dus het wordt: Het beleid van het Bestuurscollege en het voorstel, daarmede verbandhoudende.

DE VOORZITTER: En dan komen die twee andere ontwerpen.

DE HEER C.A.EMAN: Dan komen die twee andere ontwerpen aan de orde.

DE VOORZITTER: Dan hebben wij dus als ingekomen stuk een ontwerp-raadsbesluit tot wijziging van het aantal gedeputeerden op vier.

Dit ingekomen stuk is ingediend en ondertekend door de heren W.C.Anslijn, C.A.Eman en A.Werleman. Aangezien ik hier aanneem, dat er leden zijn, die nog geen kennis hebben genomen van de inhoud van het stuk, stel ik voor om dit stuk eerst voor te lezen.
De Eilandsraad van het eilandgebied Aruba;
overwegende:
dat de heer G.A.Oduber op 29 september 1964 ontslag heeft genomen als gedeputeerde van het eilandgebied Aruba en sindsdien als waarnemend gedeputeerde optreedt;
dat op korte termijn het niet mogelijk is in de vacature van de vijfde gedeputeerde te voorzien;
dat er gevaar bestaat, dat de heer G.A.Oduber als gevolg hiervan nog geruime tijd de werkzaamheden van gedeputeerde zal moeten blijven verrichten, alhoewel hij nadrukkelijk zijn ontslag heeft genomen;
dat de werkzaamheden van het Bestuurscollege, zo nodig, gedurende enige tijd door vier gedeputeerden kunnen worden verricht;
heeft besloten:
1) het aantal gedeputeerden instede van op vijf op vier vast te stellen.
2) dit raadsbesluit onmiddelijk in werking te doen treden.

Mag ik het woord geven aan de indieners van dit raadsbesluit?

DE HEER A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, zoals bekend heeft Gedeputeerde G.A.Oduber op 28 of 29 september j.l. zijn ontslag als gedeputeerde schriftelijk ingediend bij de Raad. Op grond van ......

DE VOORZITTER: Mijnheer Werleman, mag ik U even interrumperen? Ik heb alleen aan de orde gesteld de wijze van behandeling van het ingekomen stuk. Dus het onderwerp is nog niet in behandeling. Wat stelt U voor, dat wij gaan doen met het ingekomen stuk?

DE HEER A.WERLEMAN: Ik meen, dat de heer Eman, dat reeds naar voren heeft gebracht, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Hij heeft alleen maar gevraagd de wijze van behandeling aan de orde te brengen. Ik vraag nu aan de indieners, welke wijze van behandeling U zich voorstelt?

DE HEER C.A.EMAN: Ik stel voor, dat het behandeld wordt als eerste punt op de agenda.

DE VOORZITTER: Dus als eerste punt van de agenda. Dan hebben wij nu een voorstel van de heer Eman, om dit ontwerp te behandelen als eerste agendapunt. Indien de meerderheid van de Raad zich daarmee kan verenigen, dan heb ik er geen bezwaar tegen. Echter moet ik U erop wijzen, dat het niet mogelijk zal wezen om op dit ontwerp in deze vergadering een besluit te nemen.
Het is namelijk mogelijk om gedurende de vergadering met nieuwe punten te komen, maar ingevolge artikel 30, tweede lid, zal het niet mogelijk zijn danwel op voorstel van de Voorzitter of het Bestuurscollege, besluiten te nemen over zaken die niet in de oproepingsbrief werden genoemd.
Aangezien noch het Bestuurscollege noch ik bereid zijn het voorstel te doen om deze zaak aan de orde te stellen voor een besluit, zult U slechts in deze vergadering kunnen beraadslagen over dit ontwerp-besluit.
Maar er zal geen besluit op genomen kunnen worden.
Ik wil thans het woord geven aan diegenen, die dat wensen, in de eerste plaats aan de indieners van het ontwerp.

DE HEER A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ofschoon, zoals U zegt, het niet mogelijk is om dit raadsbesluit te behandelen in deze vergadering om technische redenen, zoals in artikel 30 gesteld, zijn wij van mening, dat een gedeputeerde, die zijn ontslag heeft genomen, ingevolge het gestelde in de Eilandenregeling, in de gelegenheid dient te worden gesteld, niet langer aan te blijven, doch dat zijn zaak zoveel mogelijk in een eerstvolgende vergadering zal worden behandeld. Misschien is het technisch niet mogelijk, maar wij kunnen ons wel mee verenigen, dat dit stuk dan in een andere vergadering op de agenda wordt geplaatst.

DE HEER C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb de laatste woorden van de heer Werleman niet kunnen horen. Zoudt U ze even kunnen herhalen?

DE VOORZITTER: Ik had ook moeite om de heer Werleman te verstaan. Het is wel hinderlijk, maar ik heb begrepen, dat de heer Werleman zich neerlegt bij hetgeen ik gesteld heb, ingevolge artikel 30, het tweede lid van de Eilandenregeling, namelijk dat het technisch niet mogelijk is om een besluit te nemen hierop in deze vergadering.
Ik heb begrepen, dat de heer Werleman heeft ingezien, dat het nu niet kan, maar dat hij wel de hoop heeft uitgesproken om in een volgende openbare vergadering dit punt voor behandeling naar voren te brengen.
Zijn er nog leden, die het woord wensen op dit agenda-punt? Zo niet, dan gaan wij over tot het volgend agenda-punt.
Thans is aan de orde het agenda-punt, aangevraagd door de aanvragers van deze vergadering, namelijk het beleid van het Bestuurscollege. Ik geef het woord aan de aanvragers van deze vergadering.

DE HEER C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, het is algemeen bekend, dat op ons eiland er ontevredenheid bestaat omtrent het door het Bestuurscollege gevoerde beleid en dat deze ontevredenheid steeds groter wordt. De ongerustheid omtrent de houding, het doen en laten van dit Bestuurscollege, alsmede omtrent de gevolgen welke deze tenslotte voor onze gemeenschap zullen hebben, neemt hand over hand toe. In bredere kring overheerst het oordeel, dat er een eind moet komen aan het beleid, dat zich kenmerkt door onzekerheid, ondeskundigheid, wanbeheer, het dienen van eigen belang, het veronachtzamen van de belangen van Aruba.
Men verwijt het Bestuurscollege onzekerheid in zodanige mate, dat dit College toestaat, dat bepaalde leden van de partij-raad van de politieke partij, waarop zij steunt, op de plaats van het Bestuurscollege gaan zitten, en over het hoofd van het Bestuurscollege heen vermenen uit te maken wat er in bepaalde opzichten dient te geschieden op het gebied van ambtelijke en zakelijke wijzigingen. Er valt een ontstellend gebrek aan een deugdelijk en vast beleid te constateren. Enerzijds vindt dit zijn oorzaak in de bestaande verdeeldheid in de politieke groep, waarop het Bestuurscollege steunt, anderzijds wordt deze verdeeldheid daardoor sterker in de hand gewerkt. Elke besluitvorming wordt zodoende een onmogelijkheid of een vergaand compromis. Men verwijt dit College ondeskundigheid. Ondeskundigheid gepaard aan zelfoverschatting, waarbij bereidheid ontbreekt om eigen beperkte inzicht te toetsen aan de meningen van anderen, die op een bepaald terrein beter bekend zijn. Ondeskundigheid en onzekerheid hebben geleid tot een toestand waarbij het voor een zichzelf respecterend hoofd van dienst niet langer mogelijk is om onder en met dit College te werken. We hebben dan het Hoofd van het Water- en Energiebedrijf zien gaan als gevolg van deze onrust. We kennen het conflict met het hoofd van D.O.W. En we weten, dat meerdere diensthoofden uitzien naar een werkkring elders omdat onder deze omstandigheden door hen niet constructief gearbeid kan worden en zij de hoop op verbetering hebben opgegeven.
In plaats van deskundigen aan te trekken wordt Aruba onfeilbaar schade

toegebracht door verlies aan deskundigheid en lokale ervaring, waarbij in de toekomst het bestuursapparaat onder leiding dreigt te komen van een aantal ja-knikkers, zonder deskundigheid en eigen mening. Waartoe een en ander leidt is onlangs nog gebleken. Inzake de vorm en opzet van het nieuwe luchthavengebouw is zowel door hoofd D.O.W. als door de luchthaven-commissie een duidelijk advies uitgebracht, dat rekening hield met voldoende uitbreidingsmogelijkheid. Het Bestuurscollege daarentegen wist het veel beter en liet een geheel ander gebouw tekenen. Voor de bouw kwam reeds vast te staan dat dit gebouw te klein zou zijn. In de geadviseerde vorm zou dit geen probleem hebben gegeven. Nu echter betekent dit dat het luchthavengebouw geheel opnieuw ontworpen en berekend moet worden hetgeen de NACO wel wil doen, doch onze gemeenschap op ruim een ton zal komen te staan. Tussen ondeskundigheid en wanbeheer ligt meesttijds maar weinig verschil. Zo vraagt men zich af of ondeskundigheid of een andere oorzaak geleid heeft tot het wanbeheer, waarbij de financiele reserves werden opgemaakt aan doeleinden waarvoor zij niet bestemd waren.
Hierdoor konden bij de D.O.W. noodzakelijke vervangingen van voertuigen en installaties niet plaats vinden, omdat de reserves elders zijn besteed en er geen geld meer beschikbaar is. Men vraagt zich af hoe onder zulke omstandigheden een openbare dienst draaiende gehouden moet worden? Men verwijt het Bestuurscollege het doen prevaleren van groepsbelangen en eigenbelangen boven het algemeen belang. Het bezitten van goede relaties met het Bestuurscollege is in deze samenleving bepalend geworden voor het verkrijgen van gunsten en rechten, ongeacht of er voor de gunsten gronden zijn en of het recht aanwezig is.
Binnen de personeelsverhouding heeft dit een volledige gezagsuitholling tot gevolg gehad. Leidende ambtenaren moeten aanzien, dat tegen hun zakelijke advies in personen in Overheidsdienst worden aangesteld, zonder dat daaraan behoefte is. Dat ambtenaren worden bevorderd, zonder enige reden verbandhoudende met de dienst en dat aanstelling in vaste dienst plaats vindt, zulks tegen de regels en die tegen het gezond verstand ingaat. Dergelijke werknemers doen veelal individueel en als groep wat zij willen zonder zich aan de aanwijzingen te storen. Dit in de veilige overtuiging, dat het Bestuurscollege hun meerderen niet zal toestaan hen te berispen. Op het gebied van personeelsbeleid schrikt men voor niet weinig terug. Van een der leden van dit College is het bekend, dat zijn zuster als telefoniste in eilandsdienst werkt, dat zijn zoon bij het Water- en Energie-bedrijf werkt, dat de electro-technische dienst bij D.O.W. gesplitst werd en gedeeltelijk werd overgebracht naar de luchthaven om zijn andere zoon aldaar, zonder diploma, te kunnen aanstellen. En dat tenslotte dezer dagen zijn nichtje als schrijfster in eilandsdienst is getreden, alhoewel zij niet in het bezit is van een mulo-diploma.
Mijnheer de Voorzitter, ik noem geen namen. Men verwijt het College het in ernstige mate veronachtzamen van de belangen van de Arubaanse eilandelijke gemeenschap. In deze tijd van nood en gebrek aan werkgelegenheid, waarbij Aruba moet vechten voor zijn bestaansmogelijkheden is er bij het Bestuurscollege geen spoor van een vastberaden, doelbewust beleid, dat op deze omstandigheden is gericht. Niemand kan of mag wonderen verwachten. Doch indien het Bestuurscollege zelf geen initiatief ontplooit, dan mag tenminste het scheppen van de mogelijkheid voor open discussie van deze problemen ruimte laten aan particulier initiatief en de grootste mogelijke steun van het laatste worden geeist.
Het is bekend, dat Lago verwacht in 1970 de raffinaderij met minder dan 1000 man te bedienen. Waarom confronteert het Bestuurscollege de gemeenschap niet met zo'n feit, zodat men zich daar tijdig op instelt? Waarom worden deze gemeenschap en belangen-groepen uit deze gemeenschap, zoals handel, industrie, ambtelijke kringen niet ingeschakeld, om te helpen zoeken naar de oplossing van de bestaande ernstige problemen?

Meermalen is toch gebleken, dat commissies en raden met uitstekende ideeën naar voren kwamen welke uiteindelijk tot een oplossing leidden. Hoe is het mogelijk, dat het Bestuurscollege in deze tijd dat Aruba de grootste behoefte heeft aan hotelbouw, nog gelegenheid durft te bieden aan grondspeculaties, welke afstotend op deze bouw werken? Hoe kan het Bestuurscollege bouwvergunningen op eigendomsgrond weigeren op absoluut onzakelijke overwegingen? Het gemis aan positief handelen en positief optreden van het Bestuurscollege moet onder de bestaande omstandigheden gezien worden als een onvergeeflijke fout en tekortkoming. Het is evenwel nog erger, dat dit Bestuurscollege lijdelijk toeziet bij bepaalde manipulaties welke ten doel en tot gevolg hebben, dat de gelden welke bij de verdeling van het meerjarenplan reeds aan Aruba zijn toegekend niet ter uitvoering van de geplande werken ter beschikking komen en dat als gevolg daarvan de werkloosheid en de moeilijkheden welke de handel en nijverheid ondervinden, de huidige afmetingen hebben aangenomen. In dit verband wordt dit College bijzonder kwalijk genomen, dat het instede van het streven naar de vergroting van de eilandelijke autonomie, steun en medewerking verleent aan stromingen, welke de beknotting van de eilandelijke autonomie voorstaan.
Mijnheer de Voorzitter, op grond van dit voorgaande wens ik thans de navolgende motie van wantrouwen tegen de gedeputeerden F.J.Tromp, I.S. de Cuba, A.Falconi,en D.C.Mathew in te dienen en aan de orde te stellen.
De motie luidt aldus:
"De Eilandsraad van het eilandgebied Aruba in openbare vergadering van de
"22e oktober 1964 bijeen,-
"overwegende, dat de heren F.J.Tromp, I.S. de Cuba, A. Falconi en D.C.
"Mathew door de Raad gekozen werden tot gedeputeerden van het Eilandgebied Aruba; -
"overwegende, dat sinds de uitoefening van hun betrekking zij blijk hebben
"gegeven niet het algemeen belang van Aruba te dienen, maar uitsluitend
"groepsbelangen, zoals dat algemeen bekend is; -
"overwegende, dat de ernstige financieel-economische toestand van Aruba,
"de in omvang toenemende werkloosheid, de uitvoering, voor zover er gelden
"beschikbaar zijn, van het meerjarenplan, onpartijdigheid eist; -
"overwegende, dat de voorbereiding en de uitvoering van het meerjarenplan
"medewerking van alle beschikbare krachten eist, alsmede waarborgen voor
"een verantwoorde besteding van de daarvoor beschikbare bestemde gelden; -
"overwegende, dat de besteding van de gelden van de gemeenschap op onver-
"antwoordelijke wijze plaats vindt; -
"overwegende, dat in het belang van een deugdelijk bestuur, rust en so-
"ciale zekerheid een einde aan deze toestand gemaakt dient te worden; -
"heeft besloten zijn wantrouwen uit te spreken in de gedeputeerden F.J.
"Tromp, I.S. de Cuba, A.Falconi en D.C.Mathew voornoemd en gaat over tot
"de orde van de dag"
Daarna het verzoek om aan de bepaalde instanties deze motie te doen toekomen.

DE VOORZITTER: Wensen de andere indieners van deze motie het woord? Deze motie werd ondertekend door de heren C.A.Eman, A.Werleman en W.C. Anslijn. De heer Anslijn is aan het woord.

DE HEER W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb maar een punt, maar met Uw toestemming wil ik liever in het Papiaments spreken.
Señor Presidente, ora cu e pueblo arubano a bay dia di eleccion pa vota pa nan representantenan, nan a bay cu e confianza cu e personanan cu lo worde elihi ta defende nan derechonan, ta para bon riba nan pia y lo no laga ningun hende pone presion ariba nan pa kita nan derecho, como representantenan di pueblo. Den otro palabra, e pueblo arubano a vota pa re-

presentantenan, cu ta liber pa traha manera representantenan decente, honorablo, capablo ta traha pa bonoficio di nan luga. E representantenan, si nan ta mara un cabuya na nan garganta anto nan no por representa nan pueblo manera e pueblo ta desea. Señor Presidente, den grupo di P.P.A. tur e miembronan, representantenan di pueblo di parti di P.P.A., met uitzondering di Señor Fanchi Lacle, Señor Leo Chance y mi personan a firma un ontslagbrief, onherroepelijk, como miembro di Eilandsraad, cu fecha...

(Vertaling).

Mijnheer de Voorzitter, toen het volk van Aruba op verkiezingsdag gingen stemmen voor zijn vertegenwoordigers, ging het met het vertrouwen, dat de personen, die gekozen zullen worden zijn rechten zullen verdedigen en dat zij stevig in hun schoenen zouden staan en dat zij door niemand druk zullen laten uitoefenen om hen hun recht als volksvertegenwoordigers te ontnemen.
Met andere woorden, het volk van Aruba heeft gestemd voor vertegenwoordigers, die vrij zijn om te werken als nette, eerlijke vertegenwoordigers, in staat om te werken voor het welzijn van hun land. Wanneer echter die vertegenwoordigers zich een strop om de hals laten binden, dan kunnen zij het volk niet vertegenwoordigen, zoals het volk dat zou wensen.
Mijnheer de Voorzitter, in de P.P.A.-groep hebben al de leden-vertegenwoordigers van het volk met uizondering van de heer Fanchi Lacle, de heer Leo Chance en mijn persoon, een ontslagbrief getekend, onherroepelijk, als lid van de Eilandsraad, met open d.........

DE VOORZITTER: Mijnheer Anslijn, ik zie het verband niet tussen dit betoog en het beleid van het Bestuurscollege.

DE HEER W.C.ANSLIJN: Jawel, Mijnheer de Voorzitter, het gaat juist om het beleid van het Bestuurscollege.

DE VOORZITTER: Ik verzoek U om zich te houden aan het agendapunt. Het gaat om het beleid van het Bestuurscollege en niet over het beleid van de leden van de P.P.A.

DE HEER W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, mag ik dit even toelichten?

DE VOORZITTER: U krijgt nog een kans om door te gaan, waarbij U zich zal moeten houden aan het agendapunt, anders zal ik U het woord moeten ontnemen, want U heeft het helemaal niet over het Bestuurscollege.
(Het publiek geeft op enigszins luidruchtige wijze blijk van in- of ontstemming over de gang van zaken)

DE VOORZITTER: Ik wil het publiek erop wijzen, dat het niet is toegestaan enig commentaar te geven gedurende een openbare vergadering van de Eilandsraad. Het is U toegestaan de vergaderingen bij te wonen, maar U mag geen enkel teken van goedkeuring of afkeuring geven. Ik doe dus een beroep op U, anders zal ik genoodzaakt zijn, volgens het Reglement van Orde U te verzoeken de zaal te verlaten.

Lo mi ripiti esaki na Papiamento: Boso ta bonbini akinan. Publico tin e derecho di sinta den publieke tribune durante di un reunion publico, pero Reglement van Orde ta bisa, cu no ta permiti pa ningun hende cu ta sinta den publieke tribune duna algun comentario of exprese di un manera of otro durante e reunion. P'esey mi ta pidi masha hopi boso cooperacion, pa boso y nos tur aki tene nos na e Reglamento aki, pasobra e Reglamento ta bisa, cu si publiek no tene na esey, anto ami e ora ey mester pidi publiek

pa sali bay p'afo. Y lo mi no desea di haci esey. P'esey mi ta pidi boso cooperacion, scucha y waak pero no duna ningun comentario, sino boso ta trece mi den dificultad.

(Vertaling) .

Ik zal dit in het Papiaments herhalen. U bent allen hier welkom. Het publiek heeft het recht om in de publieke tribune te zitten gedurende een openbare vergadering, doch het Reglement van Orde stelt, dat het niet is toegestaan, dat iemand, die in de publieke tribune zit enig commentaar geeft of zich op een of andere wijze uitspreekt gedurende de vergadering. Daarom verzoek ik dringend Uw medewerking, zodat U en wij allen ons aan dat Reglement houden, want in dit Reglement staat, dat wanneer het publiek zich niet daaraan houdt, ik dan het publiek zal moeten verzoeken de zaal te verlaten. En ik zou dat niet willen doen. Daarom verzoek ik Uw medewerking; kijkt en luistert, doch onthoudt U zich van commentaar, anders brengt U mij in moeilijkheden.
Het woord is aan de heer Anslijn.

DE HEER W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, e miembronan di Bestuurscollege ta alavez miembro di Eilandsraad y como lid di Eilandsraad nan tambe a firma e ontslagbrief, p'esey mi a bin ariba dje. Esey ta un toelichting. Lo mi bira mas cortico. E gedeputeerdenan, es ta Bestuurscollege, cu excepcion di Señor Mathew, kende no ta miembro di Eilandsraad, a firma e ontslagbrief lagando e fecha habri. E ontslagbrief cu Bestuurscollege a firma ta den man di un persona. E factor humano den e caso aki ta cu e persona ey por pone presion ariba miembronan di Bestuurscollege, pa haci loke e ta desea, pasobra den su man e tin nan ontslag, di cual e mester yena e fecha so y nan lo no ta ni miembro di Bestuurscollege ni representante di pueblo mas. Mi miedo ta cu e carta ey por worde usa den e caso aki pa forza cos pa tuma luga, cu no mester tuma luga. Mijnheer de Voorzitter, den interes di Aruba esaki no ta bon, pasobra e deputadonan mester traha sin presion ariba nan. Mi no sabi si presion ta worde poni of no, mi ta supone cu ta asina, pasobra e caso aki tin hopi factor tras di dje. Ora un Bestuurscollege den un sistema democratico ta firma un ontslagbrief como lid di Eilandsraad y pone e brief ey den man di e aannemer mas grandi ariba e isla aki, y cu ta Bestuurscollege ta duna contractnan na aannemers mi ta puntra mi mes e implicacion cu tin atras di e cos aki, si e cos ta den belang di Aruba. P'esey mi a dien in e mocion di wantrouwen. Y te e dia cu mi haya e confianza cu e cos no ta manera mi ta sospecha, mi ta mantene mi standpunt cu mi no tin vertouwen den Bestuurscollege mas door di e cos aki.
Mijnheer de Voorzitter, mi ta caba di papia awor. E caso mi ta laga den man di votadornan arubiano. Gracias.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, de leden van het Bestuurscollege zijn tevens lid van de Eilandsraad en als lid van de Eilandsraad hebben ook zij die ontslagbrief getekend, daarom ben ik erop gekomen. Dat is slechts als toelichting. Ik zal echter korter zijn. De gedeputeerden, dat is dus het Bestuurscollege, met uitzondering van de heer Mathew, die geen lid is van de Eilandsraad, hebben die ontslagbrief getekend, met openlating van de datum. Die ontslagbrief, die het Bestuurscollege getekend heeft is in handen van een persoon. De menselijke factor in dit geval is, dat die persoon druk kan uitoefenen op de leden van het Bestuurscollege, om te doen wat hij wenst, want hij heeft hun ontslagbrief in handen, waarin hij slechts de datum heeft in te vullen en zij zullen niet langer lid zijn

van het Bestuurscollege, noch vertegenwoordigers van het volk.
Mijn vrees is, dat die brief zal kunnen worden gebruikt in dit geval om dingen af te dwingen, die niet moeten gebeuren. Mijnheer de Voorzitter, in het belang van Aruba is dit niet goed, want de gedeputeerden moeten kunnen werken, zonder dat er druk op hen wordt uitgeoefend. Ik weet niet of er druk wordt uitgeoefend of niet, ik veronderstel, dat het zo is, want dit geval houdt veel factoren in. Wanneer in een democratisch stelsel een Bestuurscollege-lid een ontslagbrief tekent als lid van de Eilandsraad en deze brief in handen stelt van de grootste aannemer van dit eiland en dat de contracten aan aannemers door het Bestuurscollege worden gegund, dan vraag ik mij af, welke implicatie er in deze zaak is, en of dit wel in het belang van Aruba is. Daarom heb ik de motie van wantrouwen ingediend. En tot op de dag waarop ik het vertrouwen terugkrijg, dat de zaak niet zo is als ik het vermoed, tot dan hou ik vast aan mijn standpunt, dat ik geen vertrouwen meer heb in het Bestuurscollege door deze omstandigheid.
Mijnheer de Voorzitter, ik zal nu ophouden. Ik laat de zaak verder in handen van de Arubaanse kiezers. Ik dank U.

DE VOORZITTER: Wenst de heer Werleman nog het woord?

DE HEER A.WERLEMAN: Jawel, Mijnheer de Voorzitter. Bij de behandeling van dit agendapunt is het niet de bedoeling dezerzijds om in details te treden betreffende het beleid van het Bestuurscollege, doch het beleid thans slechts in algemene zin te beoordelen. Indien wij alleen al moeten afgaan op wat het overgrote gedeelte van de bevolking van het Bestuurscollege denkt of zegt, dus van de publieke opinie dan is het treurig gesteld met dit Bestuurscollege, doch wij moeten niet afgaan op wat in het algemeen beweerd wordt. Wij kunnen zomaar verschillende punten gevallen en omstandigheden aanhalen van algemene bekendheid, die aantonen dat het Bestuurscollege bijna uitsluitend groepsbelangen of beter gezegd partijbelangen nastreeft of dit althans lijdelijk toelaat.
Het is algemeen bekend, dat in de partij, waartoe het Bestuurscollege behoort, de slimsten of zij, die de grootste pressie, economisch of anderszins, binnen of buiten de partij kunnen uitoefenen, de meeste profijt trekken uit alles. Het is algemeen bekend, dat in de afgelopen jaren, het Bestuurscollege weinig of in het geheel geen blijk heeft gegeven zich bewust te zijn van de ernstige, financieel-economische toestand en de toenemende werkloosheid. Men kan niet aan de indruk ontkomen, dat het Bestuurscollege als het ware met gekruiste handen zit en de toenemende werkloosheid aanstaart zonder te pogen verbetering in deze toestand te brengen. Meer geld om de werkloosheid te bestrijden is onverantwoord, zegt het Bestuurscollege. Afgevloeide vreemde werkkrachten krijgen vergunning om te blijven en om zaken op te richten, waardoor vele landskinderen straks zonder werk komen te zitten. Dit alles, tegen de uitdrukkelijke wens van deze Raad, zoals dit door een motie is aangenomen in een openbare vergadering van deze Raad. Is door het Bestuurscollege misschien wel gedacht aan een commissie uit handel, industrie, gouvernement en anderen om te trachten het werkloosheidsprobleem grondig te bestuderen en naar verbetering van de toestand te zoeken? Dus om alle beschikbare krachten samen te bundelen om te zien wat gedaan kan worden?
Mijnheer de Voorzitter de voorbereiding en uitvoering van het meerjarenplan eisen de medewerking van alle beschikbare krachten en inzicht van alle andere groeperingen. Het Bestuurscollege laat de Raad in duister omtrent alles en verstrekt slechts zo weinig mogelijk inlichtingen aan de Raad. De Raad wordt niet op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen van de verschillende plannen, misschien kunnen wij er iets over horen bij de begrotingsbehandeling, wie weet, in de kranten kunnen wij wel

een en ander lezen. Bij de uitvoering van grote projekten schijnt het zo te gaan, dat bepaalde mensen of firma's er bij betrokken zijn als onder-aannemers of anderszins. Dit was het geval geweest bij de bouw van het waterfabriek van f. 20.000.000,--, welke tenslotte f. 30.000.000,-- heeft gekost. Een accountantsrapport omtrent dit projekt werd aan de Raad toegezegd, tenminste ter inzage. Tot op heden hebben wij nog niets gezien. Misschien is dit rapport nog niet klaar. Gemeenschapsgelden worden alsmaar besteed om reizen te maken, zonder dat de Raad een rapport hiervan ziet of van de resultaten hoort, misschien wel weer in de kranten.
Hoeveel geld onnodig is besteed aan de hydroponicsfarm kunnen wij slechts gissen. Er is weer iemand uit het buitenland aangesteld, nadat wij zeer slechte ervaringen hebben gehad met een andere persoon. Kon er geen landskind gevonden worden voor dit werk en via een studieopdracht opgeleid worden om deze farm straks te kunnen runnen? Ontslagen ambtenaren krijgen reisvergoedingen, gratificaties gaan er naar partijbonzen voor zogenaamde bewezen diensten. Bevorderingen en aanstellingen geschieden naar willekeur. Iedereen, het gehele volk in het algemeen, betaalt wel de belastingen, doch een kleine groep profiteert en beslist maar naar willekeur.
Het algemeen belang wordt niet gediend op deze wijze. Maar het ergste is, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege weinig of geen besef schijnt te hebben dat de tijden veranderd zijn; dat de toestanden, waarmede wordt bedoeld de economische, financiele en sociale problemen erger zijn geworden en dat de bakens verzet dienen te worden. De aangekondigde afvloeiing van werknemers bij de grote maatschappijen laat het Bestuurscollege slechts koud. Zij hebben het bijzonder goed. Vele van de partijbonzen ook. Dus men voelt het niet aan de lijve. Men is daarom gevoelloos geworden. Men begrijpt niet, dat deze gewijzigde toestanden de eis medebrengen om een beleid uit te stippelen in de zin van: het hemd is nader dan de rok. Het is wel treurig om te zien, dat Arubanen naar Nederland moeten vertrekken om werk te zoeken en dat mensen uit andere eilanden hier komen om werk, welke de landskinderen zelf kunnen verrichten, over te nemen. Soms mensen die reeds emplooi hadden ergens anders. Dat vreemdelingen worden toegestaan om hier te blijven, niet om onze economie of landskinderen te helpen, maar om onze mensen broodloos te maken. Mijnheer de Voorzitter, en dit alles vindt men maar goed. Gezien het voorstaande, hetwelke slechts een kleine groep is uit de meest in het oog springende aspekten van het afkeuringswaardige beleid van het Bestuurscollege, kunnen wij niet anders doen dan onze sterke afkeuring uit te spreken, zoals aangegeven in de motie, die hier voor ons ligt.
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, zeer tot mijn spijt zal ik niet lang kunnen praten, daar ik plotseling het slachtoffer ben geworden van een zware griep. Ik kan daarom niet al te lang praten. Ik wil daarom in hoofdzaak op hetgeen gezegd werd door de vorige sprekers het mijne zeggen. Persoonlijk ben ik er een voorstander van om rekening te houden met alle argumenten die op goede gronden zijn gebaseerd. Wanneer wie dan ook in deze Raad in het verleden kwam met dergelijke argumenten en goede voorstellen, hoe onsympathiek deze voorstellen ook soms voor mij zouden zijn, ik had te allen tijde mijn steun aan gegeven. Maar wanneer men hier komt met een redevoering, waarin men in hoofdzaak zegt: MEN verwijt het Bestuurscollege, GUNSTEN worden verleend zonder gronden of zonder argumenten. Mijnheer de Voorzitter, U begrijpt wel, dat ik niet alleen hierop kan ingaan, maar wij kunnen er ook geen punt van maken van bespreking omdat het ons niet zint.
Wanneer er gezegd wordt, dat de Lago binnen niet al te lange tijd over zal gaan tot drastische bezuiniging, meer dan nu het geval is en het Bestuurscollege naar aanleiding daarvan verweten wordt, dat er geen plannen zijn

om dit op te vangen, dan moet ik helaas zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat toen deze fraktie in 1955 een chaos aantrof ten tijde dat het nog beter was op Aruba dan nu, na het bewind van de A.V.P. en de U.N.A., toen is de P.P.A. in staat geweest om dat te doen, wat gedaan had moeten worden, toen, dank zij hetgeen zij gedaan hebben, zodat Aruba nu nog een behoorlijk bestaan heeft. Als wij een vergelijking maken met de overige eilanden, dan zien wij dat Aruba ver bovenuit steekt, en dat is het gevolg van de arbeid, die het Bestuurscollege in de afgelopen negen jaren verricht heeft.
Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, willen wij allemaal dat het beter is, maar wij kunnen niet anders doen dan roeien met de riemen die wij hebben. De contacten zijn gelegd in de afgelopen jaren. Dank zij deze contacten met Nederland en het buitenland heeft Aruba veel kunnen doen. Mijnheer de Voorzitter, eigenaardig is het om het geluid te horen van de fraktieleider van de A.V.P., dat waar er grote noodzaak is aan hotelbouw, het Bestuurscollege geen medewerking verleent om meer hotels te bouwen.
In dit geval bedoelt de heer Eman misschien het Palmbeach Hotel. Ik geloof, dat als de heer Eman eerlijk is dan kan hij hier wel verklaren, dat toen het Bestuurscollege ons de stukken stuurde, het voorlopig verslag, dat ik van deze zijde gevraagd heb: Mijnheer de Voorzitter, ik zou gaarne van het Bestuurscollege willen vernemen, waarom dit afgewezen is. Omdat ik er een voorstander van ben, dat als deze gronden er zijn, die wettelijk voorgeschreven zijn, dan wil ik als raadslid weten, ongeacht van wie dit hotel is, van wie deze club is, waarom het afwezen is. Dus de heer Eman kan moeilijk deze fraktie of het Bestuurscollege verwijten, dat het klakkeloos is afgewezen, want er is een brief hierover uitgegaan en wij zijn nog steeds doende deze zaak te behandelen. Maar wat ik wel zeggen wil en voor mij van belang is, is dit, dat toen wij begonnen zijn met de hotelbouw hij en zijn fraktie er tegen was, tegen de lening en tegen de bouw, maar nu het gaat om een heel klein hotelletje, wat eigenlijk niets betekent vergeleken bij het grote hotel, wordt het Bestuurscollege verweten, dat het niet wil meewerken aan de uitbreiding van hotelbouw. Dat zijn eigenaardige geluiden, waar ik mij niet mee verenigen kan. Als de heer Eman of wie dan ook komt, met argumenten ook al zijn zij in tegenstelling tot de principes van mijn partij, dan ben ik de persoon om daaraan mede te werken, maar niet met beweringen en opmerkingen die kant noch wal raken.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heb ik ook gaarne gevolgd bij zijn betoog, omdat hij over het algemeen wel komt met punten, die het overwegen wel waard zijn. Daarom vind ik het eigenaardig dat de heer Werleman nu komt spreken, dat dit Bestuurscollege verwijten gemaakt moet worden over de bouw van de waterfabriek van <u>toen</u> en over de bouw van de hydroponics van <u>toen</u>. Dit Bestuurscollege heeft daarmee niets te maken, want wilt U doorverwijten, dan moet ik U zeggen, dat Uw gedeputeerde ook aan die tafel zat, die heeft een "cabeiboto" van ons gekregen toentertijd die heeft ook meegedaan met deze dingen, dus ik begrijp niet, dat het Bestuurscollege nu dingen verweten wordt van zeven jaar geleden , waarbij op de koop toe een van die stoelen bezet werd door iemand van U, die wij uiteindelijk niet nodig hadden.
Mijnheer de Voorzitter, dat er hier een motie ingediend wordt, door een minderheid van acht man, dat begrijp ik niet. Ik ben zeer benieuwd naar de uitslag van deze motie. Maar, Mijnheer de Voorzitter, er zijn sedert 1955 acht moties ingediend aan de bevolking van Aruba en bij al deze acht moties mochten de kiezers van Aruba stemmen.
En al deze moties werden met een grote meerderheid overgegeven aan de P.P.A. Dat U nu gebruik wil maken van een of twee mensen, die met U willen stemmen, ik wil niet zeggen: overlopers, tot daaraan toe, maar, Mijnheer de Voorzitter, dat men hierzo mooi weer komt spelen en zeggen,

dat de bevolking genoeg heeft van dit Bestuurscollege, dat begrijp ik niet, Mijnheer de Voorzitter, acht maal na 1955 heeft de bevolking bewezen, dat zij dit Bestuurscollege wil hebben, met een overgrote meerderheid, niet met kiele-kiele 11-10. De verhouding is 13-8 en die 8 is nog verdeeld in twee partijen. Wat komt U dan zo met die motie doen? Denkt U, heren, dat al hebt U succes met deze motie, dat de bevolking dit slikt?
Mijnheer de Voorzitter, laten wij even met beide poten op de grond blijven staan, want dit is absoluut onmogelijk.

Over de woorden van de heer Anslijn wil ik niet eens spreken. Ik wil niet zeggen waarom. Ik wil slechts een onwaarheid rechttrekken. De heer Anslijn heeft de indruk gegeven, als zou een groot aannemersbedrijf hier pressie uitoefenen om de werken te krijgen. Mijnheer de Voorzitter, is het een bewijs van stommiteit, ik weet het niet, maar van onkunde zeker wel, want de heer Anslijn heeft zeker zeven jaar gezeten in de Eilandsraad en hij heeft nog steeds geen benul van waarover het gaat, hij weet helemaal niet waar hij het over heeft, want hij is het geweest, die gestemd heeft tegen de dispensatie voor Futura aangevraagd door Gedeputeerde Oduber, twee, drie maanden geleden. Een gedeputeerde dus van dit Bestuurscollege heeft dispensatie gevraagd, omdat de firma waarvan hij aandeelhouder of directeur is, het werk krijgt uit te voeren, dat door die firma aangenomen werd en de heer Anslijn die nu het Bestuurscollege verwijten maakt werk te geven tegen de wetten, heeft tegengestemd. Hij stond op en zei: Mijnheer de Voorzitter, ik zal even mijn stem motiveren, (ik weet niet of hij het in Papiaments gedaan heeft of in het Engels) waarom ik tegen ben. En hij stemde tegen. Laten wij niet de zaak belachelijk maken, Mijnheer de Voorzitter, men kan hierzo enkele mensen een rad voor de ogen komen draaien, maar als lid van deze Raad dient iemand te weten wat zijn positie is.
En men moet niet met leugenpraatjes komen. Er is geen enkel firma hier, die kan zeggen tegen het Bestuurscollege, dat wanneer hij de een of andere werkuitvoering niet krijgt, het met het Bestuurscollege gedaan is.
Dat bestaat niet, dat is onmogelijk. Want al kon men dat wel doen, er bestaat altijd een hoger toezicht. Daar weet de heer Anslijn waarschijnlijk niet veel van, maar ik kan hem dat nu wel vertellen.

Mijnheer de Voorzitter, inderdaad ben ik het eens met de heer Werleman, dat de bakens verzet moeten worden. Wij verwachten niet anders van een rechtgeaard lid van deze Raad om te beseffen, dat de bakens verzet moeten worden als het getij keert, maar men kan slechts die bakens verzetten, die men heeft. Als je die bakens niet hebt, dan kunnen ze moeilijk verzet worden. En ik, die hier reeds een kwart eeuw op Aruba woon, vind het ook jammer, dat hier Arubanen ergens anders moeten gaan om werk te kunnen krijgen. Maar ik wil wel dit erbij zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat ik drie Arubaanse jongens ken, drie flinke jongens, die hier de A.T.S. hebben doorlopen, een baan hadden bij de Overheid, W.E.B. en D.O.W., die vrijwillig weggegaan zijn. Dus ik wil hiermee zeggen, dat niet al de jongens weggaan, omdat zij hier geen baan kunnen vinden, maar dat velen zelf weg willen gaan. En het is zelfs toe te juichen, dat een jongen wanneer hij hier klaar is met de L.T.S. in Nederland kan gaan werken en vooruit kan komen, zowel theoretisch als practisch. Dit mag echter niet gebruikt worden om het Bestuurscollege te verwijten, door te zeggen, dat dit Bestuurscollege onze jongens naar Nederland stuurt om te werken en dat het Bestuurscollege hier jongens van Curacao in de plaats laat komen. Dat geeft een valse voorlichting hier, Mijnheer de Voorzitter, en dat kunnen wij niet slikken. Komende op de motie zelf, dan moet ik U zeggen, dat de motie zelf nietszeggend is, onduidelijk; al die overwegingen kunnen wij zonder meer opzij zetten. Ik wil eindigen met te zeggen, dat door de heer Eman gezegd werd, dat dit Bestuurscollege steun verleent aan stromingen

van andere eilanden, die de belangen van Aruba tegenwerken. De partijen waarmee wij samenwerken in de Landsregering, echter, hebben nog nooit of te nimmer voet aan wal gezet om met ons te spreken over Arubaanse zaken. Ik meen, dat ik dit niet zal kunnen zeggen van de A.V.P. Denk aan de heer de los Santos, die hier dag en nacht vergaderde, de heer Spit, die de sekretaris was van de N.V.P. Dát zijn stromingen die de belangen van Aruba tegen willen werken. Zij hebben dat gezegd, en het is ook zo. De partijen met wie wij geallieerd zijn komen nooit op Aruba, omdat wij zelf onze boontjes doppen. Wij zijn niet afhankelijk van deze mensen.
Het is voor het publiek ook misleidend om te zeggen, dat onze vrienden van andere eilanden komen om te werken tegen de belangen van Aruba, terwijl juist het omgekeerde het geval is en niet meer dan gister-avond nog, want de heer Spit, ex-sekretaris van de N.V.P. en de heer de los Santos confereerden hier met hen. Mijnheer de Voorzitter, ik zal nu eindigen, doch wil hier zeggen dat deze fraktie waarvan ik lid ben tegen deze motie zal stemmen. Ik dank U.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, het is iets meer dan een jaar geleden, dat ik mij enigszins uit de politiek heb teruggetrokken en rustig verder heb geleefd, zonder mij met politiek te bemoeien. Vandaag was ik graag doorgegaan met dit zoete leventje. Als ik vandaag een beslissing moet gaan nemen en als ik naar mijn eigen gevoelens moet stemmen dan zou ik zeggen: O.K. jullie hebben gespeeld, jullie hebben gedaan wat jullie wilden. Nu valt de beslissing: hopsa, jongens, naar huis.
Als ik dat deed, dan zou ik mijn wraak voor het feit, dat ik indertijd ben teruggesteld, hebben.
Ik zou kunnen weglopen en niet stemmen en de partijen laten vechten, zoals zij dat goed dunken, en zeggen, het is jullie eigen zaak. Ik kan ook stemmen om het Bestuurscollege een nieuwe kans te geven, om te zien of zij bereid is veranderingen te brengen en orde te stellen op hun zaken of ik kan ook zeggen: ik bemoei mij helemaal niet met deze zaak.
Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik wil dit zeggen, ongeacht welke Bestuurscollege hier zit, het huidige of een nieuw, het een feit blijft en dat is, dat er inderdaad veranderingen moeten komen. Misschien in het Bestuurscollege zelf. Misschien denkt ieder lid van het Bestuurscollege wel, dat hij zijn best heeft gedaan naar eer en geweten, doch, mijne heren, wat U wel denkt, is niet de wil van het volk en ook niet van de meeste van de leden van de Raad. Blijft het Bestuurscollege aan of komt er een nieuwe, degenen, die daar komen te zitten moeten met de leden van de Raad rekening houden. Bijvoorbeeld, als de leden van de Raad een 40-urige werkweek wensen, dan moet het Bestuurscollege, ongeacht of Mijnheer Whitfield, voorzitter van de Kamer van Koophandel, er tegen is, de wil van de Eilandsraad uitvoeren en niet de wil van Whitfield.
Mijnheer de Voorzitter, als U een Voorlichtingsdienst hebt en een hoofd van dienst, dat niet voldoet, dan moet U hem door een andere vervangen. Als er een nieuw hoofd komt, dan moet hem gezegd worden, dat hij van 8 tot 4 werkt en dan naar huis gaat. Moet hij daarna weer gaan werken, op het Hotel of waar dan ook, dan krijgt hij voor die tijd een compensatie aan vrije uren. En niet dat "laisser-faire"-systeem, zoals nu bestaat.
Als iemand een stuk grond aanvraagt bij Domeinbeheer, dan moet hij dat kunnen krijgen als het mogelijk is. Niet omdat de heer Oehlers het niet aan hem wil geven of niet, ...

DE VOORZITTER: Mijnheer Chance, ik wil U erop attenderen, dat de heer Oehlers er hier niets mee te maken heeft. U bedoelt zeker het Hoofd Domeinbeheer. Ik wil U dus verzoeken om niet persoonlijk te worden en zakelijk te blijven.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Ik zeg dit, Mijnheer de Voorzitter, omdat ik het Bestuurscollege verantwoordelijk wil stellen voor de handelingen van de hoofden van dienst. Ik vraag alleen maar, dat het huidige of het komende Bestuurscollege, hierin veranderingen zal aanbrengen. Ik zeg dit niet uit wraak of wat ook. Wij zijn in een beslissende stadium gekomen. Wij kunnen beslissen om het Bestuurscollege naar huis te sturen en wij krijgen dan een situatie, zoals die thans op Curacao heerst: het Bestuurscollege vecht aan de ene kant, de Regering vecht aan de andere zijde en het eiland gaat zienderogen achteruit. Men kan ook persoonlijke gevoelens bevredigen door tegen te stemmen, dat is zeer aantrekkelijk, alleen bereikt men daar niets mee. Of men kan ook weglopen. Als later deze motie tot stemming komt zal ik mijn stem wel uitbrengen. Maar een ding wil ik zeggen, geen Servage, geen Whitfield en geen Bruce kan de zaak redden. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER J.GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, al weken lang broeit er iets hier op Aruba. De heer Eman heeft gesproken over ongerustheid. Hij heeft gesproken over ontevredenheid; hij heeft ook gesproken over onzekerheid, ondeskundigheid, wanbeheer, verdeeldheid. Echter, Mijnheer de Voorzitter, heb ik uit zijn betoog niets kunnen uitmaken, wat duidt op wanbeheer. Ik heb ook niets positiefs kunnen horen jegens het beleid van het Bestuurscollege. De heer Werleman heeft het gehad over werkloosheid. Ik ben met het werkloosheid probleem begonnen in de Staten sinds 1949, dus vijftien jaren geleden. Ik heb dit probleem zien aankomen. Men moet echter niet uit het oog verliezen, dat vele werken verricht zijn door het Bestuurscollege van de P.P.A. in het verleden en dat er plannen bestaan voor grote werken in de toekomst, ook opgesteld door dit Bestuurscollege. Men moet ook niet uit het oog verliezen, dat Nederland eerst de lening voor de eerste phase heeft goedgekeurd, als ik mij goed kan herinneren, in mei of juni van dit jaar. Pas in juli of augustus van dit jaar werd deze lening door de Staten aanvaard. Mijnheer de Voorzitter, wij, die in de Staten zijn, weten wat er achter zit. Wij weten het probleem der beheersregeling, die tot heden niet klaar is gekomen. Men moet ook niet uit het oog verliezen, dat in het 10-jarenplan en de eerste phase van dit plan miljoenen zijn opgenomen in verband met het E.E.G.-fonds. Wij zijn pas aangesloten bij de E.E.G., namelijk op 1 oktober 1964. Het is waar, dat de werkloosheid een heersend probleem is op het ogenblik. Maar het is ook waar, dat het Bestuurscollege, naar mijn mening, alles in het werk stelde en stelt om de werkloosheid te bestrijden. Ik weet, dat het Bestuurscollege bezig is met onderhandelingen, met een paar grote industrie-maatschappijen, speciaal nu de Nederlandse Antillen aangesloten zijn bij de E.E.G. en als deze besprekingen goed verlopen, dan komen deze grote industrieën zeer zeker naar Aruba. Maar men moet deze industrieën niet wegschrikken met hetgeen men vandaag in deze zaal probeert te bereiken. Het wil des volks werd uitgesproken in 1963 op 27 april en wij moeten het wil des volks hier handhaven. Laten wij niet denken aan onze persoonlijke belangen. Een of twee leden van deze Raad willen om persoonlijke belangen meewerken om het Bestuurscollege naar huis te sturen, doch die personen verliezen de toekomst van Aruba uit het oog. Laten wij niet denken aan de werkloosheid, waar vandaag over gesproken werd. Als wij deze dingen voor ogen houden dan zullen wij de juiste weg bewandelen. Alle persoonlijke vergissingen moeten uit de weg geruimd worden om het algemeen belang van Aruba te dienen. Ik vraag me af, welke repercussies deze motie, die straks door de pers e.d. groot zal worden opgeblazen in de bladen hier, in het buitenland, in Nederland, wel met zich mee zal slepen voor Aruba. Welke indruk zal deze motie wel wekken bij de Nederlandse Regering? Als de Nederlandse Regering gaat denken, dat wij hier op Aruba dezelfde weg uitgaan als Curacao? Dat wij geen vooruitgang willen hebben op ons eiland en dan de helpende hand zal wegtrekken? Aan wie is dat dan te danken, Mijnheer de Voorzitter, als dat zou geschieden?

Aan de heer Anslijn in de eerste plaats, want de oppositie heeft altijd het recht om de Regeringspartij aan te vallen, maar niet iemand, die uit onze gelederen is gekomen, iemand, die al lang bij de partij is aangesloten, Mijnheer de Voorzitter, ik zie niets positiefs in deze motie en wat men eigenlijk tracht te bereiken met deze motie, is ongerustheid te kweken onder de bevolking, de werkloosheid nog meer te doen toenemen, het risico te lopen, dat de industrieën, die bereid zijn hier te komen werken, weggejaagd worden. Indien dat geschiedt, dan zou dat zeer jammer zijn en de schuld daarvoor berust dan op de personen die te kwader trouw hebben gehandeld, al zeggende dat dit in het belang van Aruba is. Niets, dat afbrekend is kan in de geschiedenis van de wereld een vooruitgang betekenen voor welk land dan ook. Afbreuk is af te keuren door wie dan ook.
Ik zou mijn betoog niet willen beeindigen, alvorens enige woorden in het Papiaments te spreken.

Nos sabi di tur e maniobranan cu a tuma lugar, di tur e actonan di conspiracion cu a tuma lugar. Y nos, cu tin e interes di pueblo na curazon ta bisa cu esaki no ta bon pa Aruba. Esaki solalmente ta traha descrimentalmente contra interes general di Aruba. Esaki por haci cu Hulanda no ta duna nos e placanan cu nos tin mester pa sigui cu nos industrianan, esaki por haci cu industria grandinan cu mester bin y cu hopi di nan ta na caminda caba pa bini, no ta bini pa via cu lo huzga cu aki na Aruba nos no sabi di traha pa interes di nos lugar, pero ta traha solamente pa nan mes interes personal, pa sacia nan odio. Nos sabi tambe cu reunionnan a worde teni na cas di Sr. Anslijn, na cas di Sr. Croes, na Basiruti, na Labour-Union, na Tommy Leest y na hopi otro lugar, ...

(Vertaling)

Wij kennen alle bokkesprongen, die hebben plaats gehad, al de handelingen van samenzwering, die hebben plaats gehad en wij, wie het belang van het volk na aan het hart ligt, zeggen, dat dit niet goed is voor Aruba.
Dit werkt niet slechts afbrekend op het algemeen belang van Aruba, dit kan met zich meebrengen, dat Nederland ons de nodige financien, die wij nodig hebben voor het voortzetten van onze industrialisatie-plan, niet voorschiet, dit kan met zich meebrengen, dat de grote industrieën, die komen moeten en waarvan vele reeds op weg zijn hier naar toe, ervan afzien om zich hier te komen vestigen, aangezien zij zullen gaan denken,dat wij hier op Aruba niet voor het belang van ons land weten te werken, maar dat men hier slechts voor eigen persoonlijke belangen werkt, om persoonlijke veten te bevredigen. Wij weten ook, dat er vergaderingen zijn gehouden ten huize van de heer Anslijn, bij de heer Croes, in Basiruti, bij de Labour-Union, bij Tommy Leest thuis en in vele andere plaatsen, ...

DE VOORZITTER: Mijnheer Geerman, ik moet U wel verzoeken zich te houden aan het onderwerp, dat eigenlijk het beleid van het Bestuurscollege betreft.

DE HEER J.GEERMAN: Señor Presidente, ta duel mi di bisa awe e asunto aki tan penible pa e porvenir di Aruba mester a worde trata publicamente asina y cu nos mes hendenan ta busca di tira chemene den e cuminda.
Si resulta manjan cu e mocion cu a worde entrega aki, hiba Aruba atras, anto esey lo keda pa e responsabilidad di esunnan cu a bota p'ele.
Ami personalmente, mescos cu Sr. Finck a bisa, lo no por bota pa un mocion asina, unda cu no tin nada positivo y unda solamente perjuicio e por causa na interes general di Aruba. Masha danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij om te zeggen, dat deze voor de toekomst van Aruba zo penibele aangelegenheid vandaag hierzo in het openbaar behandeld had moeten worden en dat onze eigen mensen trachten roet in het eten te gooien. Als later blijkt, dat de motie, die hier is ingediend, Aruba achteruit trekt, dan zal dat de verantwoordelijkheid zijn van diegenen, die ervoor zullen stemmen. Ik persoonlijk, zoals ook de heer Finck reeds heeft gezegd, zal niet voor een dergelijke motie kunnen stemmen, een motie waar niets positiefs in voorkomt en die slechts schade kan brengen aan het algemeen belang van Aruba. Ik dank U.

DE HEER F.D.FIGAROA: Señor Presidente, nos a bin awe aki den reunion y di varios banda nos ta tende e palabranan manera conspiracion, mal ideanan y lo demas den e sentido ey. Pero pa loque nos a bin aki nan ta lo siguiente. Pa nos considera e actuacion di Bestuurscollege den e ultimo anja aki locual berdaderamente ta larga hopi di desea den varios aspectonan. Por ehemplo, larga nos duna algun ilustracion, den cual kizas nan por a obra di otro forma si nan no tabata bao di presion. Manera e dunamento di permit na estranheronan pa establece negoshinan cu ta perhudica jioe di tera. Otro cos, falta di trabao pa nos Arubianonan pa motibo cu e personanan di otro islanan di Antillas Hulandes ta basha bin Aruba tan pronto nan tende cu aki na Aruba un of otro trabao ta bay cuminza. Di bez en cuando nos ta tende cu Bestuurscolle ta duna un gratificacion na un of otro partidario pa servicionan presta, mientras tin hopi tata di famia cu ta yen di necesidad. Awor e sevicionan ey presta nos no sabi cu nan ta na beneficio di Aruba of na beneficio di partido.
Otro cos, Sr. Geerman a trece adilanti e punto di E.E.G. Esaki tambe ta un cos masha bunita, pa nos ta afilia y nos lo haya tanto placa.
Pero di otro banda mi ta haya cu Bestuurscollege a falla di informa e pueblo en general, cu uso di e placa di E.E.G. ta comprende aden, cu na e momento cu nan ta haci trabao cu e placa ey, nos no por descrimina cu e personanan di otro islanan no hulandes cu por bin traha aki-nan, asina ta cu ta bien posibel cu ora tin trabao grandi akinan awe of manjan, islanan cu no ta hulandes ta manda nan hendenan bin traha aki. Esey ta bien posibel. Otro cos cu ta pasa, por ehempel ultimo tempo nos ta tende cu tin varios plannan pa traha hotelnan grandi aki na Aruba, y esaki ta trece cu Bestuurscollege ta duna opcion riba terrenonan na nos beachnan na particularnan, cu ariba nan mes no tin e capital pa traha e hotelnan pero e persona aki aparentemente ta tuma opcion riba e terrenonan aki pa despues di un of otro modo haci un transaccion cu di un of otro manera lo trece cens panan ariba custia di gobierno. Di vez en cuando nos ta worde informa cu decisionnan arbitrario ta worde tuma den caso di maleza y necesidad.
Por ehempel un hende malu, nan ta yude, pa mala suerte e a muri, nan ta busca moda di cobra e cens, con que sea, podiser a fin al cabo e no ta sigui, pero toch tin cu ta haya ayudo lihe y tin cu ta haya un poco laat.
Otro cos cu nos ta ripara, no directamente for di Bestuurscollege, pero toch e por yuda, pasobra ultimo tempo Bestuurscollege ta worde supone di sabi, cu mas hopi hende ta haya nan lay-off di Lago.
E hendenan aki trabao ta caba pa nan. Nan ta haya un suma di placa for di Lago. E hendenan aki ta keda masha contento cu nan ta haya un cantidad di cen den man. Pero e momento cu nan haya e cantidad di cen-ey den man Gobierno ta tira man y saca un cantidad di placa basta regular di nan.
E cos aki por worde evita si e persona aki ta worde instrui pa nan no tuma e cens ey den bulto, pero larga e para pa otro anja nan tume. Mi ta kere cu ta nos pobernan di Aruba cu ta keda aki ta haya esey, pasobra otro hendenan di estranheria ta scapa esey, pasobra nan ta coy nan caminda

bay y nan ta sali for di e trobbel aki. Otro cos tambe cu nos ta haya cu è preparacion y ehecucion di e plan di mas anja ta exihi imparcialidad y coordinacion di ideanan di tur e partidonan. Manera ta un costumber, ami ta jong ainda aki den, pero na cuminzamento di cada periodo di cuater anja Voorzitter of Bestuurscollege ta nombra un comision di overleg , cual ta un comision cu Bestuurscollege por papia cu n'e ariba cierto plannan y asuntonan financiero. Awor mi no ta bisa cu e componentenan di e comision aki ta experto nan den asunto financiero, pero tampoco mi por acepta cu tur e componentenan di Bestuurscollege tambe ta experto den e asunto. Pesey ta bon pa di vez en cuando nos ta intercambia ideanan cu comision di overleg, asina ta cu toch algun personanan mas cu no ta miembro di Bestuurscollege por keda na altura di e actuacionnan. Y loke ta nos punto cardinal di e mocion aki di desconfianza ta lo siguiente, ta pa nos por duna un oportunidad pa habri un caminda pa mayoria di e representantenan di pueblo, cu tin e bienestar di Aruba y nos Arubianonan na pecho pa dunanan e oportunidad pa haci un reorganisacion cu kizas den partido so nan no por hacie, pero cu conhuntamente no ta imposibel cu e lo por worde realiza.
Mi ta desvia un rato, aunque ta trata di e mes un asunto aki. Mi colega na e otro banda, Sr. Finck, mi ta spera cu e no ta tuma mi na malo, a bisa awor-ey, entre otro cu un deputado di nos, cu a haya un "cabey-boto" di nan, pero e caso ta lo siguiente, cu den e tempo ey e barco di Gobierno tabata den man di un Arubiano, e capitan Arubiano ey tabata sabi di aprecia e labornan di un bon stuurman y p'esey e a acerca nos y cu mucho gusto nos a cede un stuurman pa yude den su tarea, pasobra e tabata tin hopi matroos, pero nan no tabata di aki te aya.
Un otro cos cu mi amigo y colega, Sr. Finck a trece adilanti ta, cu ela bisa pa nos keda para cu nos patanan aki na tera. Mi no sabi cu e señor ey ta procedente di esnan cu ta carga pata, pero te ainda nos ta di esunnan cu tin pia y cu mucho gusto mi ta keda cu nan riba terra.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, wij zijn vandaag hier in vergadering bijeen gekomen en van verschillende zijden horen wij woorden als samenzwering, slechte bedoelingen en meer in die geest. Waar wij eigenlijk hier voor gekomen zijn is het volgende. Om te beraadslagen over de handelingen van het Bestuurscollege over het afgelopen jaar, welke handelingen werkelijk veel te wensen over laten in veel opzichten. Bijvoorbeeld, laten wij enige voorbeelden naar voren halen, waarin zij misschien anders zouden hebben gehandeld, wanneer zij niet onder pressie zouden staan.
Zoals bijvoorbeeld, het geven van vergunningen aan vreemdelingen om zaken hier te vestigen die landskinderen benadelen. Nog iets anders, gebrek aan werkgelegenheid, doordat bewoners van de andere eilanden van de Nederlandse Antillen hier naartoe zwermen, zodra zij te horen krijgen, dat een of ander werk op Aruba gaat beginnen. Zo af en toe horen wij, dat het Bestuurscollege een gratificatie schenkt aan een of ander partij-lid voor "bewezen diensten", terwijl er vele huisvaders zijn, die in grote nood verkeren. Nou weten wij niet of die "bewezen diensten" wel in het belang van Aruba waren of in het belang van de partij.
Een volgend punt. De heer Geerman heeft naar voren gebracht de kwestie over de aansluiting bij de E.E.G. Dat is ook allemaal mooi en wel, dat wij aangesloten zijn en dat wij zoveel geld zullen krijgen. Maar van de andere kant vind ik, dat het Bestuurscollege verzuimd heeft het volk in het algemeen op de hoogte te stellen van het feit, dat het gebruik van het geld inhoudt, dat wanneer er hier werken worden uitgevoerd met dat geld, wij de personen van andere niet Nederlands-Antilliaanse eilanden, die hier kunnen komen werken niet kunnen uitsluiten, zodat het zeer goed mogelijk is, dat

wanneer er vandaag of morgen een of ander groot werk aan de winkel is, die eilanden, die geen deel uitmaken van de Nederlandse Antillen hun mensen hier naartoe kunnen sturen om hier te werken. Dat is zeer goed mogelijk. Nog iets, dat zich voordoet. De laatste tijd bijvoorbeeld, horen wij steeds dat er grote plannen zijn om toeristenhotels hier te bouwen en dat brengt met zich mede, dat het Bestuurscollege optie verleent op gronden aan onze stranden, aan particulieren, die op zichzelf niet over het nodige geld beschikken om dat hotel te kunnen bouwen of te laten bouwen, maar dat deze particulieren de opties op deze terreinen nemen, met het oog op latere speculatie, om dus transacties te verrichten, die hen op de een of andere wijze geld in het laatje brengt ten koste van het Gouvernement. Zo nu en dan worden wij ingelicht, dat er partijdigheid bestaat in de beslissingen, die genomen worden in gevallen van ziekte en nood. Nog iets dat ons is opgevallen: dit heeft niet direct te maken met het Bestuurscollege, maar 't kan er wel iets aan doen. Het Bestuurscollege wordt verondersteld te weten, dat de laatste tijd veel meer mensen hun ontslag krijgen bij de Lago. Er is voor deze mensen geen werk meer. Zij krijgen een geldbedrag van de Lago. Deze mensen zijn erg blij dat zij een bepaalde som geld in handen krijgen. Maar zodra zij dat geld in handen hebben, komt de Overheid en graait een behoorlijk bedrag af van deze mensen. Dit kan worden verholpen indien de betrokken persoon erop gewezen wordt om dat geld niet ineens op te nemen, maar om het te laten staan en het jaar daarop op te nemen. Ik geloof, dat de arme mensen, die hier op Aruba blijven hier de meeste last van hebben, want de vreemdelingen ontlopen dat, want zij vertrekken hier vandaan en hebben verder geen last met dit probleem. Wat ik ook vind is dat de voorbereiding en uitvoering van het meerjarenplan onpartijdigheid eist en een betere coördinatie van ideeën van alle partijen. Zoals het gebruikelijk is - ik ben jong in deze Raad - wordt bij het begin van de vier-jaren periode door de Voorzitter of het Bestuurscollege een commissie van overleg ingesteld, welke een commissie is waar het Bestuurscollege mee kan praten over bepaalde plannen en financiele aangelegenheden.
   beweer niet, dat de leden van die commissie, deskundigen zijn op financieel gebied, maar daartegenover kan ik ook niet aannemen dat al de leden van het Bestuurscollege deskundigen zouden zijn op dat terrein. Daarom is het goed om zo af en toe ideeën uit te wisselen met de commissie van overleg, zodat tenminste enkele personen meer, behalve de leden van het Bestuurscollege, op de hoogte kunnen blijven van de verwikkelingen. Het allerbelangrijkste doel van deze motie van wantrouwen is het volgende; om een gelegenheid te scheppen om een weg te banen voor de meerderheid van de volksvertegenwoordigers, die het welzijn van Aruba ter hart nemen, om die dus de gelegenheid te geven om een reörganisatie te maken, die men misschien in de partij zelf niet zal kunnen doen, maar die gezamenlijk niet onmogelijk zal blijken te zijn om   te doen.
Ik zal even afwijken, al gaat het over dezelfde zaak. Mijn collega aan de andere zijde , de heer Finck - ik hoop, dat hij het mij niet kwalijk neemt- had het daarnet over een gedeputeerde van onze partij, die een "ritje-mee" zou hebben gekregen van hun, maar de zaak zit eigenlijk zo, dat in die tijd het schip van Bestuur in handen was van een Arubaan; die Arubaanse kapitein wist het werk van een goede stuurman te waarderen en daarom had hij ons benaderd en gaarne hebben wij hem een stuurman afgestaan om hem bij te staan in zijn werk, want hij had vele matrozen, maar die waren niet zo pienter. Nog iets, dat mijn vrienden collega de heer Finck naar voren heeft gebracht was, dat hij zei, dat wij met beide poten op de grond moeten blijven staan. Nou weet ik niet of die mijnheer afkomstig is van hen, die poten hebben, maar wij komen van hen die voeten hebben en ik zal gaarne met beide voeten op de grond blijven staan.

DE HEER M.CROES: Señor Presidente, mi tambe lo haci uso di e oportunidad pa dirigi algun palbra na Papiamento. Ora m'a bin aki awe tardi pa papia tocante e mocion aki, no tabata tin ningun duda unda lo mi ta pará. Durante henter mi carrera den eilandsraad mi tabata den oposicion. Y e oposicion actual nunca a duna e Bestuurscollege actual of esun anterior e privilegio di goza di su confianza. Pero mi a kere cu mi ta bini aki awe tardi pa papia tocante un asunto serio. Lastimamente di otro banda a worde haci un chanza, ora cu Sr. Finck a papia tocante e bishitantenan misterioso cu lo tabata aki serca nos y cu man ariba curazon ela declara cu nunca nan no tabata cerca dje. Señor Presidente, nan tabata den su cas sin cu e sabi. Y Jose Geerman a culmina ora ela cuminza papia tocante overloperij, es ta di hendenan cu ta traiciona nan ideologia. Cualquier otro miembro ey banda tin mas derecho di papia cu mi apreciado colega Sr. Jose Geerman. Pero larga mi limita mi mes na e punto bao discusion.
Señor Presidente, nos a papia tocante hopi detalle. Pero nada di esey no ta e cos cu nos kier meen. E desconfianza cu nos ta expresa awe ta un desconfianza cu ta biba den curazon di pueblo Arubano. Nos por mira e masa ey fo'. Nan a bini aki cu esperanza di haya un alivio. Tin un state of mind ta reina awendia. E resultado di eleccion tres anja pasá, 13-8, no ta nifica nada mas awendia. Evidencia di esey ta e hecho cu nos a tuma riba nos mes, hunto cu un grupo di otro banda, cu originalmente tabata apoya e Bestuurscollege cien-por-ciento, pa encamina e paso aki. E Bestuurscollege actual a falla den diferente sentido. Ela falla peor cu esunnan anterior. Ya for di principio nos tabata sabi, cu e Bestuurscollege, den su composicion cu ela worde nombra, lo no por a cumpli mucho bon pa Aruba. Naturalmente tabata tin hendenan ey den cu a hala cantidad di voto. Hendenan cu pueblo tabata tin confianza den nan. Hendenan cu di promer bez a presenta nan mes ariba pantalla politica y a haci un bon impresion, mi no ta kita esey, pero como administrador, como politico nos tabata sabi di antemano cu nan lo falla. Y awe nos ta haya e situacion, cu aki ta henter pueblo di Aruba ta sclama y ta munstra ariba ehemplonan di interes personal cu ta prevalecé, mientras cu nan interesnan no ta worde percura pa nan. Señor Presidente, ta munstra poco malo si un persona cu no tin asiento den Bestuurscollege, pero cu si ta un dirigente den partido, ta bay Hulanda pa negosha fondo pa construccion di hotel mientras henter mundo sabi cu e trabao ey casi sigur ta di dje caba, manera tur e otro trabaonan cu a worde haci den curso di anja aki na Aruba.
Tur e otro projectonan cu "zogenaamd" ta worde ehecutá pa bienestar di Aruba. Tambe, Señor Presidente, ta larga un mal smaak, un mal sabor den boca di pueblo ora cu nan ripara cu e mes un compania di contratista cu a haci e calculacion pa extension di e hotel aki, mientras cu e mes ta manda su oferta aden 300 mil florin mas halto cu su calculacion. E cosnan aki ta den boca di pueblo y nan ta crea sospecha. E cosnan ta lamta sospecha cu e Bestuurscollege aki ta tolera pa interes di partido, interes di grupo y interes personal prevalece enbez di interes di pueblo. Ainda e mas grandi cantidad di hendenan cu ta biba aki ta Arubiano nativo. E Bestuurscollege aki, ayudá pa e representacion di P.P.A., a desconocé e derecho arubano totalmente. Arubianonan ta sinti nan mes abandoná. Manera a worde trecí padilanti, na tur momento hendenan cu haya lay-off na Lago, despues di tanto anja di biba aki, enbez di bay, nan ta worde duna permiso pa keda aki, esey awor den un situacion critica cu nos ta aden, cu hasta compania d azeta ta larga nan bay, pasobra e no por tene nan.
Y anos si cu tanto Arubiano sin trabao, por permiti nos e luho di tene nan. E Bestuurscollege aki a caracteriza su mes door di un pleito continuo. Rancamento di ciboyo nos ta yama esey, den un bon terminologia papiamento. A consecuencia di e pleito ey hasta nos a logra hinca un deputado den Bestuurscollege, pero e no a responde. A consecuencia di e pleito nan ey, un otro deputado, kende originalmente tabata un gran sensation,

mester bay. Awor mi ta tende cu tin mas deputado cu tin carta-blanco firma, cu por bay un ora pa otro. Miembronan di Bestuurscollege a munstra un incapacidad sin igual. Nos ta tende hopi palabra tocante asociacion na E.E.G., tocante di fondo di E.E.G. tocante di aprobacion di fondonan for di Hulanda, pero tur esakinan ta palabranan den aire. Mayoria di e fondonan aki ta gastá caba y tocante e fondo di E.E.G. mi no por haci nada otro, hunto cu Bestuurscollege cu tambeta spera lo mehor. Pero unda a keda e initiativa pa obra, e energia pa haci algo pa Aruba, aworaki cu nubianan scur ta concentrando nan mes rond di nos, awor cu nos ta mira nos pueblo na peliger? Na e momento aki e incapacidad di Bestuurscollege a keda claramente demonstrá. Tres luna largo nos no a tende nada otro sino pleito: e deputado aki ta bay of e no ta bay? Si, e ta bay, no, e'n ta bay? Esaya ta bin of e no ta bin? Señor Presidente, cu e cosnan aki nos no ta gana nada y pueblo su stoma a yena. Pueblo ta waak na su lidernan cu ela elihi, lidernan di Gobierno insular na promer lugar. Y kiko e ta mira? Y unda e ta mira? E no ta mira lider, sino un grupo di homber desorganiza, un grupo di homber sin ningun clase di eficacia. Pues, Señor Presidente, larga nos larga tur detaye para un banda. Sea cu esaki a emplea un sobrina of e a coy un negoshi chikito pone un primo, tur eseynan ta bijzaak, loke aworaki nos mester waak te interes grandi cu pueblo di Aruba, kende nos mester sirbi, y den cual e Bestuurscollege aki den su composicion actual a falla. Cual no ta capaz pa sirbi den e proximo dos anja y mei, huzgando di e composicion y e situacion deplorable entre mi coleganan na otro banda. Si e mocion aki mester fracasa awe, Señor Presidente, lo bini mas mocion. No pasobra nos ta gusta wega, no pasobra NOS ta malcontento. Nos gustosamente a concede na e boluntad di pueblo, pero pueblo aparentemente a haci equivocacion tras di equivocacion y aworaki nan ta realizando esey. Su representantenan kier lamta cabez, pero nan ta sinti nan mes oprimi door di forzanan grandi cu nan mes a crea, spiritunan cu nan mes a yama y cu awor nan no por corre cu nan. Pues mi kier haci un apelacion na e Bestuurscollege aki, cu ta sinta actualmente, pa baha for di su pedestal, responde riba e mocion aki y duna Eilandsraad e oportunidad pa yena e sientanan ey cu hombernan capaz, hombernan yena cu ideologia, hombernan cu por responde y cu por lucha pa interes di Aruba manera esunnan aki a proba di no por.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ook ik zal gebruik maken van de gelegenheid om enige woorden te zeggen in het Papiaments. Toen ik vanmiddag hier kwam om te spreken over deze motie, bestond er geen enkele twijfel wat mijn standpunt zou zijn. Gedurende mijn gehele loopbaan in de Eilandsraad ben ik in de oppositie geweest. En de huidige oppositie heeft nooit het huidige of het voorgaande Bestuurscollege het voorrecht gegeven te genieten van hun vertrouwen. Ik dacht, dat ik vanmiddag hier zou komen om over een ernstige zaak te spreken. Jammer genoeg werd van de andere zijde een grap naar voren gebracht toen de heer Finck over geheimzinnige bezoekers sprak, die bij ons waren geweest en met de hand op het hart heeft hij verklaard, dat zij nooit bij hem zijn geweest. Mijnheer de Voorzitter, zij waren bij hem thuis zonder dat hij het zelf wist. En van Jose Geerman kwam het toppunt, toen hij begon te spreken over overloperij, dus over mensen die hun ideologie verloochenen. Elk ander lid aan die kant heeft meer recht om daarover te spreken, dan mijn geachte collega de heer Jose Geerman. Maar laat ik mij beperken tot het eigenlijke punt in behandeling.

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben over veel bijzonderheden gesproken. Maar geen van die bijzonderheden raken eigenlijk de kern van de zaak waar wij het over hebben. Het wantrouwen dat wij vandaag uitspreken is een

wantrouwen, dat heerst in de harten van de mensen van het Arubaanse volk. Wij kunnen daarbuiten de massa zien, zij zijn hier gekomen met de hoop een verlichting te krijgen. Dat is de gemoedstoestand, die dezer dagen heerst onder de mensen. De uitkomst van de verkiezing gehouden een drie jaar geleden - 13-8 - zegt vandaag niets. Het bewijs daarvan is, dat wij het op ons hebben genomen, ondersteund door een groep van de andere zijde, die oorspronkelijk ten volle achter het Bestuurscollege stond, om deze stap te doen. Het huidige Bestuurscollege heeft op velerlei wijze gefaald. Het heeft erger gefaald, dan welk ander Bestuurscollege in het verleden. Reeds in het begin hebben wij geweten, dat het Bestuurscollege in de samenstelling, waarin het werd benoemd, niet erg goed zou voldoen ten behoeve van Aruba. Uiteraard zijn er mensen in, die veel stemmen op zich hebben verzameld. Mensen waarin het volk vertrouwen had. Mensen, die voor het eerst in de politieke arena verschenen en een goede indruk hebben gemaakt, dat geef ik toe, maar als bestuurders, als politici, hebben wij van te voren geweten, dat zij zouden falen. En thans staan wij voor de situatie, dat het gehele volk schreeuwt en voorbeelden aanwijst, van persoonlijke belangen, die de overhand hebben, terwijl voor het belang van het volk niet wordt gezorgd. Mijnheer de Voorzitter, het staat een beetje scheef, wanneer een persoon, die geen zitting heeft in het Bestuurscollege, maar die wel een leider is in de partij, naar Nederland gaat om over gelden besprekingen te houden voor de uitbreidimg van het hotel, terwijl iedereen weet, dat het werk praktisch reeds van hem is, zoals ook alle andere werken, die in de loop der jaren hier op Aruba zijn uitgevoerd, al die projekten, die zogenaamd voor het welzijn van Aruba worden uitgevoerd. Bovendien laat het een bittere smaak achter in de mond van het volk, wanneer men bemerkt, dat diezelfde aannemersfirma de berekeningen heeft gedaan voor de uitbreiding van het hotel, terwijl zij zelf bij de inschrijving een bod dat 300 duizend gulden hoger is, dan zijn berekening, heeft ingediend. Die dingen gaan over de tong van het volk en verwekken verdenking. Die dingen verwekken verdenking, dat het Bestuurscollege lijdelijk toeziet en duldt dat partijbelangen, groepsbelangen en persoonlijke belangen gediend worden in plaats van het belang van het volk. Tot nu toe is het overgrootste deel van de mensen, die hier wonen, geboren Arubanen. Dit Bestuurscollege echter, gesteund door de vertegenwoordiging van de P.P.A., heeft het Arubaanse recht geheel verloochend.

De Arubanen voelen zich verlaten. Zoals reeds naar voren werd gebracht, krijgen de vreemdelingen, na hier een bepaald aantal jaren te hebben gewoond en hun ontslag krijgen bij de Lago, in het kader van het inkrimpingsprogramma, aldaar, - in plaats dat zij terug gaan naar hun land - vergunning om hier te blijven, en dat in de kritische toestand waarin wij ons bevinden, waarin zelfs de oliemaatschappijen, die mensen laten gaan, omdat zij hen niet langer kunnen aanhouden. Wij echter met zoveel Arubanen zonder werk, kunnen ons de luxe veroorloven om hen hier te houden. Dit Bestuurscollege kenmerkt zich door een aanhoudend meningsverschil. Ten gevolge van deze twist was het ons gelukt een gedeputeerde tussen te schuiven, maar hij beantwoordde niet aan onze verwachtingen. Als gevolg van deze ruzie moet een andere gedeputeerde, die oorspronkelijk een grote sensatie was, gaan. Nu hoor ik, dat er meer gedeputeerden zijn, die een carte-blanche hebben getekend, en die elk ogenblik kunnen weggaan.

De leden van het Bestuurscollege hebben een onbekwaamheid aan de dag gelegd zonder weerga. Wij horen veel spreken over aansluiting bij de E.E.G., omtrent het E.E.G.-fonds, omtrent de goedkeuring van gelden uit Holland, maar deze zijn allemaal woorden in de lucht. Het merendeel van deze gelden is reeds opgemaakt en wat betreft het E.E.G.-fonds kan ik niets anders doen, dan als het Bestuurscollege maar afwachten en het beste hopen. Maar waar is dan het initiatief gebleven om te werken, de energie om iets te doen voor Aruba, nu dat er donkere wolken om ons heen samenpakken, nu dat wij

ons volk in gevaar zien? Op dit moment steekt de onbekwaamheid van het Bestuurscollege duidelijk af. Drie maanden lang hebben wij niets anders kunnen horen dan twist: deze gedeputeerde gaat weg; of gaat hij niet weg? Ja, hij gaat wel weg, neen, hij gaat niet weg. Komt die andere nu wel of komt hij niet? Mijnheer de Voorzitter, wij hebben aan al deze dingen niets, wij winnen er niets mee en het volk heeft zijn buik vol. Een volk kijkt op naar zijn leiders, die het gekozen heeft, in ons geval, de leiders van ons eilandsbestuur in de eerste plaats. En wat ziet het nu? Waar ziet het naar uit? Het ziet geen leiders, maar een groep bandeloze mannen, een groep mannen zonder enige bekwaamheid.
Laten wij alle bijzonderheden opzij zetten. Het gaat er niet om wie nou een nichtje werk heeft gegeven of een klein zaakje is begonnen en neeflief erin zet, dat zijn allemaal bijkomstigheden; waar wij nu naar moeten kijken en op moeten letten, is het algemeen belang van het volk van Aruba, dat wij moeten dienen en waarin dit Bestuurscollege in de huidige samenstelling heeft gefaald, hetwelk niet in staat zal zijn om de komende twee en een half jaar aan te blijven, gezien de bestaande samenstelling en beklagenswaardige toestand, die heerst onder mijn collega's aan de andere zijde. Als deze motie vandaag niet door mocht gaan, Mijnheer de Voorzitter, dan zullen er andere moties komen. Niet omdat wij zo graag willen spelen, niet omdat WIJ ontevreden zouden zijn. Wij hebben gaarne toegegeven aan de wil van het volk, maar het volk heeft blijkbaar een vergissing begaan en nu beseft het volk dat. Zijn vertegenwoordigers willen voor he opkomen, doch voelen zich gedrukt door grote machten, die zij zelf hebben geschapen, spookgestalten, die zij zelf hebben opgeroepen en die zij nu niet meer kunnen verjagen. Ik wil hier dus een beroep doen op dit Bestuurcollege, dat thans zitting heeft, om van hun voetstuk af te komen, en gevolg te geven aan deze motie en de Eilandsraad de gelegenheid te geven om die zetels te vullen met bekwame mannen, mannen vervuld van ideologie, mannen, die hun mannetje kunnen staan en die kunnen strijden voor het algemeen belang van Aruba, zoals deze hier bewezen hebben niet te doen.

DE HEER L.V.BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, het is voor mij een waar genoegen om als volksvertegenwoordiger vanmiddag in de gelegenheid gesteld te worden om over deze gang van zaken een heel kort betoog te houden. Natuurlijk zal ik geen lang betoog houden. Ik zal trachten zo zakelijk mogelijk te blijven. Zoals de geruchten de laatste weken en dagen de ronde doen, hebben wij kunnen merken, dat er onder de bevolking een zekere paniekstemming heerst. Verschillende van deze bevolkingsgroepen komen naar ons, als volksvertegenwoordigers, toe en stellen de vraag: Wat zal er met Aruba gebeuren? Wat is het lot van Aruba binnen de komende twee, vijf, tien jaren? Natuurlijk stellen wij hierop een wedervraag: Wat bedoelt U daarmee, mijn waarde vriend? Het antwoord is: de situatie van ons eiland is deplorabel. Hoezo? De werkloosheid zegeviert op ons eiland. Wat kunnen WIJ eraan doen, mijne heren! is ons antwoord. U moet bij de Regering aankloppen. Doch de mensen weigeren om aan de deuren van de Overheid te kloppen, omdat deze heren bewezen hebben niet het belang van het volk te dienen, wel hun eigen persoonlijke belangen en die van de politieke vriendjes. En daarom komen die mensen tot ONS.
Mijnheer de Voorzitter, deze gang van zaken hebben wij zovele malen hier in deze zaal naar voren gebracht. Wij hebben meermalen vermaand om maar iets voor het volk te doen. Men tracht het volk te helpen.
Mijnheer de Voorzitter, het smijten met gemeenschapsgelden brengt geen heil. Wat bedoelen wij met: smijten met gemeenschapsgelden? Onnodige dienstreizen maken, politieke collega's aan het werk stellen in speciaal voor hen gecreëerde banen. Luxieuze leventje leiden. Dat zijn de dingen die wij hebben opgemerkt. Achteraf vragen wij ons af: waar is het volk gebleven? Steekt er daar een stuk brood in voor het volk? Ons arm, lijdend volk!

Wij werden vanmiddag moreel gedwongen om te komen met deze motie. En deze motie heeft zeker de steun van het overgrote deel van de bevolking. Daarom hebben wij die ingediend. Zelfs enkele leden van de PPA-fraktie aan de overkant, hebben de noodzaak ingezien, dat er verandering moet komen in het beleid van het Bestuurscollege, desnoods door naar huis te gaan en dat andere groepen trachten deze zaak aan de gang te houden.
Mijnheer de Voorzitter, ik zal heel eventjes gebruik maken van de landstaal.

Señor Presidente, urgencia di e pueblo sufriendo a haci nos awe tardi, cu nos mester a trece e mocion di desconfianza aki padilanti. Ora nos a weita un pueblo sufrido, un pueblo cu ta anhela un cambio y esaki no ta mentira, pasobra si nos waak rond y nos tira un bista p'afo-ey abao, anto nos ta weita e testimonio, e alegria cu e pueblo ta desea cu lo bini un cambio den e Bestuurscollege aki. Esaki ta demonstra e incapacidad di e Bestuurscollege aki. Y naturalmente nos como Arubiano, nos nuebe Arubiano aki y mas companjeronan di otro banda cu a sinti cu esaki, e urgencia aki, mester drenta, ta sinti un orgullo di por a weita pa yega na drecha e asunto aki, no solamente pa nos Arubiano so, ma en particular tambe pa henter e comunidad di nos isla.
Señor Presidente, mi a scucha e bunita discursonan di mi varios coleganan. Entre otro mi por a scucha Señor Finck, caminda e ta expresa su mes, cu e majoria di e pueblo a duna su deseo di conoce. Pero aki riba mi kier refresca mi amigo Finckje su memoria, cu ora bo ta den un gobierno y bo tin tur e facilidadnan caminda cu bo por ehecuta, anto mi ta di acuerdo cu mi amigo Finckje, pasobra bo tini pa bo por brinda. Alomenos nos tin di tuma esaki na nota, cu ora un pueblo ta sufrido y den campaña di eleccion bo ta duna e pueblo ey cinco florin, un pida pan, anto e pueblo ey den su miseria e ta sintié contento y satisfecho, pasobra alafin, aunque pa e momento ey, ela haya un pida pan den su boca. Y ta asina ey ta bini na poder. No kere cu e pueblo den su majoria a lamta y a vota di su plena curazon, manera tin un Dios ariba mi cabez, esey no ta asina, e pueblo no a lamta y vota di plena conviccion y deseo, pero ela haye obliga, puramente pa e tabata tin e krenchi pan, en quisiera pa dos tres dia, pasobra despues toch esaki ta worde kita atrobe. Asina sa yama bini na poder, mi amigo Finck, en realidad. Tambe mi a tende un sonido di mi gran amigo Jo, Señor Geerman. Ela lamta y den un bunita discurso nos dilanti ela basha tur clase di lofrede. Pasobra awe nos por scucha aki den tur clase di lofreden y tambe tur clase di verwijt. Entre otro nos por a scucha Señor Geerman den su bunita speech caminda ela bini cu su elohianan, naturalmente bisando cu aki nos tin un cuerpo di gobernante sublime, entre otro, Señor Geerman, a bini padilanti cu Aruba ta e isla progresista, aworaki Aruba ta bay padilanti, pero Señor Geerman no tin cuater wowo, dos patras y dos padilanti, pasobra si Señor Geerman tabata tin e cantidad di wowonan ey anto si e por a weita cu enbez di Aruba bay adilanti nos ta weita cu Aruba ta bay atras dia pa dia y esey nos tin cu bisa, ta debi na e desempleo cu ta prevalece na gran escala ariba nos isla. Señor Geerman no mester ganja su mes y e no mester trata di ganja ningun hende. Bo sabi masha bon cu actualmente ariba nos isla tin cuater mil y pico tata di famia sin trabao. Señor Geerman tuma nota cu Lago ta kitando hende continuamente. Tuma nota cu Arubiano mester bandona nan suelo natal, pa bay den estranheria pa bay busca e pida panecito, pasobra ya riba nos isla no tin tal pan pa nan. Esaki ta puntonan culminante ora nos ta weita nos rumannan ta bay, cu lagrima na nan wowo nan mester bay, pasobra nan isla ta worde ultraha y ainda Señor Geerman tin stoma di papia di nos isla progresista. Larga nos coy Esso News ultimamente, caminda e testimonio, cu cuater estranhero ta worde promove, mientras un pober Arubiano mester paketa su valies pa e bay Hulanda. Señor Geerman, larga nos ser Arubiano un cu otro y larga nos comprende otro bon y larga

nos cumpli cu e deseo di e pueblo. Tocante e asunto di E.E.G. mi no kier papia mucho riba dje, pasobra apenas algun siman pasa nos a worde agrega ariba e lista como miembro asocia. Pero, Señor Geerman, manera un di mi coleganan a caba di duna un splicacion, esaki kier meen cu nos como miembro mester habri luga pa estranheronan tambe di e teranan cu tin lidmaatschap, pa traha aki. Esey kier meen cu e 1900 pico estranhero cu tin aki, ora yega e momento eseynan tambe lo mester worde emplea. Y mas lo bini. Asi es, resumiendo mi por bisa, analisando tur e problemanan aki, cu nos dushi isla di Aruba ta den un decadencia y e ta den un situacion deplorabel, di cual e pueblo ta munstra su deseo pa trece un cambio den e gobierno aki, sino nos ta sink manera un barco cu ta bay den profundidad di lama.
Señor Presidente, e sintimento y e deseo di e pueblo a haci cu mi mester a trece esaki padilanti y na e momento cu mi mester bay vota pa e mocion di desconfianza, ami lo mester vota di acuerdo cu deseo di pueblo y lo mi desea Arubianonan, mi rumannan sinta aya banda, lo boso coy e sintimento aki y penetre den boso cabez y weita kiko ta di nos dushi Aruba y kiko lo e bira si e sigui bao di e decadencia aki. Masha danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, de dringende nood van het lijdend volk heeft ons ertoe gebracht vanmiddag met deze motie van wantrouwen te komen. Want wij hebben een volk gezien, dat lijdt en dat verlangend uitziet naar een verandering. Dit is geen verzinsel, want als wij even rondkijken en een blik werpen buiten, dan zien wij de getuigenis, de blijdschap, die het volk thans heeft, omdat het een verandering verlangt in het huidige Bestuurscollege. Dit bewijst de onbekwaamheid van dit Bestuurscollege. En Natuurlijk wij Arubanen, negen Arubanen in deze Raad samen met enkele andere leden van de overkant, die hebben ingezien dat er dringend een wijziging moet komen, wij voelen ons trots, omdat wij besloten hebben deze zaak te verbeteren, niet alleen voor ons, Arubanen, maar ook voor de gehele gemeenschap van dit eiland.
Mijnheer de Voorzitter, ik heb de mooie toespraken beluisterd van verschillende van mijn collega's. Ik heb onder anderen kunnen horen dat de heer Finck zei, dat de meerderheid van het volk zijn verlangen te kennen heeft gegeven. Maar hier wil ik mijn vriend Finckje even aan herinneren, dat wanneer men in een bestuur zit en men heeft de faciliteiten om te werken, dan ben ik het met de heer Finck eens, omdat men dan dingen heeft om aan te bieden. Want wij moeten tenminste hiermee rekening houden, dat wanneer een volk lijdende is en gedurende de verkiezingscampagne wordt dat volk f.5,-- of een stukje brood aangeboden, dan zal dat volk in zijn ellende zich tevreden voelen en blij, omdat het eindelijk, al was het maar voor dat moment, een stukje brood heeft kunnen krijgen. Zo komt men aan de macht. Geloof maar niet, dat het volk in een overgrote meerderheid is opgestaan en met hart en ziel gestemd heeft. Zowaar er een God is, dat is niet zo, het volk is niet opgestaan en gaat stemmen uit volledige overtuiging en verlangen, maar het zag zich gedwongen, enkel maar om dat stukje brood te kunnen hebben, al was het maar voor twee, drie dagen, want daarna werd hun dit toch weer afgenomen. Zo komt men aan de macht in de praktijk, mijn vriend Finck. Ook heb ik van mijn grote vriend Jo, de heer Geerman een geluid gehoord. Hij stond op en hield hier voor ons een toespraak doorspekt met allerlei loftuigingen. Want vandaag kunnen wij hierin allerlei lof horen, maar ook verwijt. Onder anderen konden wij de heer Geerman in zijn mooie speech horen zeggen, vol lof en overtuiging, dat wij hier natuurlijk een uitstekend bestuurslichaam hebben, ook bracht de heer Geerman naar voren, dat Aruba een vooruitstrevend eiland is, dat Aruba met rasse schreden vooruitgaat, doch de heer Geerman heeft geen

vier ogen, twee voor- en twee achterop, want als de heer Geerman die had, dan zou hij kunnen zien, dat Aruba met de dag meer en meer achteruit gaat en dat moeten wij toeschrijven aan de werkloosheid, die op grote schaal heerst op ons eiland. De heer Geerman moet zich niets voorspiegelen en moet ook niet trachten andere mensen iets voor te spiegelen. U weet heel goed dat er thans op ons eiland meer dan vierduizend huisvaders zijn zonder werk. Mijnheer Geerman weet, dat de Lago altijd mensen ontslaat, hij weet, dat Arubanen hun geboortegrond moeten verlaten om in den vreemde werk te gaan zoeken, want op ons eiland bestaat dit niet meer voor hen. Dit is het toppunt, wanneer wij onze broeders weg zien gaan; met tranen in de ogen moeten zij vertrekken, want hun eiland wordt uitgebuit en nog heeft de heer Geerman het lef om te spreken over ons vooruitstrevend eiland. Laten wij de laatste Esso News even nemen, waarin staat dat vier vreemdelingen worden bevorderd, terwijl een arme Arubaan zijn koffer moet inpakken om naar Holland te gaan. Mijnheer Geerman, laten wij Arubanen zijn onder elkaar, en laat ons elkaar goed verstaan en laten wij asjeblieft de wil van het volk dienen.
Ik wil niet veel zeggen in verband met de E.E.G., want wij zijn pas enkele weken daarbij aangesloten, maar mijnheer Geerman, zoals één van mijn collega's dat reeds heeft uitgelegd, dit betekent, dat wij als lid plaats moeten ruimen voor de vreemdelingen uit die landen die ook aangesloten zijn, om hier te komen werken. Dit betekent, dat de negentienhonderdzoveel vreemdelingen die reeds hier zijn, wanneer die tijd komt, ook aangenomen moeten worden. En er zullen wel meer komen. Tot slot kan ik dan rekening houdende met al deze problemen zeggen, dat ons dierbaar eiland Aruba in staat van verval verkeert en dat zij in een betreurenswaardige toestand is en waarin het volk zijn verlangen heeft te kennen gegeven om een verandering aan te brengen in dit bestuur, anders gaan wij de kelder in, als een schip d door de golven wordt verzwolgen en zinkt naar de duistere diepten van de zee.
Mijnheer de Voorzitter, de gevoelens en de wens van het volk heeft mij dit naar voren doen brengen en wanneer ik moet gaan stemmen voor deze motie van wantrouwen dan zal ik stemmen overeenkomstig de wil van het volk en zou willen, dat jullie Arubanen, mijn broeders, daar aan de overkant, deze gevoelens zullen aannemen en die laten inwerken in jullie hersens en dat jullie beseffen, wat het lot is van ons dierbaar Aruba en wat het zal worden indien zij blijft voortgaan in dit verval. Ik dank U.

DE VOORZITTER: Ik neem aan, dat hiermee de lijst van sprekers in de eerste ronde kan worden afgesloten en het Bestuurscollege kan thans overgaan tot beantwoording van de verschillende sprekers.
Als Voorzitter van het Bestuurscollege zal ik
namelijk om die punten te behandelen, die het algemeen beleid van het Bestuurscollege betreffen.
De heer Eman heeft het gehad over de algemene ongerustheid onder de bevolking over de wijze waarop het huidige Bestuurscollege haar taak vervult. Deze algemene ongerustheid is ook geconstateerd geworden door andere sprekers in deze vergadering. Ik zou van deze kant op het volgende willen wijzen, dat het Bestuurscollege, dat thans zitting heeft, nauwelijks een jaar zitting heeft gehad als Bestuurscollege. Een van de sprekers, ik meen de heer Werleman heeft gezegd, dat er niets is gebleken van initiatieven. Ik zou hierop willen antwoorden namens het Bestuurscollege, dat initiatieven, genomen door dit Bestuurscollege zich moeilijk nu reeds kunnen laten voelen. Het is niet voor niets, dat onze wetgeving een Bestuurscollege de periode van vier jaar heeft gegeven om te kunnen werken, om te tonen wat het kan doen. Het is niet voor niets dat de wetgeving zodanig is samengesteld, dat de Gedeputeerden verzekerd zijn van deze zittingsperiode, in tegenstelling met andere colleges, die wij kennen in het staatsrechtelijk

gestel. Het is dan ook mijn persoonlijke mening, dat het zeer primatuur is om nu reeds te stellen, dat het Bestuurscollege geen initiatieven heeft genomen en niets heeft gepresteerd. Ik geloof, dat het veel te vroeg is om reeds nu een oordeel hierover te vellen. Ik kan U de verzekering geven, dat het Bestuurscollege helemaal niet overschillig staat tegenover bepaalde ernstige problemen. Zo heeft bijvoorbeeld de heer Werleman gemeend te moeten stellen, dat het Bestuurscollege koud staat tegenover het lay-off-programma van de Lago. Ik acht het van groot belang om namens het Bestuurscollege te stellen, dat het Bestuurscollege te allen tijde zich de grootste zorgen heeft gemaakt over het lay-off-programma van de Lago en dat het zich dit in ernstige mate aantrekt. Bij verscheidene besprekingen met de Lago hebben wij het hierover gehad, aan de ene kant om te weten te komen wat de plannen zijn en aan de andere om te trachten een oplossing hiervoor te vinden. Ook uit eigen boezem heeft het Eilandsbestuur getracht ten aanzien van deze moeilijkheden verlichting te brengen. Initiatieven zijn er genomen, belangrijk werk is er verricht en wordt nog steeds verricht, echter, mijne heren, dit is geen eenvoudige zaak, dat weet U ook wel.
De wijze, waarop deze problemen worden opgelost, geschiedt niet zo maar een, twoe, drie. Dit vergt enorm grote plannen en projekten, waar zeer veel voorbereiding bij nodig is en waar zeer veel bij komt kijken en die bovendien niet helemaal afhangen van ons alleen omdat ook derden hierbij betrokken zijn. Immers zullen deze projekten, zoals wij die willen verwezenlijken om ons in onze moeilijke toestand te helpen gesteund moeten worden door de Nederlandse Regering, zowel financieel als technisch, maar ook particulieren zullen hier een beslissing in moeten nemen.
Het is immers niet de bedoeling om met overheidsprojekten te proberen onze problemen op te lossen, maar om particulier kapitaal aan te trekken, om bijvoorbeeld de werkloosheid op te vangen. Dat betekent, dat particulieren deze zaak moeten bestuderen, moeten overwegen en dat ook zij een beslissing moeten nemen. Ik geloof, en ik verval hier in herhaling, dat het zeer prematuur is om nu reeds te stellen, nauwelijks een jaar, dat het Bestuurscollege in deze gefaald heeft. De heer Eman heeft het ook gehad over de slechte verhouding tussen diensthoofden en het Bestuurscollege.
Ik moet U eerlijk zeggen, dat het mij niet bekend is, dat er van een algemene slechte verhouding sprake is. Het is best mogelijk, dat er tussen bepaalde hoofden van dienst, enkele hoofden van dienst dus en het Bestuurscollege of Gedeputeerden geen ideale verhouding heerst. Maar, Mijne heren, dat is niets nieuws. Daar zou de heer Eman ook van mee kunnen praten.
Ligt de fout bij het Bestuurscollege of ligt de fout bij het hoofd van dienst? Deze vraag heeft de heer Eman niet beantwoord. De heer Eman heeft het gehad over een projekt, bijvoorbeeld het stationsgebouw en de besluiteloosheid en ondeskundigheid van het Bestuurscollege, waardoor achteraf bleek, dat dit stationsgebouw gewijzigd had moeten worden. Dit is een heel mooi voorbeeld, mijnheer Eman, want ik heb hier pas kennis van genomen. Doch is er hier sprake van ondeskundigheid van het Bestuurscollege, danwel van de betrokken hoofden van dienst, die eerst de plannen als deskundigen hebben goedgekeurd en thans erop terugkomen. Ik wil hieraan toevoegen, dat dit voorbeeld een goed voorbeeld is, maar dan van mijn stelling en niet van de heer Eman, temeer daar het Bestuurscollege geen beslissing heeft genomen, althans niet in de zin zoals door de heer Eman werd gesteld. De heer Eman heeft gesteld, dat er een gedeputeerde is, die een dochter, een zoon en ergens nog een nichtje in eilandsdienst heeft; het is best mogelijk dat er meer gedeputeerden zijn die familie in dienst hebben. Het is ook best mogelijk dat dit vroeger ook wel eens is voorgekomen. Het enige dat ik zou willen stellen, is dit, dat ik niet geloof, dat familieleden van gedeputeerden uitgesloten zijn of mogen worden van indiensttreding bij de Overheid, Ik geloof, dat zij gelijk behandeld moeten worden als familieleden van eenieder op het eiland.

De heer Eman heeft gesteld, dat in verband met het lay-off-programma, de zaak nu zeer ernstig dreigt te worden namelijk, dat in 1970 de Lago met minder dan 1000 man zou willen werken. Ik moet U eerlijk zeggen, dat dit getal ons nog nooit genoemd is geworden door de Lago en dat dit veel lager ligt, dan het aantal dat wij ons voor ogen hadden gehouden.
Nu moet ik stellen, dat zelfs met een hoger aantal de consekwenties van de lay-off toch al ernstig zijn, maar als het waar is wat de heer Eman stelt, dan moet ik op de eerste plaats stellen, dat de Lago nog nooit verklaard heeft, dat dit het geval is, ik weet dus niet in hoeverre de woorden van de heer Eman juist zijn, ik kan dat zo niet beoordelen, maar omdat wij niet op de hoogte gesteld waren, konden wij niet, zoals de heer Eman het gesteld heeft, de bevolking confronteren met deze feiten.
Het idee van de heer Eman is om ook het particulier initiatief in te schakelen, (ook naar voren gebracht door de heer Werleman), om dus samen met industrie en handel, met de Overheid in een commissie-bijeenkomst te gaan zitten en te trachten de grote problemen van Aruba gezamenlijk te bestuderen en op te lossen. Dit idee is zeer zeker een sympathiek idee. Ik geloof, dat het particulier initiatief nu reeds, zonder een commissie, alle mogelijkheden heeft om met initiatieven te komen. Ik geloof, dat dit ook gebeurt. Wij hebben diverse particuliere instanties op Aruba, die zeer actief zijn en waarmede het Bestuurscollege contact heeft.
Ik geloof dus, dat deze mogelijkheid ook bestaat en dat er ook gebruik van wordt gemaakt. Het idee om de werkzaamheden van het particuliere leven en de Overheid te combineren is geen nieuw idee. Wij hebben vroeger reeds een dergelijke commissie gehad. U kunt zich misschien wel herinneren, de ouderen onder ons althans, dat deze commissie eigenlijk niet veel heeft opgeleverd toen. Dat wil echter niet zeggen, dat het in de toekomst wéér zo zal gaan. Ik zou dan ook ten aanzien van dit punt willen stellen, dat het Bestuurscollege gaarne bereid is te overwegen in deze richting iets te vinden. De heer Werleman heeft gesteld, dat de Raad niet op de hoogte wordt gehouden van de plannen. De Raad kan op deze manier niets beoordelen. Het Bestuurscollege zou bezig zijn met werkzaamheden, doch dat de Raad hierin niet wordt gekend. Nou moet ik eerlijk zeggen, dat ik een beetje verbaasd sta om dit te horen, omdat, als ik mij niet vergis bij de laatste vergadering van de Eilandsraad door de Raad en deze kant van de tafel, althans gedurende de vergadering waarbij de nieuwe welvaartsprojekten werden behandeld en goedgekeurd een compliment werd gemaakt aan het Bestuurscollege, juist door leden van gene zijde, voor het feit, dat de Raad gekend werd in deze projekten en dat dat een van de redenen was waarom in deze gevallen ook vóór het projektenplan werd gestemd.
Ik kan U de verzekering geven, dat het steeds onze bedoeling is geweest, en steeds is om U te kennen in al deze belangrijke projekten. Ik geloof dan ook, dat ook deze kritiek-uiting zeer primatuur is. Al hetgene dat concreet is en dat in aanmerking komt om aan U voorgelegd te worden is aan U voorgelegd. U bent op de hoogte over de zaken waarover wij werken en welke richting wij zullen gaan. Op het ogenblik zijn wij bezig met de voorbereiding van enige nieuwe projekten, maar U moet toch eerlijk ons de kans geven om deze projekten rond te maken, althans rond genoeg om ze aan U te kunnen presenteren, anders krijgen wij weer de kritiek, dat wij met halfuitgewerkte plannen bij U komen. Ik kan U dus de verzekering geven, dat wanneer deze nieuwe plannen zover zijn, wij zeer zeker contact met U zullen opnemen, zoals wij dit steeds in de afgelopen jaren gedaan hebben in deze Raad en waarop deze Raad nog kort geleden zijn tevredenheid heeft uitgesproken over de gang van zaken.
Dan is door de heer Werleman en ook door de heer Figaroa naar voren gebracht, dat vreemdelingen worden toegelaten om op Aruba bedrijven te vestigen, firma's te vestigen, danwel dat vreemdelingen worden toegelaten om te werken, terwijl er vele landskinderen hier zonder werk zitten.

Ik wil U er toch wel op wijzen, dat het hier niet het beleid van het Bestuurscollege betreft, maar het beleid van de Gezaghebber als plaatselijk Hoofd van Politie en in deze als verlengstuk van de Minister van Justitie. Immers het verstrekken van vestigingsvergunningen en de toelating van vreemdelingen om hier te werken, worden niet door het Bestuurscollege gegeven. Dit is een landsaangelegenheid, waarin de Minister van Justitie het laatste woord heeft en waarin de Gezaghebber in eerste instantie een beslissing neemt. Ik heb reeds eerder toegelicht, dat het steeds het streven dezerzijds is, - ik spreek nu niet namens het Bestuurscollege, maar namens mijzelf - om zoveel mogelijk tegen te gaan, dat vreemdelingen hier blijven werken, danwel, dat vreemdelingen hier komen werken. Ook ik persoonlijk zou het erg prettig vinden als ik zonder meer alle vreemdelingen kon afwijzen. Ik geloof, dat iedereen het hier over eens is, zolang de toestand van de werkloosheid op Aruba is, wat die nu is. Maar in de praktijk is mij gebleken, dat deze zaak niet zo gemakkelijk ligt. Vele vreemdelingen, die hun werk verliezen, bijvoorbeeld bij de Lago, waarvan men op het eerste gezicht zou zeggen: die moeten terug naar hun eigen eiland, vele van deze vreemdelingen - veel meer dan U denkt - zijn getrouwd met Antillianen en hebben kinderen die hier geboren zijn en getogen. En U zult het wel met mij eens zijn, dat het dan heel moeilijk is om zo'n gezinshoofd het eiland uit te zetten. Verder komt het nog steeds voor, dat in bepaalde gevallen men behoefte heeft aan een werknemer, die een bepaalde opleiding en ervaring heeft. Alleen dan, wanneer er plaatselijk niemand te krijgen is met een dergelijke opleiding en ervaring, wordt door mij overwogen om zo'n vreemdeling toe te laten. Ik kan er aan toevoegen, dat ik sinds een jaar daaraan toegevoegd heb een systeem, dat in die gevallen, de vreemdelingen worden toegelaten voor een jaar, hoogstens twee jaar, met de voorwaarde, dat de werkgever gedurende die tijd een landskind moet opleiden voor dit werk. Dus deze vreemdelingen worden niet meer toegelaten zonder meer voor onbepaalde tijd. Wanneer mijn adviesinstanties mij kunnen aantonen - ik kan het natuurlijk niet zelf gaan onderzoeken - dat er niemand te vinden is lokaal, dan zit er niets anders op dan dat iemand wordt toegelaten echter onder die voorwaarden, dat binnen een bepaalde tijd deze firma een landskind opleidt voor dit werk. Ik kan U tenslotte de verzekering geven, dat van deze zijde alles wordt gedaan om zoveel mogelijk de landskinderen te beschermen op de lokale arbeidsmarkt. Ten aanzien van de woorden door de heer Chance naar voren gebracht, wil ik alleen maar stellen, dat het mij betreurt, dat de heer Chance heeft gemeend in deze vergadering de namen te moeten noemen van personen, die in de uitoefening van hun functie optraden, en dan nog wel van een adviserende functie en naar mijn overtuiging steeds hebben gehandeld naar eer, geweten en kunnen. Dan is er van de zijde van de heer Figaroa en de heer Britten naar voren gebracht, dat de aansluiting bij de E.E.G. wel allemaal heel mooi is, maar dat het het grote gevaar in zou houden, dat als straks de nieuwe projekten zouden worden uitgevoerd door aannemersbedrijven uit het buitenland, dat wij dan als geassocieerd lid zijnde van de E.E.G. , ook arbeiders zullen moeten toelaten uit die landen of eilanden, die vallen onder de E.E.G. Het is wel waar, dat alle aannemers van alle E.E.G.-landen mogen inschrijven op de openbare aanbesteding voor die projekten die door het E.E.G-fonds worden gefinancierd. Het is echter niet waar, dat dan zonder meer ook de arbeiders uit die landen of eilanden hier mogen komen werken. Mocht het dus eventueel gebeuren, dat een aannemer buiten Aruba inschrijft voor een lager bedrag en het werk gegund zou krijgen, dan nóg blijft het recht van ons hier bestaan om toe te laten diegenen, die wij hier menen te moeten toelaten en hier buiten de deur te houden die mensen die wij hier niet kunnen gebruiken. Met andere woorden, de aannemersbedrijven kunnen dan eventueel met hun topmensen komen, zoals ieder bedrijf dat heeft, maar wat betreft de arbeiders zullen deze -

buitenlandse aannemersbedrijven geen arbeiders kunnen importeren op Aruba zonder dat toelating wordt gevraagd bij de betrokken instanties. En de aansluiting bij de E.E.G. brengt niet met zich mee dat wij deze toelating moeten geven. Wij behouden onze autonome bevoegdheden om die toelatingen te weigeren, zoals dat tot nu toe geschiedt.
Door de heer Figaroa is naar voren gebracht, dat mensen, die ontslag krijgen bij de Lago een bepaald bedrag krijgen uitgekeerd en dat die achteraf hierop belasting moeten betalen. Hij vraagt of dit niet zo geregeld kan worden, dat de klap voor deze mensen minder zwaar aankomt. Ik heb ook begrepen dat als tweede punt, wanneer vreemdelingen hun ontslag krijgen en die van het eiland verdwijnen, dat zij geen belasting betalen. Ik moet U eerlijk zeggen, dat ik vooral dit laatste, zo op het eerste gezicht een heel belangrijk punt vind. Alleen dit valt niet onder het beleid van het Bestuurscollege. Dit is zuiver een landsaangelegenheid, het gaat hier namelijk om de aanslag van de belasting. Ik vraag mij dus af, waarom worden diegenen, die hier werkten en hier dat geld verdienden, en het eiland verlaten, niet aangeslagen voor de belasting? Ik vraag dat dus met de heer Figaroa. Maar, nogmaals, dit ligt niet op het terrein van het Bestuurscollege en ik moet de heren wel in overweging geven om dit punt, dat eventueel van groot belang kan zijn, langs de voorgeschreven kanalen onder de aandacht brengen via de Staten, desnoods rechtstreeks tot de Minister, waar het thuis hoort. De heer Max Croes heeft in zijn betoog onder meer gesteld, dat:
Un persona a bay Hulanda pa busca placa pa projectonan, pero prome cu ela bay Hulanda ya tabata sigur caba, segun Señor Max Croes cu e projectonan of e trabaonan aki tabata di e persona caba. Manera mi a comprende, Señor Max Croes ta insinua cu e persona ey ya tin e trabaonan ey caba pa ehecuta. Mi no sabi exactamente ta kiko Señor Croes ta insinua aki, pero pa evita mal impresion mi kier splica - y na e mes un idioma cu Señor Croes a usa - cu e projectonan aki, pa cual ta busca financiamento na Hulanda y na Brussel, tur lo worde openbaar aanbesteed, segun e reglanan di e Gobierno di aki, reglanan di Gobierno di Hulanda y reglanan di E.E.G. ta stipula pa openbare aanbesteding, prome cu duna un trabao cu ta worde financia pa nan. Como cu e Raad aki y tur tres partido - y no mucho tempo pasa - a accepta cierto projectonan aki den, bao e condicion cu nan ta worde openlijk aanbesteed, mi no ta comprende e insinuacion di Señor Croes.
Señor Britten a papia entre otro riba e muchanan arubiano cu mester bandona nan luga y nan cas pa bay busca trabao otro caminda, pasobra no tin trabao aki nan, manera mi a comprende Señor Britten. Sigur-sigur e situacion di desempleo aki na Aruba ta serio, mi no ta nenga esey. Bestuurscollege ta masha concerni tocante e punto ey y nos ta tratando tur loke nos por pa haya un solucion. Manera mi a splica caba na Hulandes tal solucion no ta facil, e no ta un solucion di: een, twee, drie. Pero nos tin speranza sí cu pronto lo nos por bin cu algo cu ta bale la pena y cu lo trece un alivio grandi pa nos tur. Pero toch mi ta desea di trece adilanti, riba loke Señor Britten a bisa, cu hopi di e muchanan, cu a bay Hulanda ultimamente y cu ta trahando ayanan no a bay solamente pasobra no tin trabao aki na Aruba. Un di e miembronan aki den - mi kier sabi cu ta Señor Finck - a bisa cu e sabi di tres, cu no ta trahando na Hulanda pasobra nan no por a haya trabao na Aruba. Ami sabi di mas cu tres. Promer cu mi a sali di Hulanda, casualmente dos siman prome, mi a tuma dos tres dia pa bishita na Hulanda e fabricanan, na unda tin Arubiano ta traha, pa mi papia cu nan y pa mi papia tambe cu e management, pa mi tende con e cuentanan ta bay. Y mi tabata tin tambe e oportunidad pa papia cu hopi di nan so. Tin cu tabata tin e hendenan acerca di e compania na unda nan ta traha. Y durante e combersacion, p.e. na Werkspoor na Utrecht un grupo di mas of menos 25 mucha mi a puntra un y otro: unda abo tabata

traha na Aruba? Y abo? Y a resulta cu mas di mitar tabata trahando na Aruba promer cu nan a bin Hulanda, sea na Gobierno sea na otro impresanan. Mi a keda masha stranjo y mi a puntra: Pakiko boso a bay Hulanda anto? Nan a contesta mi cu na Hulanda nan tin e ventaha cu aya nan por sigui studia, tumando avondcursussen, tin ventaha di experiencia y podiser cu Hulanda, cu ta un lugar mas grandi tin mas futuro cu un lugar chikito manera Aruba. Tur loke mi kier bisa ta cu e cantidad di mucha, cu a bay Hulanda bay traha, no ta nifica cu tur di nan a bay pasobra nan no por haya un trabao aki na Aruba.
Finalmente mi kier bin ariba e mocion mes, e mocion di desconfianza cu a worde entrega contra Bestuurscollege aki. E mocion aki ta papia di financieel-economische toestand, e ta papia di e hecho cu Bestuurscollege no ta prepara plannan. Mi a splica caba cu ta hopi prematura pa forma un opinion ariba esaki, pasobra ainda nos ta trahando ariba e asuntonan aki.

(Vertaling)

Een persoon is naar Nederland gegaan om geld te halen voor de projekten. Maar voordat hij zou gaan was het al zeker, volgens de heer Max Croes, dat deze projekten of deze werken reeds van hem waren. Zoals ik het begrijp, bedoelt de heer Max Croes, dat die persoon de uitvoering van die werken reeds zou hebben. Ik begrijp niet goed waarop de heer Max Croes hier zinspeelt, maar om een verkeerde indruk te voorkomen wil ik hier - in dezelfde taal waarin de heer Croes gesproken heeft- uitleggen, dat die projekten, waarvoor financiele steun in Nederland en Brussel werd gezocht, alle openbaar zullen worden aanbesteed, ingevolge de regels van dit Gouvernement, de regels van het Gouvernement van Nederland en de regels, die de E.E.G. heeft vastgesteld voor openbare aanbesteding van werken, die door haar wordt gefinancieerd.
Aangezien deze Raad, alle drie partijen unaniem - niet zo heel lang geleden - bepaalde projekten hebben goedgekeurd, onder voorwaarde dat deze openbaar zullen worden aanbesteed, kan ik niet begrijpen waar de heer Croes op zinspeelt.
De heer Britten heeft onder andere gesproken over de Arubaanse jongelui, die hun land en huis moeten verlaten om ergens anders werk te gaan zoeken, omdat er hier geen werk voor hen zou zijn, zoals ik de heer Britten heb kunnen begrijpen. Zeer zeker is de toestand van werkloosheid hier op Aruba ernstig, dat zal ik niet ontkennen. Het Bestuurscollege is zeer bezorgd over deze aangelegenheid en wij zijn alles aan het proberen om een oplossing te vinden. Zoals ik reeds in het Nederlands heb uitgelegd is deze oplossing niet gemakkelijk, het is geen oplossing, die men een, twee, drie heeft, maar wij koesteren wel de hoop, dat wij spoedig met iets zullen komen dat de moeite waard zal zijn en dat een grote verlichting voor ons allen zal brengen. Echter wil ik wel op hetgeen de heer Britten gezegd heeft naar voren brengen, dat vele van de jongens die laatst naar Holland zijn gegaan en die daar werkzaam zijn, niet gegaan zijn enkel omdat er hier op Aruba geen werk is. Een van de leden in deze vergadering- ik meen de heer Finck - heeft gezegd, dat hij van drie gevallen weet, dat de jongens in Holland werkzaam zijn, niet omdat zij hier geen werk konden krijgen. Ik weet van meer dan drie. Toevallig een, twee weken voordat ik uit Nederland vertrok, heb ik twee, drie dagen uitgetrokken om de fabrieken , de bedrijven te bezoeken waar Arubanen werkzaam zijn, om met hen te praten en ook om met de directie te praten en te horen hoe de zaken gingen. Ik had ook de gelegenheid om met velen van hen alleen te praten, bij verschillende gelegenheden waren er ook mensen bij van de fabriek waar zij werken. En gedurende ons gesprek, bijvoorbeeld bij Werkspoor te Utrecht, met een groep van ongeveer 25 jongens heb ik aan deze en gene gevraagd: Waar werkte je op Aruba? En jij? En het bleek, dat meer dan de helft reeds

op Aruba werkzaam waren, voordat zij naar Nederland kwamen, ofwel bij het Gouvernement of bij een of andere bedrijf. Ik stond zeer verbaasd en vroeg, waarom zijn jullie dan naar Nederland gekomen? Zij antwoordden, dat zij in Nederland het voordeel hebben om verder te kunnen studeren, door avondcursussen te volgen, in Nederland hebben zij het voordeel een goede ervaring op te doen en misschien biedt Nederland, die een grotere plaats is, een betere toekomst dan een kleine plaats zoals Aruba.
Wat ik hiermee wil zeggen is namelijk, dat de hoeveelheid van de jongelui, die in Nederland zijn gaan werken eigenlijk niet aangeeft, dat zij allemaal daar gegaan zijn omdat zij hier op Aruba geen werk hebben kunnen krijgen. Tenslotte wil ik even op de motie zelf komen, de motie van wantrouwen, die tegen dit Bestuurscollege werd ingediend. Deze motie spreekt van de financieel-economische toestand, van het feit, dat het Bestuurscollege geen plannen voorbereid zou hebben. Ik heb reeds uitgelegd, dat het erg prematuur is om nu reeds een opinie te vormen hierover, want wij zijn nog bezig met deze dingen.
En tenslotte wil ik nog iets in het algemeen naar voren brengen, mijne heren, en dat is dat wij nooit mogen vergeten, dat het eiland Aruba zeer weinig mogelijkheden heeft, economisch gezien. Wij hebben een onbelangrijke afzetmarkt. Wij hebben praktisch geen grondstoffen. Wij hebben zeer veel moeilijkheden en problemen. Het is zeer moeilijk om hier meer activiteiten aan te trekken op Aruba. Dat dit mogelijk is geweest kort geleden en mogelijk zal zijn in de naaste toekomst, zal onder meer te danken zijn aan de rust, de POLITIEKE rust op Aruba. Ik kan U zeggen, dat een van de belangrijkste industrielen, die wij laatst gesproken hebben, ons categorisch heeft verklaard: Als wij op Aruba komen, dan is dat vanwege de politieke rust. In deze Raad is in de afgelopen tijd belangrijk werk verricht door alle partijen en wanneer het ging om het algemeen belang van Aruba, dan was men één. En daar kunnen wij dankbaar op wezen en trots, er zijn namelijk eilanden, die graag zullen willen verkeren in de situatie, die wij tot nu toe hier hebben gekend. Het enige wat ik U kan vragen is: houdt het zo. Politieke rust is veel meer waard, dan U zich misschien realiseert. En politieke onrust kan ons veel meer schade doen, dan U zich misschien nu realiseert. Ik wil mij niet bevoegen op het politieke terrein dat is Uw goed recht. Ik wil alleen maar dit nog zeggen, dat volgens onze staatsrechtelijke samenstelling het Bestuurscollege het recht gekregen heeft om gedurende vier jaar te werken. Ik geloof, dat U dan ook het Bestuurscollege volgens het democratisch samengestelde beginsel, deze gelegenheid moet geven. En thans zou ik het woord willen geven aan die Gedeputeerden, die naar aanleiding van het gesprokene een en ander naar voren willen brengen. In de eerste plaats is het woord aan Gedeputeerde Oduber.

<u>DE HEER G.A.ODUBER, GEDEPUTEERDE</u>: Mijnheer de Voorzitter, zijnde iemand van weinig woorden, zou ik graag met Uw toestemming, in de landstaal op de ingediende motie willen antwoorden.
Señor Presidente, Bestuurscollege ta responsabel pa e tacto y guia di gobernacion insular. Y sin duda nos ta consiente cu Bestuurscollege tin di carga e peso aki conjuntamente. Den e mocion cu a worde treci padilanti awe-merdia den e sala aki a worde menciona nomber di mi coleganan, mi a worde laga afo. Sinembargo mi mester expresa, cu cada diputado, sea cu formando parti di e guia of tacto aki e ta di acuerdo den hopi of poco instancia of e no ta di acuerdo, mester tuma riba su lomba e parti di e responsabilidad conjunto aki cu ta pertenece, maske chikito of grandi, hopi of poco e responsabilidad aki resulta di ta. Diputado no por saca curpa di un beleid di Bestuurscollege ora esaki ta worde critica den un forma conjunto. Ta berdad cu mi persona na e momento aki ta un diputado saliente, un diputado cu a pidi su retiro. Pero segun nos Eilandenregeling, nos reglamentacion pa e territorionan insular, te ainda mi mester

sigui hiba cargo di diputado. Aparentemente tabata tin stem aki den cu ya tabata cla caba pa weita mi bay. Mi ta bay probablemente den e proximo reunion, si e cuerpo supremo, e organizacion cu tin e ultimo palabra den nos sistema insular, haya bon pa accepta e caso di mi retiro aki oficialmente. P'esey, pa e motibo basico di responsabilidad conjunto mi ta desea di exprese categoricamente y segun mi mihor sintimentonan cu cualquier mocion contra e beleid di Bestuurscollege no por exclui ningun diputado, como cu cada un ta carga parti di e responsabilidad aki y mi tambe ta aden. Masha danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege is verantwoordelijk voor het beleid van het eilandelijk bestuur. En ongetwijfeld beseffen wij, dat het Bestuurscollege deze last gezamenlijk moet dragen. In de motie die vanmiddag in deze zaal naar voren is gebracht werden de namen genoemd van mijn collega's, mijn naam werd echter weggelaten. Ik moet echter nadrukkelijk zeggen, dat elke gedeputeerde, hetzij dat hij, deel uitmakende van dit beleid, er in veel of mindere opzichten mee eens is of dat hij er helemaal niet mee eens is, dat deel van deze gezamenlijke verantwoordelijkheid dat hem toekomt, op zich moet nemen, hoe klein of groot, veel of weinig deze verantwoordelijkheid ook moge zijn.
Een gedeputeerde kan zich niet onttrekken aan het beleid van het Bestuurscollege, wanneer dit beleid in zijn geheel wordt aangevallen. Het is waar, dat ik thans een vertrekkende gedeputeerde ben, een gedeputeerde, die zijn ontslag heeft ingediend. Maar ingevolge onze Eilandenregeling moet ik nog steeds de functie van gedeputeerde blijven waarnemen. Er zijn stemmen hierin opgegaan, die lieten blijken, dat men mij reeds als vertrokken beschouwen. Ik ga hoogstwaarschijnlijk weg bij een volgende vergadering, wanneer het hoogste lichaam, de instelling, die het laatste woord heeft in onze eilandelijke stelsel, het goed vindt mijn ontslag officieel te aanvaarden. Daarom, vanwege de grondreden van een gezamenlijke verantwoordelijkheid wens ik hier categorisch te stellen, volgens mijn beste gevoelens, dat welke motie ook tegen het beleid van het Bestuurscollege geen enkele gedeputeerde kan uitsluiten, aangezien ieder van hen een deel van de verantwoordelijkheid draagt en ik ben er ook bij inbegrepen. Ik dank U.

DE HEER F.J.TROMP,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik zal heel kort zijn. Er is vanmiddag veel gesproken, er is veel kritiek geuit, maar allemaal afbrekende kritiek. Ik heb geen enkele zakelijke kritiek gehoord. Ik heb geen opbouwende kritiek gehoord. En dat vind ik jammer, want als men het beleid van het Bestuurscollege desavoueert, als men het beleid van het Bestuurscollege wil afkraken, dan behoort men te komen met concrete voorstellen in welke richting men verbetering acht.
Men moet komen met betere alternatieven en die heb ik niet gehoord. Daarom zal ik maar ingaan op enkele zakelijke punten, die ik heb kunnen horen. Ten eerste is door de heer Werleman naar voren gebracht dat er een ernstige financiele toestand heerst bij het eilandgebied. Mijnheer de Voorzitter, van deze ernstige financiele toestand is ons College niets bekend. Integendeel. In tegenstelling tot verschillende andere eilandgebieden in onze omgeving heeft dit Bestuurscollege tot nu toe een sluitende begroting bij de Raad ingediend. Het ontwerp voor 1965 betreft weer een sluitende begroting en dit geeft aan, dat de financiele toestand geen ernstige zorgen baart. Ik wil spreken over het werkloosheidsprobleem. Dit probleem ligt ons allemaal na aan het hart. Het is een probleem waarover men niet alleen moet spreken, maar dat alleen maar kan komen tot een oplossing door daden.

En, Mijnheer de Voorzitter, U hebt al naar voren gebracht, dat dit werkloosheidsprobleem de volle aandacht heeft van het Bestuurscollege. Er zijn cijfers genoemd van het aantal werklozen. Ik zal deze cijfers niet herhalen, want zij zijn zomaar uit de lucht gegrepen. Ik wil wel komen tot enkele concrete zaken. Ik wil stellen dat er een werkloosheidsprobleem heerst. Ik wil stellen, dat wij bezig zijn deze werkloosheidssituatie zoveel mogelijk aan te tasten, om die zoveel mogelijk tot een oplossing te brengen. Ik wil ook de middelen aanwijzen, ik wil ook zeggen, hoe wij van plan zijn dit te doen.
We hebben het werkloosheidsprobleem, dat niet door het Bestuurscollege werd gecreeerd, Mijnheer de Voorzitter, dat wil ik even ten stelligste naar voren brengen. De situatie is nou tegen ons, de Lago gaat voort met haar lay-off-programma, er komen steeds meer mensen bij, dit probleem is niet een probleem, dat op korte termijn kan worden opgelost. Het is een probleem dat langer moet worden bestudeerd om tot een oplossing te komen. En wat hebben wij gedaan in het afgelopen anderhalf jaar om te komen tot een oplossing van dat probleem? We hebben ingediend de eerste phase van het meerjarenplan. Deze eerste phase is ingediend om te komen tot een verbreding van onze welvaart-basis. Onze basis is heel ijl, hij drijft alleen maar op de olie en daarom zijn wij gekomen met een eerste phase van het meerjarenplan om onze infrastructuur te verbeteren, want de verbetering van de infrastructuur schept de mogelijkheid voor het aantrekken van nieuwe industrieën. Bij deze eerste phase, als wij die goed bestuderen en dus goed bekijken, zien wij, dat zij gebaseerd is op twee punten, ten eerste: het industrieel beleid van het Bestuurscollege en ten tweede: het toeristisch beleid. Wij kunnen er nog een punt bij voegen: het sociaal beleid. Qua het industrieel beleid zien wij dat wij bezig zijn met de uitwerking van bepaalde plannen. Wij zijn bezig met het onderzoek van de enige grondstof, die wij op Aruba hebben, namelijk het fosfaat, om te zien of wij tot een oplossing kunnen komen van dit probleem. Wij hebben onderzoekingen laten verrichten, om te zien of dit fosfaat van ons, dat van een lager gehalte is, opgewaardeerd zou kunnen worden, zodat het commercieel zal kunnen worden aangewend. Wij hebben deze onderzoekingen in Amerika laten verrichten. Wij hebben deze onderzoekingen laatst nog eens in Israel laten verrichten. In Israel is ons gebleken, dat er wat gedaan kon worden met dit fosfaat. Op dit moment worden er in Frankrijk plannen uitgewerkt tot het komen van een turnkey-job voor een phosphorzuur-fabriek. Maar het komen van een phosphorzuurfabriek is niet voldoende, er moet een follow-up zijn. Er moeten ook particulieren worden ingeschakeld om dit product te kunnen afzetten. En dat neemt zoveel tijd in beslag. Er moeten onderhandelingen worden gevoerd. Deze onderhandelingen vragen tijd, vragen overleg. Het Bestuurscollege heeft dit niet allemaal in eigen handen, wij moeten ook met andere mensen praten en andere mensen kijken niet naar onze werkloosheidsprobleem, zij kijken naar zakelijke gronden. Is het zakelijk verantwoord om op Aruba zo'n bedrijf te beginnen, vragen zij zich allereerst af.
Daar moet men ook hoofdzakelijk aan denken als men praat over werkloosheid en zegt, dat het Bestuurscollege hieraan niets heeft gedaan. Wij zijn ook bezig met een zoutfabriek. Het onderzoek is reeds verricht. Het onderzoek wordt verricht door Weir in Engeland.
We wachten nog op de definitieve resultaten van dit onderzoek. Maar als dit onderzoek gunstig uitvalt, dan moet er toch weer een volgende stap worden gedaan, dan moet er nog een volgende phase ingegaan worden, dan moeten er dus nog particulieren bij betrokken worden, want zout op zichzelf heeft geen waarde, het heeft alleen maar waarde als het verder kan worden verwerkt. En daar is het Bestuurscollege nu mee bezig. Onlangs hebben de Gezaghebber en ik in New York nog besprekingen gevoerd met een belangrijke chemische industrie. Mocht het lukken dat zij doorgaan

met hun plannen om op Aruba een chemisch bedrijf te beginnen, dan hebben wij weer emplooi voor verschillende mensen en dan hebben wij weer afzet voor ons zout en dan kan men weer op Aruba een nieuwe schakel in de ketting van onze industriele ontwikkeling als afgerond kunnen beschouwen. Verder zijn er ten aanzien van het industrieel beleid nog verschillende andere kleine plannen waar wij mee bezig zijn. Maar zoals ik reeds gezegd heb, deze plannen zijn wel klein, doch scheppen toch wel veel werkgelegenheid, omdat zij zeer arbeidsintensief zijn. Ten aanzien van het industrieel beleid wil ik nog deze waarschuwing geven. Laatst nog, een twee weken geleden hebben Gedeputeerde Oduber en ik nog besprekingen gevoerd met Duitse industrielen, die van plan zijn op Aruba een ijzer of staalindustrie te beginnen. Deze man heeft uitdrukkelijk gesteld, dat zij alleen maar op Aruba komen als er politieke rust heerst, politieke stabiliteit, als dat niet gebeurt, dan weet ik niet wat er met Aruba zal gebeuren. Want wij zijn nu bezig Aruba te verkopen, in die geest dan, dat wij zeggen: Kijk bij ons heerst er politieke rust, U kunt bij ons komen. Want op de overige eilanden en landen is er politieke onstabilit it, terwijl er op Aruba juist politieke rust en arbeidsrust heerst. Dat zijn factoren, waar de potentiele industrieel naar kijkt, wanneer hij zich ergens wil gaan vestigen. Ten aanzien van het toeristisch beleid zijn wij, zoals iedereen weet, bezig met de uitbreiding van het Aruba Caribbean Hotel met tachtig kamers. Wij zijn bezig om meer accomodatie te scheppen voor het toerisme, want wij verwachten heel veel van het toerisme. Het toerisme is in tegenstelling tot de industrie, sterk arbeidsintensief. Want als wij bijvoorbeeld kijken naar het Aruba Caribbean Hotel, dan werken er praktisch net zoveel mensen in dat hotel als bij de hele chemische industrie. Wij hebben dus de uitbreiding met tachtig kamers, wij hebben in Nederland toegezegd gekregen, dat wij gelden zullen krijgen voor de bouw van het nieuwe 200-kamer-hotel, deze plannen worden nu nader uitgewerkt door de architect en binnen afzienbare tijd zullen wij ook deze plannen aan de Raad voorleggen voor verdere goedkeuring. Veel belangrijker nog voor de ontwikkeling en voor de bestrijding van de werkloosheid, is onze associatie bij de E.E.G., want deze associatie geeft veel meer mogelijkheden voor de aantrekking van nieuwe industrieën. Want Aruba heeft maar een hele kleine afzetmarkt. Wij moeten industrieën zien aan te trekken, die leveren kunnen aan de wereldmarkt, overal moeten de producten van Aruba naar toe verscheept kunnen worden. En hier is de aansluiting bij de E.E.G. heel erg belangrijk en ik heb hier al contact met mensen, die, juist omdat wij lid zijn geworden van de E.E.G. belang stellen in Aruba en zich eventueel hier zullen komen vestigen. Ten aanzien van de onderhandelingen in Nederland kan ik zeggen, dat er veel projekten op stapel staan. Deze onderhandelingen zijn onlangs nog gevoerd in Nederland, de resultaten hiervan zijn nog niet bekend. Maar wij zijn vol goede hoop en ik kan U verzekeren, dat naar mijn mening, de situatie, zoals zij nu is, haar dieptepunt heeft bereikt en dat wij nu een overgang aan het doormaken zijn, zodat ik er zeker van kan zijn, dat wij vol vertrouwen ook het werkloosheidsprobleem in deze periode tot een oplossing zullen brengen. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Wij zijn thans gekomen aan de tweede ronde. Ik zal dezelfde volgorde aanhouden als in de eerste ronde en vragen wie nog het woord wenst in de tweede ronde.

DE HEER C.A.EMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter, ik heb hier gezien het teken des tijds. We hebben een motie ingediend, die voor zichzelf spreekt. Van deze kant zijn er verschillende toelichtingen opgegeven en daarbij hebben wij feiten aangehaald, getest aan de toestand. Wij hebben echter van de overkant niet kunnen vernemen, wat onze stellingen zouden kunnen ontzenuwen.

Het teken des tijds, noem ik dit, Mijnheer de Voorzitter. Aan de overzijde zitten de grote woordvoerders, die in alle vergaderingen zo van leer kunnen trekken. Men had kunnen verwachten dat misschien de heer Finck of de heer Geerman het woord had gevoerd om het beleid van het Bestuurscollege goed te praten. Ik zie ze daar echter zitten, Mijnheer de Voorzitter, zij hebben geen gebruik gemaakt van het woord om het verwijt aan het adres van het beleid van het Bestuurscollege te verweren. Zij kunnen het ook niet doen, Mijnheer de Voorzitter, want zij zijn niet op de hoogte, zij weten het niet ....

DE VOORZITTER: Pardon, ik dacht, dat wij het over het beleid van het Bestuurscollege zouden hebben, Mijnheer Eman en niet het beleid van de raadsleden.

DE HEER C.A.EMAN: Neen, Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege STEUNT op de raadsleden. Dat is ongetwijfeld, dat kunt U niet scheiden. Het steunt op de Raad, op de meerderheid van de Raad. Wij hebben dus het teken des tijds gezien. Het is algemeen bekend, Mijnheer de Voorzitter, dat wanneer de heer Finck mij verwijt, dat ik spreek over MEN, dan impliceert "men" hier bij mij de bevolking. Het overgrootste deel van de bevolking verwacht een verandering. Het overgrootste deel van de bevolking EIST dat er een verandering komt, want het overgrootste deel van de bevolking is doordrongen van het feit, dat het zo niet langer gaat.
Mijnheer de Voorzitter, wat hoor ik daar als verweer? Dat de heer Finck mij verwijt een goed geluid te horen van de heer Eman, die altijd tegen hotelbouw zou zijn en dan spreekt hij over 1951, toen wij aan het bewind waren, meer dan tien jaar geleden. Wij zijn nu tien jaar verder. Moet de heer Finck mij komen verwijten, wat tien jaren terug had plaats gevonden, zelfs indien dat waar was? En zelfs dat is niet waar, want het was het Bestuurscollege, dat toen aan het bewind was, dat het initiatief had genomen voor hotelbouw op Aruba, U herinnert zich wel Kipnis en dergelijke. Wij hebben gestemd tegen dit hotel, omdat men ons nooit hierin helemaal gekend heeft. Had men ons gegevens kunnen geven hoeveel het zou kosten, Mijnheer de Voorzitter, maar nooit is dit gebeurd. Wij wisten wel hoeveel aan de strijkstok is blijven kleven. Tot nu toe werd ons eigenlijk nooit het eigenlijke bedrag gegeven, dat hiermee wel gemoeid was, ofschoon wij hierom herhaaldelijk hebben gevraagd.
Dan zegt de heer Finck, dat wij mensen van Curacao hiernaar toe hebben gehaald. Als de heer Finck maar wist, dat er enkele Curacaoenaars, behorende tot de N.V.P., hier naar toe gekomen zijn in verband met een verzoek, dat uitgegaan is van ZIJN partij, die de leider van de N.V.P. heeft uitgenodigd. Mijnheer de Voorzitter, ik zal hier geen namen noemen, omdat het hier niet betreft een mannelijk lid, met andere woorden, het betreft hier een dame, daarom onthou ik mij van namen te noemen. Maar dat was helemaal onbekend aab de heer Finck.
Maar, Mijnheer de Voorzitter, dat doet allemaal niet ter zake of er mensen uit Curacao hier gekomen waren of niet. Het verandert de toestand niet. Wij staan hier voor een toestand, Mijnheer de Voorzitter, dat wij een lijdende bevolking hebben. De kleine man lijdt, er is geen werk en er wordt niets voor hem gedaan. Als de heer Tromp opstaat en zegt, dat hij altijd afbrekende kritiek heeft gehoord, nooit eens opbouwende kritiek, dan geeft hij ons een relaas vol muziek voor de toekomst. Dat geval met het fosfaat is nu reeds vier jaren gaande. Het zou in Amerika worden onderzocht, daarna in Israel en als ik mij niet vergis, is het nu terecht gekomen in Frankrijk? Maar de kleine man, die daar lijdt, die geen werkgelegenheid heeft, daarvoor wordt niets gedaan. Alleen maar grootspraak, beloften hebben wij gehoord en daarmee zijn wij niet gebaat. Het Bestuurscollege heeft getoond helemaal niet bekwaam te zijn.

Het heeft getoond niet opgewassen te zijn voor de taak, die voor haar ligt. Wanneer wij hier spreken, Mijnheer de Voorzitter, vertegenwoordigen wij de stem des volks op DIT MOMENT. Een volk dat verandering wil en zo spoedig mogelijk. Een volk dat lijdt. Met toekomstmuziek, met beloften, met erop te wijzen, dat het staatkundig zo gesteld is, dat de periode van het Bestuurscollege gesteld is op vier jaren, daar hebben wij niets mee te maken. Wij komen naar voren met de wensen van het volk, de EIS van het volk en wij verwachten dan ook, dat mocht deze motie aanvaard worden, de heren die daar zitten, de heren gedeputeerden, gentleman genoeg zullen zijn om af te treden. Want zij weten even goed als wij, dat de gehele bevolking, althans het overgrote deel van de bevolking dit wenst.
Mijnheer de Voorzitter, grotendeels hebt U ons gelijk gegeven met verscheidene van de problemen, die wij aan de orde hebben gesteld en U hebt Uw medewerking toegezegd. U hebt zelfs gezegd, dat het in het leven roepen van een commissie uit particuliere kringen, zeer aan te bevelen is. Het had allang zo moeten zijn, Mijnheer de Voorzitter.
U zegt, dat ik naar voren heb gebracht, dat in 1970 de Lago van plan is om te gaan werken met minder dan duizend man. U zegt, dat dit U niet bekend is. U hebt bekendheid van andere cijfers. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik had verwacht, dat het Bestuurscollege hiermede tenminste bekend had moeten zijn. Als IK ermee bekend kan zijn, dan was het te verwachten dat het Bestuurscollege of een lid van het Bestuurscollege daarmee ook bekend had moeten zijn. Dit getuigt van de onverschilligheid van de kant van het Bestuurscollege. Dit is een groot probleem, dat wij te confronteren hebben en wat voor antwoord krijg ik: Ja, de heer Eman zegt het wel, maar ik weet niet of dat zo is, mij zijn andere cijfers bekend. Maar de cijfers die wel bekend zijn worden ons niet genoemd. Het cijfer, dat ik genoemd heb is een feit. Vraag het, onderzoek het en U zult het weten, dat wij in 1970 met de Lago voor ons staan, die werkt met minder dan duizend man. Onderzoek het, Mijnheer de Voorzitter en laat mij dan weten. Maar hoe dan ook, daarin constateer ik, dat U reeds in gebreke bent geweest.
Gelden om het meerjarenplan uit te voeren zijn reeds verkregen. Waarom worden die gelden dan niet ter beschikking gesteld? Enkel maar, Mijnheer de Voorzitter, omdat de partij, die dit Bestuurscollege steunt, in de Staten van de Nederlandse Antillen ook een andere partij steunt, die zich mengt in de ruzie van de Regering van het Eilandgebied Curacao met de Eilandsraad van Curacao. Alles draait om het beheer. Het beheer zal zo moeten komen te luiden, dat de werken niet zouden kunnen worden uitgevoerd, dan onder toezicht van een commissie, alsnog in het leven te roepen. Die werken zouden moeten worden uitgevoerd, onttrokken aan de Bestuurscolleges van Curacao en Aruba. Aruba speelt dit spelletje mee, omdat het in het kader van de politiek van de Regering van Curacao berust. Daarom beschikken wij alsnog niet over die gelden. Daarom hebben wij deze toestand dan ook, deze toestand van werkloosheid, men moet dat spelletje spelen in Curacao. En dat is niets anders dan wat ik reeds gezegd heb een beknotting van onze autonomie. Zouden wij dat kunnen aanzien, zonder iets daar tegen te doen? Moeten wij zomaar toelaten, dat straks een commissie bestaande uit enige ministers het in handen zou hebben om te beslissen hoe de werken hier moeten worden uitgevoerd, voorgesteld door het Bestuurscollege volgens de autonomie die ons is gegeven? Daar draait het om heen, dat is het spelletje. En dat spelletje moet beeindigd worden, opdat wij over die gelden zouden kunnen beschikken. Om de gelden die deze toestand van werkloosheid zou kunnen verbeteren. De heer Geerman heeft helemaal in het algemeen gesproken: alles gaat goed, iedereen zou tevreden zijn, niemand lijdt, vergeleken met de overige eilanden is Aruba ideaal en dan verwijt hij, dat er misschien overlopers zijn van hun kant, die

voor de motie zouden stemmen. WIE spreekt hier van overlopers, Mijnheer de Voorzitter! De heer Geerman? Die zou zich geroepen voelen om te spreken over overlopers? Daar kan ik niet uit wijs en ik zal daar dus niet verder over uitwijden.
Mijnheer de Voorzitter, U hebt zonet uitgelegd de zaak ten opzichte van de E.E.G. Tot nu toe zijn wij niet aangesloten. Deze zaak moet nog in de Staten worden geratificeerd. Weet U hoe lang Suriname reeds is aangesloten? Twee a drie jaar. Dus om te zeggen, dat in deze richting iets groots is bereikt, dat is helemaal niet waar, Mijnheer de Voorzitter. Wat ik met U mede hoop, is deze: dat, wanneer er openbare aanbestedingen zullen zijn, en dat er buitenlandse aannemers behorende tot de lid-staten, lager hebben ingeschreven en dat het werk aan hen zal worden gegund, dit niet insluit, dat zij ook arbeiders hierheen zullen brengen. Dat zal nog gevraagd moeten worden. Mijnheer de Voorzitter, ik hoop, dat U dat goed bestudeerd hebt, want ik verschil met U van mening. Ik ben van mening, dat zij alleen hebben aan te duiden, wie en wie zij nodig zullen hebben voor uitvoering van de werken en die zullen worden toegelaten. Er is in de eerste plaats bepaald, dat ten opzichte van nationaliteit niet de minste discriminatie in acht genomen zal mogen worden.

<u>DE VOORZITTER</u>: Dat geldt voor de leden, maar niet voor de geassocieerde leden, Mijnheer Eman.

<u>DE HEER C.A.EMAN</u>: Jawel, Mijnheer de Voorzitter, OOK voor de geassocieerde leden, Mijnheer de Voorzitter. Ik hoop, dat U het beter hebt ingezien en beter begrepen hebt dan ik, want als het zo is, zoals ik het bedoel, Mijnheer de Voorzitter, en Frankrijk is aangesloten, dan krijgen wij van Guadaloupe, Martinique, en zo voorts; mocht Engeland zich later aansluiten, dan krijgen wij van al die kleine eilanden een overstroming hier van al die vreemde arbeiders. Hebben wij dat wel voor over voor die vijf en twintig miljoen, die ons voor ogen is gesteld? Al deze dingen, Mijnheer de Voorzitter, zijn dingen die niet binnenkamers, in het geheim, behandeld en besproken kunnen worden door het Bestuurscollege, er moeten commissies daarvoor benoemd worden, uit de handel, uit de industrie, ambtenaren moeten erin betrokken worden, de Raad, kortom alle instanties moeten daarin worden gehoord en gekend. Dit heimelijk alles doen binnenkamers, zoals het Bestuurscollege doet en dan maar rekenen op de meerderheid om ons hier toekomst-muziek te komen doen horen, daarmee zijn wij niet gebaat. Politieke rust, Mijnheer de Voorzitter, zoals U dat naar voren bracht: wij willen dat sterk onderstrepen, namelijk dat er politieke rust MOET heersen. Dat is zeer zeker een factor, welke mee bijdragen moet om industrieën hier aan te trekken. Bestaat er wel politieke rust, Mijnheer de Voorzitter, of is de politieke rust verstoord? Dat, omdat wij hier hebben gemeend een motie van wantrouwen te moeten indienen, hetgeen ons goed recht is? Een motie van wantrouwen die wij hebben gebaseerd op wanbeleid, ondeskundigheid en tekortkoming van het Bestuurscollege, waarvan wij vele voorbeelden hebben gegeven en wat bovendien algemene bekendheid heeft. Brengt dat politieke onrust teweeg? Integendeel, ik zou menen, dat wanneer deze motie aanvaard wordt, wanneer er gebroken wordt met een bepaalde lijn, die tot nog toe hier is gevolgd en een nieuw Bestuurscollege daar mocht komen te zitten en een nieuw beleid gaat voeren, een beleid, dat gebaseerd zou moeten zijn op zekerheid, op politieke rust en op inderdaad werken en inderdaad iets verrichten voor onze noodlijdende bevolking, dat het dan veel beter zou zijn.
Mijnheer de Voorzitter, is het zo dat U Uw oren niet te horen legt? Komt U naar buiten? Hebt U nooit in ambtenarenkring gehoord wat er ten opzichte van het Bestuurscollege gezegd wordt? U verwijt het mij, Mijnheer de Voorzitter, gezegd te hebben, dat de verhouding tussen ambtenaren en het

Bestuurscollege van dien aard is, dat het niet ideaal kan worden genoemd. U zegt, dat ik in het midden heb gelaten dat de schuld aan de kant van het Hoofd van dienst kan zitten. Mijnheer de Voorzitter, denkt U dat de heren Gedeputeerden, stuk voor stuk genomen, in vergelijking genomen met een Hoofd van dienst, meer deskundigheid zouden bezitten dan dat Hoofd van dienst. Neem de heer Gedeputeerde de Cuba bijvoorbeeld. Laten wij de heer Gedeputeerde eens bekijken, de heer Mathew, wat verderop, hij heeft het niet eens nodig geacht om een verweer te voeren omtrent het beleid waarvoor hij mede aansprakelijk is; de heer Falconi, zoudt U de heer Falconi kunnen vergelijken met een of andere ingenieur als Hoofd van dienst hier, dat ik zo zonder meer zal moeten aannemen, dat de heer Falconi gelijk zou hebben en niet het Hoofd van dienst?
Mijnheer de Voorzitter, wij zullen dan verkeren in een geheel verkeerde wereld. Let wel, het is niet mijn bedoeling om de heren persoonlijk aan te vallen, ik hoop, dat het mij niet kwalijk wordt genomen.
Mijnheer de Voorzitter, ik denk het en U weet het, dat deze debatten niet vruchtdragend zijn. Wij hebben die motie in het besef, dat het berust op de wens van de meerderheid van de bevolking van Aruba, we hebben die motie toegelicht, het is iets van algemene bekendheid al deze tekortkomingen van het Bestuurscollege, dat het Bestuurscollege er namelijk niet in geslaagd is om te doen wat van een Bestuurscollege geeist kan worden. Ik hoop dus dat deze motie dan ook spoedig in stemming zal worden gebracht en ik hoop, dat men zich niet zal laten leiden alleen maar door politieke partij-belangen, maar dat men zich, wanneer men gaat stemmen zal laten leiden door feiten die gestaafd zijn en die bekend zijn aan de gehele bevolking van Aruba en dat dan ook tegemoet zal komen aan de wens van de bevolking.
Señor Presidente, mi no por caba sin bisa algun palabra na Papiamento. Nos conoce y nos a weita necesidad di nos pueblo. Nos tin nos pueblo dilanti di nos aki sufriendo. Bestuurscollege sabi esaki. Pero Bestuurscollege no ta sinti pa e pueblo, pasobra cada un di e hendenan di Bestuurscollege ta hendenan cu no ta sintie, manera ta bisa na Hulandes: aan de lijve. Nan no ta sintie, pero nos pueblo si ta sintie. Cada bez Sr. Tromp ta lamta y ta bisa: nos ta bay haya esaki, nos ta bay haya esey. Te hasta poco tempo ey Sr. Tromp ta bisa cu industrianan di Balashi lo pone, mi no sabi cuanto tatanan di famia na trabao y awor e ta hala como ehemplo cu e hotel-ey tin mas hende emplea cu industrianan na Balashi. Esey Sr. Tromp a caba di bisa. Asina awor Sr.Tromp ta drei riba turismo. Nos tur tabata di acuerdo cu turismo. Nos tabata y ta di acuerdo pa atrae lo mas tanto industria posibel. Y kiko Bestuurscollege ta haci? Un ta sera curpa den su kamber, otronan ta bay tira biaha y despues ta bin bisa nos cu tin tal y tal cos fosfaat nos a tende, cuenta di salu nos a tende, pero pueblo no ta come cu e sonida di salu ni e sonida di fosfaat, e pueblo ey ta sufri. Y kende mas ta sufri ta nos Arubianonan. Ora nos tende di lay-off na Lago, Señor Presidente, bo no a hiba cuenta nunca cu ta Arubiano ta bin afo? Lago no a manda nunca un lista di tur e hendenan cu ta haya lay-off? Bo a check kende nan ta, con nan nomber ta sona? Cu ta Arubianonan estableci na Aruba, for di generaciones caba, cu ta eseynan ta bay afo? Mi ta spera cu lo Bo por contesta mi. Esey ta e situacion cu nos tin actualmente. Awo laga mi bisa, pasobra se mper ta duna cu A.V.P. ta mará cu N.V.P. na Corsow. Asina ta laga mi splika e situacion aki, cu te ainda nos no tin e placa di Hulanda pa e plannan cu nos tin di ehecuta, unicamente pa motibo di e pleito cu tin den Regeringsraad na Corsow cu Bestuurscollege di Corsow y Eilandsraad di Corsow, pa nada otro.
Regering kier bin cu un manera cu e placa nan ey mester worde administra si e placanan aki mester worde usa cu ta worde poni den man di un grupo, y cual grupo: Petrona ta esun cu ta prome riba lista.

DE VOORZITTER: Over wie hebt U het, Mijnheer Eman, de heer Petrona?

DE HEER C.A.EMAN: Ach natuurlijk, de heer Petrona, laten wij zeggen van Petrona en Croes. Esey ta di prome cu ta bin, ta nan ta bin administra, ta nan ta bin ehecuta. Pakiko? Pasobra e placa no por yega den man di Bestuurscollege di Corsow, pasobra Partido Nacional sin cens ta gana Partido Democraat, corda cu ora cu tin placa pa ehecuta trabao. Pesey placa no por moef. Kiko nos Bestuurscollege a haci contra esey? Anos no tin cuenta cu pleito di Corsow, nos mester percura pa nos bay padilanti. Pero kiko nos miembronan aki cu ta den Staten, kendenan ta mantene, ta sostene e Bestuurscollege aki ta haci? Nan tambe ta di acuerdo cu un areglo di tal forma, cu kiko otro nos lo yame, sino: caba cu nos autonomia, pasobra nos no por imagina nos cu placa ta worde duna pa ehecuta plannan cu e islanan a presenta, no ta worde duna sino na e Bestuurscollege despues di haya consitimiento di Raad con e ta worde gasta. Nan ta crea e situacion cu ta tres ministro, un homber di Bonaire y un otro cu mi no sabi ainda di unda e ta, mi ta kere di Isla Ariba, eseynan ta bin ehecuta e placa, unicamente pa nan no cay den man di Bestuurscollege. Esey ta e cos, rond di cual tur e cosnan aki ta drei, esey ta nos sufrimento aki, esey ta bon pa e pueblo sabi. Lo mi tin gana di tende, especialmente door di Bo boca, cu no ta asina e situacion ta.
Señor Finck semper ta trece A.V.P. en conaccion cu Corsow, cu N.V.P. kende lo kier stroba e progreso di Aruba.

DE VOORZITTER: Mijnheer Eman, pardon, maar ik wil U even erop attent maken, dat ik wel heb toegestaan om zittende hetwoord te voeren, maar dat wil niet zeggen, dat U het te lang maakt. Ik wil U dus verzoeken om het korter te maken, aangezien ik niet gaarne een tijdslimiet wens vast te stellen. Wij zijn nu namelijk in de tweede ronde. Ik wil voorkomen om een tijdslimiet vast te stellen.

DE HEER C.A.EMAN: Ik ben zo klaar, Mijnheer de Voorzitter, alleen maar even nog de kwestie... e asunto cu nos lo tin en coneccion cu N.V.P. cu lo ta stroba progreso di Aruba, pesey Señor Finck ta bin awe y ta bisa, cu a bini aki Spit. Enberdad, Spit a bin aki, un hende cu nos conoce, un amigo personal di nos, e a bin aki en coneccion cu su servicio, nos a topa cu ne. Nos un por topa cu ne. A bini Dr. de los Santos, nos no por topa cu ne tampoco, un amigo cu ta den partido cu nos ta alia cu ne, na un cierto momento nos no por puntre con situacion ta na Corsow, pasobra Señor Finck di cu nos no por topa cu nan. Pero mi kier puntra Señor Finck si e sabi den cas di kende Dr. da Costa Gomez a yega ariba su peticion? Señor Finck sabi kiko a worde palabra door di e miembro di Eilandsraad ey cu Dr. da Costa Gomez, no cu Dr. da Costa Gomez so, ma cu su señora tambe? Señor Finck sabi kiko ainda ta pendiente pa bay tuma lugar? No, Señor Finck no sa. Awel, laga mi bisa Señor Finck anto. Cu e tabata den e cas cu pa Señor Finck ta esun di mas halto di Aruba, mi no ta menciona nomber pasobra no ta un miembro masculino di Raad. Señor Presidente, masha danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet eindigen zonder enkele woorden te spreken in het Papiaments. Wij kennen de nood van ons volk en wij hebben die nood gezien. Wij hebben hier voor ons ons volk, lijdende. Het Bestuurscollege weet hiervan. Maar het Bestuurscollege voelt niet voor het volk, want ieder lid van het Bestuurscollege is een persoon, die dit leed niet aan de lijve voelt. Zij voelen dat niet, maar ons volk daarentegen voelt het wel. Telkens weer staat de heer Tromp op en zegt: wij krijgen dit en wij krijgen dat. Tot voor het laatst nog zei de heer Tromp dat de

industrie-maatschappijen te Balashi, ik weet niet hoeveel huisvaders werk zullen verschaffen en nu haalt hij als voorbeeld aan, dat het hotel meer mensen in dienst heeft dan de industrieën te Balashi. Dat heeft de heer Tromp zonet beweerd. Zodoende draait de heer Tromp thans om het toerisme. Wij waren het allemaal eens met het toerisme. Wij waren en zijn er nog steeds voorstanders van om zoveel industrieën mogelijk hier naar toe te trekken. En wat doet het Bestuurscollege? De een sluit zich op in zijn kantoor, weer anderen gaan lange reizen maken en komen dan zeggen dat wij dit hebben, dat wij dat hebben, Wij hebben gehoord over fosfaat, wij hebben dat verhaal over het zout gehoord, maar het volk eet niet van het spreken over fosfaat of over zout, het volk lijdt. En wie meer lijdt, zijn onze arme Arubaanse mensen. Wanneer wij horen over lay-off bij de Lago, hebt U er wel rekening mee gehouden, Mijnheer de Voorzitter, dat het Arubanen zijn die naar buiten komen? Heeft de Lago nooit een lijst gezonden val al de mensen, die hun ontslag krijgen? Hebt U nagezien, wie die mensen wel zijn, hoe hun namen wel klinken? Hebt U gemerkt, dat het Arubanen zijn, die generatie op generatie hier hebben gewoond, die naar buiten komen? Ik hoop, dat U mij hierop zoudt kunnen antwoorden. Dat is de toestand, waarin wij ons thans bevinden. Laat ik nu even zeggen, want men geeft altijd af op de A.V.P., dat die gebonden is aan de N.V.P. van Curacao, dus laat mij even een kleine uitleg geven, waarom wij nog steeds over die gelden beschikken, die wij van Holland zouden krijgen voor de uitvoering van onze plannen; dat komt alleen door de twist die bestaat tussen de Regeringsraad op Curacao en het Bestuurscollege en Eilandsraad van Curacao, nergens anders om. De Regering wil met een wijze komen, waarop dat geld beheerd zou moeten worden als die gelden aangewend moeten worden en dit beheer stellen in handen van een groep en welke groep nog wel? Petrona staat als nummer één op de lijst. ....

.... Hij is de eerste die aan komt dragen. Zij komen beheren, zij komen uitvoeren. Waarom? Omdat het geld niet in handen mag komen van het Bestuurscollege van Curacao, want het is bekend, dat de Nationale Partij zonder geld al de Democratische Partij verslaat, laat staan wanneer er over geld kan worden beschikt om werken te doen uitvoeren. Daarom kan het geld niet besteed worden. En wat heeft ONS Bestuurscollege hiertegen gedaan? Wij hebben ons niets aan te trekken om de twist van Curacao, wij moeten zorgen dat wij vooruitgaan. Maar wat doen onze leden hier, die in de Staten zitten, die dit Bestuurscollege handhaven en steunen?
Zij zijn het ook eens met een dergelijke regeling, een feit, dat wij niet anders kunnen betitelen, dan: een beknotting van onze autonomie, een vernietiging van onze autonomie, want wij kunnen ons niet anders voorstellen, dan,dat dit geld, die gegeven werd om de plannen die de eilanden hebben ingediend, uit te voeren, ter beschikking wordt gesteld van de verschillende Bestuurscolleges, nadat zij de goedkeuring hebben verkregen van de Eilandsraden hoe het besteed zal worden. Nou schept men een situatie waarin drie ministers, een van Bonaire, een andere, ik meen van de Bovenwinden en nog een, het geld zouden beheren en besteden, met de enige bedoeling, dat die gelden niet in handen komen van het Bestuurscollege van Curacao. Daar draait de hele zaak om en dat schept al ons lijden hier. Het is goed dat het volk dat weet. Ik zou graag willen vernemen, vooral uit Uw mond, dat het niet zo is.
De heer Finck brengt de A.V.P. in verband met de N.V.P. van Curacao, die de vooruitgang van Aruba in de weg zou staan. ......

.... de kwestie, dat wij geallieerd zijn met de N.V.P., die volgens de heer Finck, de vooruitgang van Aruba dwarsboomt, want de heer Finck zegt vandaag hierin, dat Spit hier gekomen is. Het is waar, Spit is hier geweest, iemand die wij reeds lang kennen, een persoonlijke vriend

van ons, hij komt hier in verband met zijn dienst en wij ontmoeten hem. Of kunnen wij soms niet met hem samenkomen, kunnen wij hem soms niet ontmoeten? Dr. de los Santos is ook gekomen, wij kunnen hem zeker ook niet ontmoeten? Een vriend, die behoort bij een partij waarmee wij geallieerd zijn. Op een gegeven ogenblik zouden wij hem niet kunnen vragen hoe de zaken staan op Curacao, want de heer Finck zegt, dat wij hem niet kunnen ontmoeten. Kom nou! Maar nu wil ik de heer Finck vragen of hij misschien weet in wiens woning de heer Da Costa Gomez geweest is op diens verzoek? Weet de heer Finck wat er overeengekomen werd met Dr. Da Costa Gomez, niet enkel met Dr. Da Costa Gomez, maar ook met diens echtgenote, door dat Eilandsraadslid? Weet de heer Finck wat er nog staat te gebeuren? Neen, de heer Finck weet het niet. Nou, ik zal de heer Finck dan even zeggen, dat het in het huis was, dat door de heer Finck hier op Aruba het hoogst in aanzien wordt geacht. Ik zal geen namen noemen, want het was geen mannelijk lid van de Raad. Mijnheer de Voorzitter, ik dank U.

DE HEER W.C.ANSLIJN: Señor Presidente, mi amigo, señor Finck, pasobra fuera di politica mi ta spera cu nos ta keda amigo toch, den su bunita speech a bisa algo tocante cu m'a bota contra dispensatie den e caso di Futura. Berdad, Señor Presidente, pasobra durante mi tempo como miembro di Eilandsraad varios biaha pa cumpli cu partij-beleid, m'a bota pa dispensatie pa un miembro di Bestuurscollege. Pero ora m'a mira cuanto cos a tuma lugar bao di e nomber di partij-beleid y ora partij-beleid a cambia den eigenbelang, anto e ora ey mi a dicidi cu Anslijn lo no bota mas pa dispensatie pa ningun hende. Door di esey e anochi ey m'a bota contra e dispensatie pa Gedeputeerde Oduber. Mi tin tur respekt pa Gedeputeerde Oduber y mi no tin nada contra Futura, pero mi tin bezwaar pa duna dispensatie na miembronan di Raad y Bestuurscollege pa haci negoshi cu Gobierno. Esaki no ta crea un situacion sano. Esey ta mi bezwaar, esey ta mi punta di vista y Anslijn no ta cambia. Señor Finck a bisa tambe na un momento dado, cu mi a bisa cu un di e contratistanan di mas grandi aki na Aruba ta pone presion ariba Bestuurscollege. Mi no a menciona e palabranan. E POR, ta posibel cu e por, mi no ta bisa cu e ta hacie, ma e POR hacie, pasobra ora cu e tin e ontslagbrief di tur e miembronan den su man, tanto e miembronan di Bestuurscollege, como miembronan di Raad di e fraction di P.P.A., e factor humano ta drenta den e asunto: e posicionnan ta masha grandi, salarionan tambe ta grandi y no tur hende ta fuerte. E persona ey por bay serca un di nan y bise: Mi amigo, mira aki, esaki ta bo futuro politico, bo job, tur cos, baha bo cabez p'ami. Esaki POR tuma lugar, mi no ta bisa cu e TA hacie, of cu e cos ta tuma luga pero e POR tuma luga. Y esey ta un cos cu mi kier evita. Pa e motibo ey mi ta haci un yamamento ariba e miembronan di P.P.A. cu a firma e carta: haci mi un fabor na beneficio di bienestar di Aruba, pa respect di e hendenan cu a bota pa bosonan y pidi e cartanan ey back y tur hende lo respeta boso pa esey, pasobra mi sabi, cu boso a bay di acuerdo cu partijbeleid, pero mi ta bisa boso cu e cosnan ey ta masha ondemocratico y masha robez. Pidi e cartanan back, keda riba bosonan pia independiente, no laga ningun hende pone cabuya na garganta di ningun hende, pero traha como rerepresentantenan di pueblo riba boso mes y cumpli cu deseo di pueblo. Señor Finck a munstra un buki, eno ta di e color di esun cu mi tin, pero mi ta kere cu ta un Eilandenregeling met toelichting y a bisa cu mi no sabi kiko ta den e buki ey. Mijnheer de Voorzitter, en berdad, mi no ta profesor y mi no ta experto den hopi cos manera mi amigo, Señor Finck, pero un cos mi sa, di un cos mi ta sigur, mi ta duda cu Señor Finck mes sabi kiko ta aki den, pasobra e a firma un ontslagbrief manera mi a menciona y esey no den e geest di Eilandenregeling di Nederlandse Antillen y e no ta den geest di un systema democratico manera nos tin. De mas comentarionan ariba e punto aki di mi banda ta overbodig.

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer Geerman a bisa cu: "mén door deze motie deze industrieën zou wegjagen". Un pregunta mi kier haci. Kende ta haya e placa den su man? Kende Hulanda ta fia e placa? Pa beneficio y progreso di ken? Ta pa e miembronan di Bestuurscollege, pa e miembronan di partido of e ta pa e pueblo di Aruba? Y si mi no ta hera e yudanza aki ta worde duna pa Aruba. Señor Presidente, si Hulanda no ta duna e yudanza si Bestuurscollege cambia, si e no ta sigui cu e yudanza cu a ser priminti, anto Hulanda ta demonstra cu e ta back P.P.A. so y esey no ta husto. Como mi a caba di bringa pa un partido so, pasobra mi a stop e wega politico, mi ta bringa solamente pa Aruba, mi opinion ta cu si nos ta pone un Bestuurscollege cu un representante di cada partido den dje, Hulanda lo haya esey masha bon, pasobra henter e pueblo ta worde representa y e lo ta un Bestuurscollege ariba brede basis y nada robez lo por tuma lugar, pasobra cada deputado lo ta un rem riba e otro si e kier haci algo robez. Mi opinion personal ta, cu door de esey Hulanda ta bay yuda nos mas lihe y mas hopi mes. Señor Presidente, e argumento cu industrianan lo stop, cu nan lo no bay door, cu e palabranan ey Señor Geerman ta duna e impresion cu ta miembronan di Bestuurscollege ta haya placa. Esey no ta berdad, e placa ta pa yuda Aruba, y si John Doe of Mr. Boe of cualkier persona cu ta, cu ta sinta den Bestuurscollege, Hulanda ta duna e placanan toch, pasobra e ta duna e placa na Aruba. E argumento ey no tin balor.
Lo ta mehor pa no use mas. Tocante e situacion di werkloosheid cu e a menciona mi kier bisa lo siguiente. Si nos ta pone un Bestuurscollege, representando tur e partidonan, anto mi ta kere cu Aruba lo sinti cu nan derecho ta ser mehor proteha. Mi mes tabata den e wega politica y mi sabi cu ora bo ta bay serca un deputado cu ta miembro di partido y e sabi cu bo ta miembro di e partido e ta yuda bo mas lihe cu e ta yuda un miembro di e partido di oposicion. Esey ta politiek y ta politiek tur parti na mundo. Pero si bo ta pone e Bestuurscollege consistiendo di miembronan for di tur partida anto tur ciudadano tin e derecho pa bay serca nan representante cu nan problemanan y lo ta posibel pa cada un haya e yudanza cu nan tin mester, pasobra cada un tin derecho igual y no tin preferencia pa miembronan di partido so. E situacion di werkloosheid ta keda mas alivia y lo ta yudá na un manera mas husto, si un cambio asina ta bini. Mi a tende di Deputado Tromp, kende ta un persona cu mi tin masha respect y aprecio pe, un amigo di prome aya, cu e ta menciona e asunto di fosfaat aki na Aruba. Pero mi kier bisa cu nos ta tende hopi promesa, nos ta tende hopi cos. Mi sabi cu Bestuurscollege ta traha y ta nan trabao pa traha, pero despues di morto di Juancho Irausquin kende a forma tur e plannan, cuanto cos a bini Aruba? Kiko ta e cosnan cu nos a haya, cuanto anja a pasa caba? Te awo nos ta haya promesa cu miljones ta bini, nos ta haya placa, fosfaatmijn ta bini, industria ta bini. Pero unda nan ta? E tempo ta pasando. Mi a tende for di hendenan di pacusnan, hendenan di negoshi cu un stagnatie a bini den e asunto aki. I nan tin razon pasobra cu promesa nos no por biba. Nos kier mira hecho. Mi ta comprende cu ta tuma tempo y basta tempo, pasobra e ta un cos masha importante. Pero tempo ta pasando y pueblo ta sufri. Ta birando tempo pa nos mira algo socede y no pa nos tende tur dia, den tur reunion: promesa, promesa y mas promesa. Pasobra e hendenan aki na Aruba cu ta sinti hamber no por come promesa.
Atrobe mi amigo, Señor Finck, a menciona e palabra:leugens. Mi ta ripara cu mi punto cardinal, mi punto mas importante, ta e ontslagbrief cu ta preta ariba derecho di e representantenan di pueblo mes, manera un hot potato, no a worde menciona. Pakiko? Pa mi e ta un cos masha importante ora e miembronan di Bestuurscollege y miembronan di Raad, representantenan di pueblo elihi door di pueblo a pone nan futuro, nan persona, nan prestigio, nan trabao, tur cos, den man di un persona. Esey ta un punto masha masha importante pa mi y alavez un cos masha peligroso pa bienestar di nos isla. Pero mi kier haci un pregunta tocante e palabra leugens. Mi kier puntra Senor Finck: e ta berdad, of e no ta berdad, e

asunto di e ontslagbrief di e miembronan, si e ta existi si of no.
Señor Presidente, masha danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, mijn vriend de heer Finck - want ik hoop, dat buiten de politiek wij toch goede vrienden zullen blijven - heeft in zijn mooie betoog iets gezegd omtrent het feit, dat ik tegen dispensatie in het geval Futura heb gestemd. Dat is waar, Mijnheer de Voorzitter, want ik heb in mijn tijd als lid van de Eilandsraad, om te voldoen aan het partijbeleid, dikwijls voor de dispensatie gestemd voor een lid van het Bestuurscollege. Maar toen ik zag hoeveel dingen er gebeuren onder de dekmantel partijbeleid en toen het partijbelang omsloeg naar eigenbelang, heb ik besloten, dat Anslijn niet meer voor dispensatie zal stemmen, voor niemand meer. Daarvandaan dat ik die avond tegen dispensatie voor de heer Gedeputeerde Oduber heb gestemd. Ik heb alle respect voor Gedeputeerde Oduber en ik heb niets tegen Futura, maar ik heb bezwaar om dispensatie te verlenen aan leden van de Raad en het Bestuurscollege om handel te drijven met het Gouvernement. Dit schept geen gezonde toestand. Dat is mijn bezwaar, dat is mijn standpunt en Anslijn verandert niet.
De heer Finck heeft ook op een gegeven ogenblik gezegd, dat ik beweerd zou hebben, dat een van de grootste aannemers hier op Aruba druk uitoefent op het Bestuurscollege. Ik heb die woorden helemaal niet gebruikt. Hij KAN, het is nogelijk dat hij het kan doen, ik zeg niet DAT hij het doet, maar dat hij het KAN doen, want als hij de ontslagbrief in handen heeft zowel van de leden van Eilandsraad van de P.P.A.-fractie als van de leden van het Bestuurscollege, dan kruipt er een menselijke factor in deze zaak: de posities zijn hoog, salarissen zijn ook groot en niet iedereen is even sterk. Die bewuste persoon kan bij een lid komen en zeggen: Mijn vriend, kijk eens even, hier heb je je politieke toekomst, je werk, alles, geef toe en laat mij maar begaan. Dit ZOU kunnen gebeuren, ik zeg niet dat hij het DOET, of dat dit wel gebeurt, maar het KAN geschieden. En dat wil ik nu voorkomen. Daarom doe ik dan ook een beroep op de leden van de P.P.A.-fractie, die deze ontslagbrief hebben getekend, doe mij een genoegen in het belang van het welzijn van Aruba, uit respect voor de mensen, die op jullie hebben gestemd en vraagt die briefjes terug en iedereen zal jullie daarvoor respecteren. Ik weet, dat jullie het partijbeleid hebben gevolgd en dienovereenkomstig hebben gehandeld, maar ik zeg jullie nu, dat deze dingen zeer ondemocratisch zijn en zeer fout. Vraagt die brieven terug, blijf onafhankelijk op jullie benen staan, laat niemand een strop leggen om de hals van wie dan ook, maar werkt als vertegenwoordigers van het 7 zelfstandig en vrij en voldoet aan de wens van het volk. De heer Finck liet een boekje zien, het is niet van dezelfde kleur als het mijne, maar ik meen, dat het een Eilandenregeling is met toelichting. Hij beweerde, dat ik niet weet wat er in dat boekje staat. Mijnheer de Voorzitter, nu moet ik toegeven, dat ik inderdaad geen professor ben of een deskundige op allerlei gebied, zoals mijn vriend Finck, maar van een ding ben ik zeker, namelijk, dat ik betwijfel of de heer Finck zelf weet wat er zoal in dat boekje staat. Want hij heeft ook dat ontslagbriefje dat ik genoemd heb, getekend en dat is niet in de geest van de Eilandenregeling van de Nederlandse Antillen en ook niet in de geest van het democratische systeem, zoals wij dat hier kennen.
Verder commentaar mijnerzijds op dit punt is overbodig.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman heeft gezegd, dat men door deze motie deze industrieën zou wegjagen. Ik wil hier een vraag stellen.
Wie krijgt nu dat geld in handen; aan wie leent Nederland dat geld; ten behoeve van wie? Is het misschien de leden van Bestuurscollege, de leden van de partij soms of het volk van Aruba? 7 volk

Als ik mij niet vergis is deze hulp gegeven ten behoeve van Aruba.
Mijnheer de Voorzitter, indien Nederland die hulp niet geeft, wanneer dit Bestuurscollege zou vallen, als Nederland de toegezegde hulp niet nakomt, dan geeft Nederland daardoor te kennen, dat zij alleen de P.P.A. steunt en dat is niet rechtvaardig.
Aangezien ik ben opgehouden met voor slechts een partij te vechten, aangezien ik ben opgehouden met het politieke spel, is het mijn mening, dat wanneer wij een Bestuurscollege zouden aanstellen, waarin vertegenwoordigers voorkomen van iedere partij, Holland dit zeer goed zou vinden, aangezien dan het gehele volk daarin vertegenwoordigd is. Het zal dan een Bestuurscollege zijn op brede basis. Er zal niets verkeerds kunnen plaats vinden, omdat iedere gedeputeerde remmend zal werken op de andere wanneer deze iets verkeerds zou willen doen. Het is mijn persoonlijke mening, dat Nederland hierdoor gauwer en meer zal helpen.
Mijnheer de Voorzitter, het argument gebruikende dat de industrieën stopgezet zullen worden en dat de vestigingen niet door zouden gaan, geeft de heer Geerman de indruk, dat de leden van het Bestuurscollege dat geld zouden krijgen. Dat is niet waar, dat geld is bestemd om Aruba te helpen of nou Jan, Piet,of Klaas in het Bestuurscollege zitten, Nederland geeft het geld toch, want het geld wordt gegeven aan en voor Aruba. Dat argument is van nul en gene waarde en het zou beter zijn indien men dat niet meer gebruikte.
Wat betreft de kwestie van de werkloosheid door hem naar voren gebracht, wil ik het navolgende zeggen. Als wij een Bestuurscollege aanstellen, waarin alle partijen vertegenwoordigd zijn, dan geloof ik, dat Aruba zal voelen dat haar rechten beter beschermd worden. Ik was zelf ook in * politieke spel en weet, dat wanneer men naar een Gedeputeerde gaat, die lid is van de partij en hij weet, dat de bezoeker ook lid is van die partij, dat hij gauwer helpt, dan hij iemand van de oppositie partij zou helpen. Dat is nou eenmaal politiek en gebruikelijk de wereld rond. Maar indien men een Bestuurscollege aanstelt, bestaande uit leden uit alle partijen, dan heeft ieder burger het recht om naar zijn vertegenwoordiger te gaan met zijn problemen en dan zal het mogelijk zijn, dat eenieder de hulp krijgt, die hij verlangt, want ieder afzonderlijk zal dan dezelfde rechten hebben en er zal geen voorkeur/voor leden van een bepaalde partij. Het werklozenprobleem zal dan beter gelenigd worden en zal verholpen worden op een billijker wijze, als er een verandering mocht komen. Ik heb van Gedeputeerde Tromp gehoord, die iemand is waar ik veel respect en achting voor heb, een vroegere vriend van mij, dat hij de kwestie van het fosfaat hier op Aruba aanhaalt. Doch ik wil hier zeggen, dat wij veel beloften horen, dat wij vele toezeggingen horen. Ik weet, dat het Bestuurscollege werkt en dat het hun taak is om te werken, maar na de dood van Juancho Irausquin, die de plannen heeft opgesteld, hoeveel werken zijn er tot stand gekomen hier op Aruba? Wat hebben wij eigenlijk gekregen, hoeveel jaren zijn er reeds voorbij? Tot nu toe krijgen wij beloften dat er miljoenen zullen komen, dat wij geld krijgen, dat er fosfaatmijnen komen, dat er industrie komt, maar waar zijn ze? De tijd gaat voorbij. Ik hoor van de zakenlui hier, de winkeliers hier, dat er een stagnatie is ingetreden. En zij hebben gelijk, want met beloften kunnen wij niet leven. Wij willen daden zien. Feiten. Ik begrijp, dat dit tijd vergt en veel tijd zelfs, want het is iets zeer belangrijks. Maar de tijd gaat voorbij en het volk lijdt. Het wordt tijd, dat wij iets zien gebeuren en niet iedere dag weer in elke vergadering telkens weer te horen: beloften, beloften en nog eens beloften, want de mensen hier, die honger hebben kunnen die beloften niet eten. Dan heeft mijn vriend, de heer Finck het woord genoemd: leugens. Het is mijn opgevallen, dat het cardinale punt van mij, het meest belangrijke punt, namelijk de ontslagbrief, die als een hete aardappel op de rechten van de volksvertegenwoordigers drukt, angstvallig /zijn

is verzwegen. Waarom? Voor mij is het iets zeer belangrijks, wanneer de leden van het Bestuurscollege en leden van de Raad, vertegenwoordigers van volk, gekozen door het volk, hun toekomst, hun persoon, hun prestige, hun werk, alles in handen stellen van een persoon. Dat is voor mij een punt van het allergrootste belang en tevens iets zeer gevaarlijks voor het welzijn van ons eiland. Maar ik wil een vraag stellen ten aanzien van dat woord: leugens. Ik wil namelijk de heer Finck vragen: Is het nou waar of niet, die kwestie met de ontslagbrief van de leden, bestaat die brief nou of bestaat-ie niet? Mijnheer de Voorzitter, ik dank U.

DE HEER A WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, met Uw toestemming wil ik ook gaarne gebruik maken van de landstaal.
Señor Presidente, mi ta comprende e situacion den cual Bo ta actualmente pa defende e beleid di Bestuurscollege. Mi kier remarca toch, manera hopi bez caba mi a yega di remarca, cu Bestuurscollege den su totalidad ta " "staar blind" ariba e projectonan grandi, cual mester hopi tempo pa realiza, manera Señor Tromp a bisa, y nan ta lubida e projectonan chikito, cu tur ta yuda drecha economia. Mi a yega di trece esey varios bez caba adilanti y mi ta spera cu Bestuurscollege lo haci algo tambe den e direccion ey. Podiser eseynan ta tuma menos tempo pa realiza y menos placa cu por ta disponible. Ta worde bisa cu ta iniciativa priva mester percura pa tal cos, pero mi ta puntra, si Bestuurscollege mes no ta duna bastante iniciativo pa stimula e personanan particular y e companianan particular cu ta pensa di emprende uno of otro negoshi. Tocante e lay-off-program na Lago Bestuurscollege ta bisa cu tabata tin varios discusion. Kier meen anto cu nos por asumi cu Bestuurscollege TA na altura di e situacion. Mi ta calcula si cu e discusionnan no por tabata muy reciente, ya cu Bestuurscollege ta munstra cu te ainda e no ta comprende e situacion bon, pasobra com por ta posibel cu tin trahadornan estranhero cu ta haya lay-off ta permiti pa keda aki, lamta empresanan, cu Arubianonan mes por entende y haci. Nan tin diplomanan igual cu e otronan, kizas mihor, y toch e estranheronan ta permiti pa keda. Claramente, Señor Presidente a bisa cu ta algo cu ta resorta bao di Gezaghebber, pero mi ta duda, cu Gezaghebber no ta consulta e miembronan di Bestuurscollege, e no tin e obligacion, pero moralmente e no por pasa riba nan cabez. Mi ta contento di tende di Señor Presidente den su categoria di Gezaghebber, cu e mes a pone un restriccion pa admitimento di of larga personanan di nacionalidad estranhera keda aki, solamente den e casonan cu no por haya otro y den tal casonan pa un temporada di dos anja, cu e condicion cu e empresanan mester train personanan local mes pa tuma over e trabao ey. Un cos so mi ta haya cu e periodo di dos anja ta hopi, pasobra den varios empresa solamente ta exigi tres luna di proeftijd y fuera di esey nan mester duna prueba cu nan por haci e trabao. Tin hopi caso cu esey por ta posibel. Tocante e projectonan mi a tende nan bisa aki den cu nos a haya masha informacion. Pero prueba ta cu den e reunion AKI nos a haya hopi mas informacion, pasobra si nos no pidi e informacionan ey nos no ta haya nan. Cos ta worde teni ketu-ketu. Mi kier mira di otro banda e initiativa di Bestuurscollege pa tene Eilandsraad cu ta e organo mas halto di e isla na altura di loque ta socede. Tin cierto plannan kizas cu mester worde teni confidencial, pero mi ta kere cu e miembronan di Raad lo ta dispuesto di presta nan cooperacion den e asunto ey. Tambe ta ser bisa cu nos isla Aruba tin masha poco posibilidadnan, nos no tin materia prima loke nos tin den nos suelo mes ta poco fosfaat, cu te ainda no a worde dicidi ta kiko lo bay haci cu ne, te ainda e asunto aki ta den estudio y e no a drenta den su ultimo fase ainda, segun mi. Pesey nos mester tin paz politico ariba Aruba. Mi ta completamente di acuerdo cu e idea di paz politico, pasobra paz ta un forma necesario pa progreso di un lugar. Pero mi mester bisa, cu si den e caso aki cu nos mester papia di politieke onrust, na

cual algun miembro di Bestuurscollege ta refiri, tal cos no ta bin di ningun banda. E intranquilidad politica cu ta existi a bini for di boso mes seno, como resultado di situacionnan crea cu ta bay contra democracia. Senor Anslijn a splica esey. No ta nos ta crea e situacion ey.
Pero mi ta bisa un banda, cu nos ta contento, cu aunque podiser nos pasonan no logra manera nos ta desea, sinembargo ela munstra, dunando cierto indicacion, kiko ta malo y kiko por worde corrigi. Manera Señor Anslijn a bisa tambe, ta necesario cu tur e partidonan coopera, pasobra esey lo ta mihor den tur sentido. Mi ta kere cu locual cu mi a bisa mi a contesta Deputado Tromp, aunque Señor Tromp a papia riba financieel beleid, toeristisch beleid y sociaal beleid. Pero, manera Señor Anslijn a bisa caba, tur esey ta cosnan cu defunto Juancho Irausquin a prepara, no ta nada nobo, no ta cosnan cu a sali for di iniciativa propio di Bestuurscollege, ta cosnan cu ya tabata existi. Mi sabi si cu pa un motibo of otro tur e cosnan aki a worde tarda hopi. Den cierto casonan podiser Bestuurscollege no tin falta, mi no sa, pero e hecho ta cu tur e cosnan aki ta tarda pa un of otro motibo of door di malcontento of e intranquilidad, cu ta existi den seno di Bestuurscollege y e partida.
Señor Presidente, awor mi kier bay back na caminda Senor Finck a bisa - mi ta spera cu e ta comprende Papiamento, pasobra ya e tin basta tempo na Aruba - cu mi ta papia tocante cos anterior, cos di hopi tempo caba, ora mi a menciona hydroponics, pero ela lubida cu mi a menciona cu recientemente a worde nombra un hefe nobo trobe di un cierto pais, di cual nos a yega di haya cierto expertonan cu nos experiencia cu nan no tabata asina agradabel. Mi ta kere cu Señor Finck por sabi e asunto ey masha bon, pasobra e ta algo masha recien asina ta cu mi ta kere cu Señor Finck lo ta na altura di dje. Mi no sabi ta kiko a duna Señor Finck motibo pa bisa esey, pero ela bisà: die man van U hebben wij helemaal niet nodig gehad, es ta cu nan no tabata tin mester di e persona di nos partido e tempo aya. Ariba esaki mi kier bisa, Señor Presidente, cu den tur casonan cu cooperacion a ser pidi di nos partida U.N.A., nos no a pidi e cooperacion ey. E peticion a bin de otro banda; den e caso anterior mi kier bisa Senor Finck cu den e caso anterior e cooperacion a worde pidi pa un gentleman, un persona cu mi ta kere cu Señor Finck ta respeta te awe ainda.
Señor Presidente, Señor Finck tabata un poco di acuerdo cu mi, cu ta tempo pa nos cambia e"bakens" nan, pero no tin tal bakens ela bisa. Anto den tal casonan nos mes mester haci algo, crea algo si no tin, trece iniciativa nobo, si no tin. Esey nos tabata tin te ainda, aunke mi mester admiti den cierto grado,cu , manera a ser bisa, e periodo tabata poco cortico, sinembargo nos no tin algo ainda, esey ta un hecho.
Señor Presidente, Señor Geerman tabata tin e tribilidad di menciona personanan cu no tin niks te maken cu e asunto, ta bon Señor Presidente mes a atend'e ariba dje pa no envolvi nan. Un cos mi ta spera di Señor Geerman cu e no ta busca di compromete nan of di implica nan, pasobra e resultadonan por ta malo. Mi kier termina bisando trobe, cu berderamente e intranquilidad politica cu ta existi no ta debi na nos. Nos sinceramente ta dispuesto cu cualquier grupo pa coopera, si nos mira cu situacionnan di nos administracion insular ta malo pa cierto motibonan, si e gruponan cu nos kier coopera cu nan ta traha pa interes di Aruba.
Mi ta bolbe bisa, Señor Presidente, e intranquilidad politica aki no ta sali di nos. Nos ta usa nos derecho democratico pa trece e mocion aki adilanti. Si nos mester falla di haci esey anto nos no a cumpli cu nos deber. Mi ta spera cu esnan cu e mocion ta toca, lo sintiele y cu nan lo tin e honradez, si e mocion aki worde accepta, di respeta e deseo di pueblo y pone nan puestonan disponibel. Masha danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp de situatie waarin U zich thans bevindt om het beleid van het Bestuurscollege te verdedigen. Ik wil echter opmerken, zoals ik dat reeds verschillende malen eerder heb gedaan, dat het Bestuurscollege in haar geheel zich blind staart op de grote projecten, die veel tijd vragen om te verwezenlijken, zoals de heer Tromp zei en het Bestuurscollege ziet de kleine projecten over het hoofd, die ook de economie helpen bevorderen. Ik heb dit reeds eerder naar voren gebracht en ik hoop, dat het Bestuurscollege iets in deze richting zal doen. Misschien zal dat minder tijd in beslag nemen om te verwezenlijken en minder geld dan beschikbaar. Men zegt, dat het particuliere initiatief hiervoor moet zorgen, maar ik wil even vragen of het Bestuurscollege zelf genoeg stimulans heeft gegeven hieraan om de particuliere investeerders en firma's, die een of ander bedrijf hier wenst te beginnen daarvoor warm te maken.
Wat betreft het lay-off-programma heeft het Bestuurscollege gezegd, dat er verschillende besprekingen gevoerd zijn. Wat dus betekent, dat wij kunnen veronderstellen, dat het Bestuurscollege WEL op de hoogte IS van de situatie. Ik meen echter, dat deze besprekingen niet van recente datum zijn geweest, want het Bestuurscollege heeft laten blijken, dat zij de toestand niet goed doorheeft. Hoe is het anders mogelijk, dat vreemde werknemers, die in het kader van het lay-off-programma van de Lago ontslag krijgen, worden toegestaan hier te blijven en bedrijven te beginnen, wat door de Arubanen zelf gedaan kan worden. Zij hebben dezelfde diploma's als de andere, misschien beter en toch wordt het de vreemdelingen toegestaan hier te blijven. Vanzelfsprekend hebt U, Mijnheer de Voorzitter, gezegd, dat dit resorteert onder de Gezaghebber, maar ik betwijfel het, of de Gezaghebber de leden van het Bestuurscollege hierin niet kent, hij is niet verplicht, maar moreel gezien kan hij hen niet overslaan. Ik ben blij om te horen, dat U in Uw categorie van Gezaghebber zelf een beperkende bepaling hebt ingesteld om vreemdelingen hier toe te laten of te laten blijven, slechts in die gevallen wanneer er niemand anders te vinden is en in die gevallen dan nog voor de tijd van twee jaar, met dien verstande dat de betrokken bedrijven lokale krachten moeten opleiden om dat werk over te nemen. Ik vind, dat de periode van twee jaar eigenlijk te lang is, omdat verschillende bedrijven een proeftijd eisen van drie maanden, terwijl de werkkrachten moeten tonen, dat zij het werk kunnen doen. En in veel gevallen is dat mogelijk.
Ten aanzien van de projecten heb ik hierin horen beweren, dat wij veel inlichtingen ontvangen hebben. Het is echter een feit, dat wij in DEZE vergadering veel meer inlichtingen hebben ontvangen, want als wij niet om de inlichtingen vragen krijgen wij ze niet. De zaken worden maar geheim gehouden. Ik wil wel eens zien dat het Bestuurscollege een begin maakt met de Eilandsraad, die het hoogste orgaan is van het eiland, op de hoogte te houden van wat er zoal voorvalt. Er zijn misschien plannen die geheim gehouden moeten worden, maar ik geloof wel, dat de leden van de Raad bereid zullen zijn om in die gevallen discretie te betrachten en hun medewerking verlenen. Er wordt ook gezegd, dat ons eiland maar weinig mogelijkheden biedt, wij hebben geen grondstoffen, wat wij in onze bodem hebben is een beetje fosfaat en ten aanzien daarvan is nog steeds niet beslist wat er mee gedaan zal worden; volgens mij is de zaak nog in studie en heeft zijn laatste fase nog niet bereikt. Daarom moeten wij hier op Aruba politieke rust hebben. Ik ben het volkomen eens met het idee van politieke rust, politieke vrede, want vrede is een noodzakelijke factor voor de vooruitgang van een land. Ik moet echter in dit geval, wanneer wij hier spreken van politieke onrust, zoals enkele leden van het Bestuurscollege beweerd hebben, dat dat niet van ons is uitgegaan.

De bestaande politieke onrust komt uit eigen boezem als gevolg van door Uw partij geschapen toestanden, die in strijd zijn met de democratie. De heer Anslijn heeft dat uitgelegd. Wij scheppen die toestand niet, maar ik zeg daarnaast, dat wij wel blij zijn, vanwege het feit, dat al zouden onze plannen niet uitkomen, zoals wij dat zouden verlangen, zij toch de vinger hebben gelegd op wat er zoal verkeerd is en hersteld kan worden. Zoals de heer Anslijn gezegd heeft, is het van belang dat alle partijen samenwerken, aangezien dat in alle opzichten beter zal zijn. Ik meen dat hetgeen ik hier gezegd heb als antwoord kan dienen voor de heer Gedeputeerde Tromp, al heeft de heer Tromp dan ook gesproken over financieel, toeristisch en sociaal beleid. Maar zoals de heer Anslijn dat reeds zei, dat zijn allemaal dingen die reeds door wijlen de heer Juancho Irausquin voorbereid zijn, het is niets nieuws, het zijn geen dingen, die ontsproten zijn uit eigen initiatief van het Bestuurscollege, het zijn dingen die reeds bestonden. Ik weet wel dat om een of andere reden al deze dingen reeds lange tijd aangehouden worden. In bepaalde gevallen heeft het Bestuurscollege misschien geen schuld, dat weet ik niet, maar het is een feit, dat al deze dingen op de lange baan zijn geschoven om een of andere reden, door ontevredenheid of onrust, die bestaat in de gelederen van het Bestuurscollege en de partij.
Mijnheer de Voorzitter, nu wil ik even teruggaan op hetgeen de heer Finck mij verwijt gezegd te hebben - ik hoop, dat hij Papiaments verstaat, want hij is al een hele tijd op Aruba - namelijk, dat ik over dingen spreek, die reeds lang voorbij zijn, dingen uit het verleden, toen ik het over de hydroponics had, maar de heer Finck vergeet echter, dat ik zei, dat er kort geleden een nieuwe bedrijfsleider uit een bepaald land werd benoemd, een land waar wij reeds zekere deskundigen van hebben aangetrokken en met wie wij minder aangename ervaringen hebben opgedaan. Ik geloof, dat de heer Finck van alles over deze zaak op de hoogte is, want het is van zeer recente datum, zodat ik wel denk dat de heer Finck dit wel zal weten. Bovendien weet ik niet wat hem bezielde, toen hij zei: die man van U hebben wij helemaal niet nodig gehad. Met andere woorden dat zij toentertijd de persoon, die wij van onze partij beschikbaar hadden gesteld, niet nodig zouden hebben gehad. Hierop wil ik zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat steeds wanneer er samenwerking verlangd werd met onze partij de U.N.A., het verzoek om samenwerking niet van ons is uitgegaan. Dat verzoek is steeds van de andere kant gekomen; in het vorig geval wil ik de heer Finck eraan herinneren, dat toen onze samenwerking verzocht werd door een heer, een persoon, die de heer Finck, naar ik hoop, nog steeds eerbiedigt. De heer Finck was het wel enigszins met mij eens, dat het tijd is dat wij de bakens verzetten, maar er zijn dergelijke bakens niet, zei hij. Dan moeten wij in zulke gevallen iets doen, zou ik zeggen, iets scheppen als het er niet is, nieuwe initiatieven brengen, als er geen zijn. Dat hebben wij tot nu toe gehad, al moet ik dan zeggen, dat, zoals reeds naar voren werd gebracht, de tijd wat beperkt was. Het is wel een feit, dat wij niets concreets hebben tot nu toe.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman had de onbeschaamdheid om personen te noemen, die niets te maken hebben met de zaak. Het is dan ook goed, dat U, Mijnheer de Voorzitter, hem zelf hierop geattendeerd hebt, om hen hierin niet te betrekken. Ik heb dan ook verwacht, dat de heer Geerman hen niet tracht te betrekken of hen op welke wijze dan ook in verband tracht te brengen met deze zaak, want de resultaten zullen slecht voor hem kunnen zijn.
Ik wil nu eindigen met te zeggen, dat de politieke onrust, waarin wij ons nu bevinden inderdaad niet van ons is uitgegaan. Wij zijn eerlijk bereid om met welke groep dan ook samen te werken, als wij zien, dat de toestand van onze eilandelijke administratie om bepaalde redenen slecht is en dat de groepen waar wij mee willen samenwerken het algemeen belang van Aruba voor ogen hebben. Ik zeg nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, de politieke onrust is niet van ons afkomstig. Wij gebruiken onze democratische recht om deze motie naar voren te brengen. Als wij zouden nalaten dat te doen, dan zouden wij onze

plicht niet nakomen. Ik hoop, dat de personen waarop deze motie betrekking heeft, hiervan leer zullen trekken en dat zij de oprechtheid zullen hebben om indien deze motie doorgang mocht vinden zij de wens van het volk zullen weten te eerbiedigen en hun plaatsen beschikbaar zullen stellen. Ik dank U.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter: de heer Eman heeft gezegd, dat het de wil is van het volk, dat deze gedeputeerden weggaan. Hij spreekt de hoop uit, dat deze gedeputeerden zullen weggaan, wanneer deze motie wordt aangenomen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik zeg nogmaals, ik weet niet of deze motie wel wordt aangenomen. Wij zijn hiermede eigenlijk een beetje a-bout-portant overvallen. Ik wil de heer Eman dan ook een goede raad geven: verkoop de huid nog niet voordat je de beer geschoten hebt.
Verder zijn er twee dingen die ik minder elegant vind van de heer Eman, namelijk, dat hij gebruik makende van het recht om hier te spreken, een voor een de namen van de gedeputeerden te noemen, op een wijze die zeker niet fraai is. Ik vind de wijze waarop hij dat deed helemaal niet fraai, hij had het anders kunnen doen. En waar hij daarmede naar toe wil gaan, weet ik niet, want als hij zegt: Kan ik de heer Gedeputeerde Falconi vergelijken met een ingenieur? Natuurlijk niet, wat bedoelt hij daar eigenlijk mee, Mijnheer de Voorzitter, dat de gedeputeerde van Openbare Werken een ingenieur moet zijn? Dan zouden wij twintig gedeputeerden moeten hebben. Want dan zou de Gedeputeerde van Gezondheidsdienst een specialist in de medicijnen moeten zijn. Het zijn administratieve personen, Mijnheer de Voorzitter en U kunt moeilijk hierzo gaan zeggen: kan ik gedeputeerde X gaan vergelijken met een ingenieur? Natuurlijk niet, dat kan niet. Maar ik geloof, dat ik inzie, waar de heer Eman naar toe wil gaan, hij heeft het aangepakt om deze mensen te beledigen, wat ik minder fraai vind en wat ik over het algemeen nog niet heb ondervonden van de heer Eman om persoonlijk te zijn.
En wat betreft hetgeen hij gezegd heeft, dat er iemand, een vrouwelijk lid van de P.P.A., of het nu een raadslid, statenlid, bestuurslid of wat, de heer da Costa Gomez ontvangen heeft in haar huis, dat is niets, Mijnheer de Voorzitter. Wij zijn niet zo kleingeestig dat wij iemand van de tegenpartij niet in ons huis zouden kunnen ontvangen.U kunt zelfs gaan lunchen, een avondje uitgaan, met een hij of een zij of wie dan ook, zolang het maar in vriedschap is. Maar dat heeft helemaal niets te maken met hetgeen ik gezegd heb. Maar de heer Eman die probeert te beweren, - niet nu alleen, maar jaren reeds, dat wij de partij met wie wij samenwerken op Curacao toelaten om met onze zaken te bemoeien. Mijnheer de Voorzitter, niets is minder waar, want wij hebben nooit iemand van de Democratische Partij hier naar toegebracht om onze zaken te regelen. Maar, Mijnheer Eman, U hebt in de vergaderingen van Uw partij ontvangen de ex-sekretaris-generaal, de heer Spit van de A.V.P. en de heer de los Santos, gedeputeerde van Curacao. En deze mensen hebben zich beziggehouden met hetgeen U vanmiddag hier naar voren hebt gebracht. Ik hoop, dat U straks wel die telegram kan sturen. Ik wil U wel helpen om dat telegram samen te stellen. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik wil allereerst iets rechtzetten hier. Ik ben ook moe van die vragen en praten, hoor, maar U zegt te betreuren, dat ik namen heb genoemd.
Ik heb altijd geloof gehad in het systeem "take the bull by the horns". Ik heb deze namen genoemd, omdat ik liever geen sterkere woorden had gebruikt. Ik had in plaats van die namen kunnen gebruiken het woord parasieten, maar dan ....

DE VOORZITTER: Mijnheer Chance, ik verzoek U dat woord terug te nemen, anders ontneem ik U het woord.

DE HEER L.A.I.CHANCE: O.K., ik neem het terug, maar ik heb het gebruikt om U duidelijk te maken, dat ik niemand wilde beledigen, dat ik niemand wilde aantasten, daarom had ik toen geen sterkere woorden gebruikt. Ik bedoelde dus van die mensen, die politiek voeren, door anderen het werk te laten doen en zelf lekker zitten en vruchten plukken en beslissingen nemen als het moet. Dat zijn de dingen waar ik nou tegen ben, Mijnheer de Voorzitter, en die mij hebben gedwongen die namen te noemen. Ik wilde met die namen niemand beledigen, ik hoop, dat U mij dan ook begrijpt. Ik wil echter dit zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat ongeacht hoe de beslissing vandaag ook mocht vallen, of het een meerderheid zal worden van 11-10, voor of tegen, of het 12-9 zal worden voor of tegen, dat is de kwestie niet. Zoals ik de zaak zie, is de principiele opzet, dat de vertegenwoordigers van het volk het initiatief hebben genomen om bij het Bestuurscollege te komen en te zeggen: Heren, wij zijn het niet eens met het beleid dat U voert. Dat is het goed recht van de leden van de Eilandsraad en daarom hebben de leden dat ook gedaan. Niemand hoeft een ander hiervoor kwalijk nemen, want persoonlijk geloof ik, dat dit wel ten goede zal komen van het eilandgebied Aruba.
Als er nu een nieuw Bestuurscollege komt, dan zal zij wel beseffen, dat zij rekening zal moeten houden met de leden van de Raad. Als het huidige Bestuurscollege blijft zitten, dan denk ik, dat zij mans genoeg zal zijn om dit als een waarschuwing te nemen, dat deze mensen hierin spreken namens het volk, dat hen gekozen heeft. En ik denk niet, dat iemand of andere Raadslid het kwalijk moet nemen voor de beslissing, die hij neemt. Voor mij persoonlijk of het Bestuurscollege nou weggaat of aanblijft, hoe dan ook, blijft het hetzelfde, want ik moet morgenavond toch weer aan boord van de Esso-Oranjestad gaan werken. Voor mij persoonlijk is het van geen belang, maar voor de kiezers die mij gekozen hebben is het wel van belang.
De laatste jaren heb ik mij eigenlijk uit de politiek teruggetrokken ik heb mij er niet meer mee bemoeid, voor mij was het allemaal goed; ik heb het voorbeeld van die grote staatsman Charles de Gaulle gevolgd, die, toen men liet blijken, dat men hem niet meer wilde hebben, zich had teruggetrokken, en ik heb mij ook teruggetrokken, toen men van mijn diensten geen gebruik wilde maken. Ik heb dus besloten om geen politiek te voeren maar om de politiek te volgen. Echter ieder van ons heeft de verantwoordelijkheid ten opzichte van de kiezers en een ieder van ons moet vandaag die verantwoordelijkheid dragen en voor zich beslissen. Sturen wij vandaag het Bestuurscollege naar huis, dan moeten de nieuwe leden van het Bestuurscollege rekening houden met de leden van de Raad, die het volk vertegenwoordigen. Blijven de huidige leden zitten, dan moeten zij er ook rekening mee houden. Wat ik graag wil zien, is dat wij allemaal samen voor het algemeen belang van Aruba werken, want voor mij is zowel de P.P.A., de A.V.P. of de U.N.A. hetzelfde, wij dienen allemaal het algemeen belang voor ogen te houden. Welke beslissing ik persoonlijk vandaag ook neem, het is toch een onpopulaire beslissing. Er zullen altijd mensen zijn, die geen genoegen zullen nemen met mijn beslissing, maar voor mij heeft deze beslissing geen politieke consequenties, want mijn politieke overtuiging is alleen bekend aan mijzelf en mijn vrouw. Ik hoop echter, dat de beslissing die vandaag zal vallen niet gezien zal worden als een overwinning van degene die de meerderheid behaalt of een verlies voor degene die de overwinning niet krijgt, maar dat zij, die in de minderheid zijn zich kunnen gerustellen met de gedachte iets goeds gedaan te hebben en dat zij, die de meerderheid behalen, zullen besluiten om steviger aan te pakken om verbetering aan te brengen daar waar er verbetering nodig is. Als dit niet wordt gedaan, dan hebben wij de kans, dat er over een tijdje weer een groep mensen hier in de Raad komen met een motie van wantrouwen en zo dan door blijven gaan.

Tenslotte wil ik de heren die daar zitten vragen om, indien de motie wordt verworpen en zij zullen aanblijven, om voortaan wel degelijk rekening te houden met de leden van de Raad. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER J.GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, in verband met het late uur, zal ik heel kort zijn.
Señor Presidente, cu Bo permiso lo mi ta masha breve. Mi ta kere cu algun miembro na e otro banda aya ta weita spiritu di dia cla, ora nan ta bisa cu henter e pueblo ta anhela un cambio. Di dos mi kier haci un pregunta categorica na e señoresnan cu no a papia ainda den tweede ronde, si no ta berdad cu N.V.P. den Eilandsraad di Curacao a bini cu e partimento di e placa segun cabez? Tambe si nan no a trece e mesun problema ey den Staten? Señor Werleman, sorry cu mi a menciona nomber di algun hende, no tabata directamente mi intencion di haci esey. Aki mi ta hala esey aden. Señor Presidente, tocante e politieke rust, e mocion ta papia pa su mes caba.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, met Uw goedvinden zal ik zeer kort zijn. Ik dank, dat enkele leden aan de overkant spoken zien op klaarlichte dag, wanneer zij beweren dat het GEHELE volk een verandering zou wensen. Ten tweede wil ik aan de leden, die nog niet gesproken hebben in de tweede ronde een categorische vraag stellen, namelijk, of het niet waar is, dat de N.V.P. in de Eilandsraad van Curacao verdeling van het geld hebben geeist naar reden van het aantal inwoners, dus per hoofd? En of zij datzelfde probleem ook niet in de Staten naar voren hebben gebracht? Mijnheer Werleman, het spijt mij, dat ik de namen van enkele personen heb genoemd, het was niet mijn bedoeling zulks te doen, ik trek dat dan ook bij deze in. Mijnheer de Voorzitter, de motie spreekt voor zichzelf, wat betreft de politieke rust.

DE HEER F.D.FIGAROA: Señor Presidente, mi a admira e defensa cu Bo a haci di Bestuurscollege y pesey a stranjami un poco mas suavedad na e proposicion di algun di e miembronan di Eilandsraad na e comienzo di e reunion aki, siendo cu Señor Presidente ta aki como presidente di Eilandsraad, pero a la buena esey ta e autorizacion di Bo, Señor Presidente. Mi a keda masha contento di tende cu e spiritu cu nan tabata mira di e hendenan di otro isla cu por a bin aki pa bin traha sin mas ni menos, no t'ey mas y cu esey no ta asina. Pa agrega acerca lo mi ta masha contento, cu un manera por worde haya no solamente pa e hendenan di e isla estranheronan, pero tambe pa esnan di e otro islanan antiyano, cu no tin nada di haci aki y pa un manera of otro ta trece e nomber di nos pueblo den descrediet, tambe por busca un medio pa no admiti nan ni mas ni menos. Mi a keda masha contento tambe di tende cu Señor Presidente ta bisa cu tur hende tin mes un derecho cerca Gobierno, siendo e ta acerca un of otro dirigente di Gobierno. Na esey lo mi kier a pone acerca tambe cu mi ta spera cu den e casonan ey ningun clase di preferencia lo worde duna na e personanan aki.
Tocante e asunto cu ta dificil pa duna un resultado di iniciativanan cu a worde haci pa Bestuurscollege, Señor Presidente ta bisa cu esaki ta worde duna na nos colegio ora e caso ta cla. Nos lo aprecia cu e tempo di desarollo entre e iniciativo cu a worde tuma y e momento cu e cos aki ta worde cuminza, cu durante e tempo ey tambe nos colegio lo worde teni na altura con e discusionnan, negociacionan y e desarollo di e plannan ta bay. Asina cu nos tambe ta na altura di e plannan ey.
Senor Tromp, Deputado Tromp a trece algo adilanti, mi no a comprende

mucho bon, pero en todo caso e ta bin ariba esaki cu aparentemente tin algun plannan pa investigacion na Inglatera y lo tabata un bon idea pa usa e oportunidad pa busca un of otro experto pa bin controla e plantanan di awa cu nos tin y cu si mi no ta equivoca a worde entrega pa un firma escoses y segun mi tin comprendi, e garantia cu nan a duna ya no ta na vigor mas.
Tocante e bendemento di Aruba cu Señor Tromp a trece adilanti, di un banda nos lo mester bisa, lastimamente, pero nos mester ser poco prudente, pasobra nos ta mirando cu e Bestuurscollege aki ta bendiendo Aruba, pero toch mi kier tende cu e suma di e pago di e bendemento aki, en quisiera su interes por worde investa pa bienestar di e jioenan di e suelo aki.
Tocante e intranquilidad politica, cu a worde treci adilanti, cu cual esunnan cu kier investa placa aki na Aruba lo tene cuenta, mi kier bisa cu e estabilidad politica pa nos tambe lo ta algo na cual cu mucho gusto nos lo duna nos cooperacion pesey, pero e intranquilidad politica aki no a worde ocaciona pa nos, nos por bisa si cu esey a worde ocaciona door di falta di actividad door di Bestuurscollege den cierto sentidonan, di cual nos mester bisa tambe cu mi ta comprende e situacion di e Bestuurscollege cu ta depende di un of dos maximo tres persona, cu nan so no por haci tur cos y cu e otronan ta di poco ayudo pa ehecuta e trabaonan grandi cu mester worde haci pa bienestar di Aruba. Asina ta cu e idea cu nos a sostene e mocion aki ta pa nos trece e posibilidad pa haya un aclaracion no parcial pero un aclaracion completo di e atmosfera ideologica pa asina nos por bin forma un conhunto cu indudablemente mi ta spera lo ta compone di personanan cu mas capacidad y sintimento di responsabilidad di nan trabao cu esnan cu actualmente nos tin sinta eynan. Masha danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter: ik heb Uw verdediging van het Bestuurscollege zeer bewonderd, daarom bevreemdt het mij, dat U aan het begin van deze vergadering niet wat meer soepelheid hebt betracht ten aanzien van de voorstellen van enkele raadsleden, te meer daar U hier bent als Voorzitter van de Eilandsraad, maar dan, dat is Uw bevoegdheid, zou ik zeggen. Ik ben blij te vernemen, dat het spookbeeld dat ons voor ogen stond, namelijk, dat de mensen van andere eilanden hier zonder meer naar toe zouden kunnen komen om te werken, geen vaste vormen heeft en dat het inderdaad niet zo is. Ik wil hieraan toevoegen, dat het mij meer zal verheugen, wanneer er iets op gevonden kan worden, niet alleen maar voor de vreemdelingen van andere eilanden, maar ook voor de mensen van de overige eilanden van de Nederlandse Antillen, die hier niets te maken zouden hebben en die op, de een of andere wijze de goede naam van ons eiland in discrediet brengen, om ook die niet zonder meer hier toe te laten. Ik was ook blij te horen van de Voorzitter, dat alle mensen gelijke rechten hebben bij de Overheid, wanneer men de een of andere Overheidspersoon benadert. Hieraan zou ik willen toevoegen, dat ik wel hoop, dat in die gevallen geen enkele voorkeur of privilege zal worden verleend aan de personen in kestie.
Wat betreft de bewering, dat het nu moeilijk is om een verslag te geven van de resultaten van de initiatieven van het Bestuurscollege, zegt U, dat zo'n verslag gegeven zal worden wanneer de zaken geheel afgerond zijn. Wij zullen het echter op prijs stellen om ook omtrent de verwikkeling liggende tussen het tijdstip van initiatiefneming en uitvoering van de plannen op de hoogte te worden gehouden van het verloop van de besprekingen, verhandelingen en ontwikkeling van de plannen in kwestie. Zo kunnen wij dan ook op de hoogte blijven van de bestaande plannen.
De heer Tromp heeft iets naar voren gebracht, dat ik niet goed heb begrepen. Hij heeft het schijnbaar over enige plannen, die thans in Engeland zouden zijn voor bestudering. Het zou meteen een goed idee zijn dan om de een of andere expert in de armen te nemen om onze waterfabriek hier te komen nazien, die als ik mij niet vergis door een Schotse firma werd overgedragen en waarvan

de garantie door hen verleend niet meer van kracht zou zijn. De heer Tromp heeft het gehad over de verkoop van Aruba, van de ene zijde zouden wij moeten zeggen: jammer, maar wij moeten wel erg voorzichtig zijn, want wij zien dat dit Bestuurscollege bezig is Aruba te verkopen, dan wil ik wel horen dat het geld, dat wij krijgen als betaling voor deze verkoop, als was het maar de interest hiervan belegd zou kunnen worden voor het welzijn van de zonen van deze bodem. Wat betreft de politieke onrust, die hierin naar voren werd gebracht, waarmede diegenen die hier willen investeren rekening zouden houden, moet ik zeggen, dat die politieke stabiliteit voor ons zelf ook iets is waaraan wij onze volle medewerking willen geven, maar deze politieke onrust werd niet door ons teweeggebracht, wij kunnen wel zeggen, dat dit veroorzaakt werd door gebrek aan activiteit van het Bestuurscollege in bepaalde opzichten, waarbij wij tot uitdrukking moeten laten komen, dat wij ons de omstandigheid, waarin het Bestuurscollege zich bevindt, wel kunnen indenken, dat zij afhankelijk is van een of twee, maximum drie personen en dat deze persoon of personen niet alles kan of kunnen doen en dat de overige van weinig steun zijn om de grote werken, die voor het welzijn van Aruba tot stand moeten worden gebracht te verwezenlijken.
De opzet achter onze steun aan deze motie is om een opheldering te krijgen van het ideologisch atmosfeer, niet een gedeeltelijke opheldering, maar een volledige opheldering, om zodoende te komen tot de samenstelling van een groep, die ongtwijfeld samengesteld zal zijn door personen met meer capciteit en met meer gevoel voor verantwoordelijkheid ten opzichte van hun taak, dan die personen, die daar nu zitten.
Ik dank U.

DE HEER M.CROES: Mijnheer de Voorzitter, in Uw antwoord is mij een belangrijk punt opgevallen, namelijk het pleidooi, dat U hield voor het behoud van de politieke rust en stabiliteit. Mijnheer de Voorzitter, van onze zijde weet U goed genoeg, dat wij te allen tijde op de bres hebben gestaan van politieke rust en stabiliteit hier op het eiland. Wij hadden tevens te allen tijde het algemeen belang van het eiland op het oog en voor ogen, vooral bij de samenbundeling van krachten voor de vooruitgang van Aruba. Wij hebben gedurende de afgelopen jaren verschillende malen onze steun gegeven aan projekten, die door het Bestuurscollege werden voorbereid en aan de Raad werden gepresenteerd. Wij hebben dit gedaan omdat wij dachten, dat dit in het belang van Aruba de gewezen weg was. Echter, Mijnheer de Voorzitter, hebt U mij een verwijt gemaakt, dat wij thans in zekere zin een ander lied zingen. Dit is niet het geval. Omdat wij onze goedkeuring aan een bepaalde plan, een bepaald projekt geven, betekent dat nog niet dat wij helemaal accoord zijn met de uitvoering van het projekt. Een stem vóór gegeven in deze Raad is een goedkeuring in principe. De detailles, die dan door het Bestuurscollege moeten worden uitgewerkt, hebben soms verschillende dingen te wensen overgelaten. Mijnheer de Voorzitter, deze motie, die vanmiddag is ingediend, wordt door mij beschouwd juist als een instrument om te komen tot de politieke rust, die op het ogenblik ontbreekt en die dreigt nog erger te worden. De situatie, zoals ik die in de eerste ronde heb geschetst is zo, dat de P.P.A. niet bij machte is om de politieke rust hier op Aruba te waarborgen, daarvoor is een samenbundeling van alle beschikbare krachten nodig. En als de geachte medeleden aan overkant dit niet willen onderkennen, dan zijn zij straks verantwoordelijk voor de politieke onrust en instabiliteit, die U zojuist hebt geschetst.
Mijnheer de Voorzitter, wij zijn pogingen aan het doen om onze infrastructuur te versterken met het doel om later zoveel mogelijk te industrialiseren. Bij deze pogingen hebben wij deze politieke rust, en daarmee ben ik het volkomen met U eens, hard nodig.

Kunnen wij met enige mate op succes bogen, dat wij industrieën zullen aantrekken, indien wij op het ogenblik niet de kans nemen om deze politieke rust te waarborgen? Zullen de verschillende maatschappijen, die geinteresseerd zijn in Aruba, niet met veel meer vertrouwen hier komen als zij zien, dat er hier een bestuur is, dat rotsvast zetelt op de grootste meerderheid van de Raad, of een bestuur dat amper met een schrale meerderheid, bijna kiele-kiele, met kunst en vliegwerk bij elkaar kan worden gehouden? Ik meen dat dit voor een meer stabiel bestuur voor Aruba zal pleiten. Ten aanzien van Uw vreemdelingenbeleid, Mijnheer de Voorzitter, om aan het toenemende werkloosheidsprobleem het hoofd te bieden, heb ik met genoegen vernomen, dat U extra voorwaarden stelt bij de toelaten en het toestaan van verder verblijf op het eiland van vreemde werkkrachten.
Dat heb ik ook een jaar geleden gehoord ter gelegenheid van de behandeling van de begroting, toen er sprake was van een twee-tal personen, die hier voor de A.C.I. werden toegelaten, met de bepaling als door U gesteld.
Het jaar loopt nu af en ik zal met belangstelling uitzien naar wat er zal geschieden. De heer Tromp heeft schijnbaar nooit een constructief geluid gehoord als het komt van de oppositie. Nog nooit. Altijd zijn het alleen maar hersenschimmen en verwijten uit de lucht gegrepen, maar de heer Tromp kwam enige dagen geleden terug van een dienstreis en verklaarde met grote vreugde, dat er "iets groots" te wachten staat. Als dit binnen is, dan zijn we klaar, was de uitspraak van de heer Tromp. Dit is ook niet iets constructiefs, Mijnheer de Voorzitter. Hierop zal natuurlijk iedereen zich afvragen, wat het wel zal zijn. De heer Gedeputeerde Tromp weet zelf niet hoe groot het genoegen is, dat hij zich op de hals haalt met zulke uitlatingen.
Graag zou ik willen vernemen welke de projekten zijn, die op stapel zijn. Waaraan refereerde hij eigenlijk?
Ten aanzien van de categorische vraag van de heer Geerman. Met Uw goedvinden zal ik overgaan tot het Papiaments, want hij heeft deze vraag in die taal gesteld.
Hij vroeg: N.V.P. no ta pidi partimento di placa pa cabez? Si, ma leza den corant cu nan a pidié, pero esey ta nan asunto, nos no kier e, y nos a demonstra cu nos no kier e y ki ora cu e por bin nos ta bay contra, pasobra e no ta combini nos. Mi ta spera cu esey ta un contesta basta cla. Awor ami di mi banda kier haci un pregunta categorica na Señor Geerman y su coleganan. E carta cual Senor Anslijn a refiri na dje, cu ta firmá pa miembronan di Raad, cu excepcion di algunos, TA firma berdaderamente, si of no? Categoricamente mi kier pidi un contesta riba esey.
Tocante e hecho cu Senor Deputado Oduber no a worde menciona den e mocion, esey ta bini, pasobra nos kier a encargue cu un cargo cu ya, segun nos no ta pertenece na dje mas, pasobra e ta comprometi pa baha. E mocion aki ta intenciona cariñosamente pa suplica e otro cuaternan cu a keda, pa pone nan asienta na disposicion di Raad pa yena nan na mihor interes de Aruba.
Esey tabata inclui den e mocion.
Señor Presidente, cu esaki mi ta termina mi betoog.

(Vertaling)

Vraagt de N.V.P. niet de verdeling van het geld overeenkomstig inwonertal? Ja, ik heb in de krant gelezen, dat zij dat hebben gevraagd, maar dat is hun zaak. Wij willen het niet en wij hebben laten zien, dat wij het niet willen en wanneer het naar voren mocht worden gebracht, dan zullen wij er tegen gaan, want het komt ons niet ten goede. Ik hoop, dat dat een nogal duidelijk antwoord is. Nu wil ik van mijn kant een categorische vraag stellen aan de heer Geerman en zijn collegas. Is die brief, die de heer Anslijn genoemd heeft, die door de leden van de Raad met uitzondering van enkele, getekend zou zijn, inderdaad getekend, ja of neen? Ik wens een categorisch antwoord hierop te krijgen. Wat betreft het feit, dat de heer Gedeputeerde Oduber niet genoemd werd in de motie, dit komt omdat wij hem niet willen belasten,

met een last, die volgens ons, niet meer van hem is, daar hij toch klaar is om uit te stappen. Deze motie is bedoeld om op een vriendelijke manier de overige vier leden van het Bestuurscollege te verzoeken om hun zetel beschikbaar te stellen aan de Raad om gevuld te worden zodanig, dat het in beter belang is voor Aruba.
Mijnheer de Voorzitter, hiermede beeindig ik mijn betoog.

DE HEER L.V.BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb met belangstelling Uw uiteenzetting gevolgd over de E.E.G. Ik hoop, dat, zoals U gezegd hebt, onze autonomie gewaarborgd zal blijven. Ik moet er wel aan toevoegen, dat U niet uit het oog moet verliezen, dat de fondsen, die wij ontvangen van de E.E.G., afkomstig zijn van landen, die kolonien hebben waar ook werkloosheid heerst, dus als wij deze gelden zouden ontvangen, dan zullen die landen zeker ook hun mensen hier willen plaatsen bij de uitvoering van grote werken. Ten aanzien van de antwoorden van de heer Tromp wil ik aanhalen, dat hij ons voorhoudt, dat wij met concrete dingen moeten komen en niet met afbrekende kritiek maar ik moet van mijn kant de heer Tromp eraan herinneren, dat telkens als wij hier in de Raad komen, dan horen wij weer hetzelfde lied over projekten en meer projekten, fosfaat-fabriek, cementfabriek, dat hebben wij zeker twee drie jaren achtereen gehoord, maar tot nu toe hebben wij er niets van gezien en de werkloosheid neemt met de dag toe. Gaarne zou ik van de heer Tromp willen vernemen, wanneer wij over de gelden, die wij van Nederland zouden krijgen voor het meerjarenplan, kunnen beschikken voor de verdere opbouw van onze economie. Ik dank U.

DE VOORZITTER: Dan zal thans het Bestuurscollege overgaan tot de beantwoording van de vragen, die gesteld zijn in de tweede ronde.
De heer Eman heeft mij de vraag gesteld, om indien ons niet de cijfers bekend zijn, die door hem genoemd zijn over de lay-off-programma van de Lago, de cijfers dan bekend te maken, die ons wel bekend zijn. Ik kan hierop antwoorden, dat het Bestuurscollege herhaaldelijk en periodiek de Lago verzocht heeft om deze cijfers en dat tot nu toe ieder beroep van het Bestuurscollege door de Lago werd beantwoord met de verklaring, dat zij niet in staat waren om ons deze gegevens te verstrekken.
Het betekent dus, dat tot op heden, zelfs op aandringen van het Bestuurscollege de Lago geweigerd heeft om enige cijfers te verstrekken over hun lay-off-programma in de naaste toekomst. Wij beschikken dan ook over geen enkele gegevens. De enige gegevens die wij hebben zijn die,welke door de heer Eman thans genoemd zijn. Ten aanzien van de vertraging van de welvaartsprojekten, die door Nederland zal worden gefinancieerd kan ik mededelen, dat het wachten niet is op de Antilliaanse Regering, maar op de formele goedkeuring nog in Nederland. Het is namelijk zo, dat de projekten indertijd in principe, qua projekt, behandeld en goedgekeurd zijn, maar daarop volgt nog een behandeling per projekt, waarbij ieder projekt als zodanig grondig wordt doorgenomen en daarvoor hebben wij onlangs dezerzijds de nodige gegevens en tekeningen verstrekt, deze projekten worden nu grondig bestudeerd door de deskundigen, die worden ingeschakeld door de Nederlandse Regering en zodra dit achter de rug is, zal door de Nederlandse Regering vergunning hiervoor worden verstrekt. Dus het wachten is nu op de bestudering van deze stukken in Nederland.
De heer Eman heeft het gehad over het feit, dat Suriname twee en een half jaar reeds geassocieerd lid is van de E.E.G. en nog steeds geen steun heeft genoten.
Ik meen onlangs gelezen te hebben, dat zij een eerste toezegging reeds hebben ontvangen van de E.E.G.-financiering.

DE HEER C.A.EMAN: Pardon, Mijnheer de Voorzitter, dat heb ik niet gezegd.

DE VOORZITTER: Dan heb ik U verkeerd begrepen.

DE HEER C.A.EMAN: Ik heb gezegd, dat het niet iets groots is om geassocieerd lid te zijn van de E.E.G. Suriname is dat reeds twee en en half. jaar.

DE VOORZITTER: Ja, die redenering kan ik niet volgen, want als het voor Suriname belangrijk is, waarom zou het voor ons niet belangrijk zijn?

DE HEER C.A.EMAN: Natuurlijk is het voor ons ook belangrijk, maar Suriname heeft het eerder bereikt dan wij.

DE VOORZITTER: Ja, maar U begrijpt toch heel goed, dat dat niet de schuld is van het Bestuurscollege en ook niet van de Antilliaanse Regering noch van de Nederlandse Regering. Alle drie instanties hebben voortdurend erop aangedrongen en hieraan gewerkt, maar dit was een beslissing, die genomen moest worden door de parlementen van de zes E.E.G.-landen en de vertraging vond helemaal niet plaats, laten wij zeggen, binnen het koninkrijk, zeker niet bij het Bestuurscollege en het is toch het beleid van het Bestuurscollege dat hier aan de orde is gebracht.
Dan heeft de heer Eman het gehad over de verhouding van het Bestuurscollege en de hoofden van dienst. De heer Eman heeft Gedeputeerde de Cuba eens ernstig aangekeken en hem gevraagd of hij meer van de zaken afweet, dan het hoofd van de dienst, dan heeft de heer Eman de heer Falconi en de heer Mathew eens goed aangekeken en hem gevraagd of zij wel meer afweten dan een ingenieur. Ik moet met de heer Finck stellen, dat deze houding van de heer Eman mij wel teleurstelt, omdat het in een vrij persoonlijke vorm werd gesteld en dat de heer Eman toch zeker moet weten, dat het nimmer de bedoeling is geweest, dat de Gedeputeerden technisch meer van de zaak afweten dan de hoofden van de departementen, waarvoor zij politiek verantwoordelijk zijn. Ook in Nederland zult U meemaken, dat in zeer grote gemeenten er wethouders zijn die technisch niets afweten van het departement, waarvoor zij verantwoordelijk zijn en dat zij dus technisch helemaal niet deskundig zijn en helemaal afhankelijk zijn van het hoofd van dienst.
Het gaat hier namelijk om een heel andere verantwoordelijkheid en het bevreemdt mij, dat zo iemand als de heer Eman, die reeds zo-lang in deze Raad zit, de vraag gesteld heeft op de manier, waarop hij die gesteld heeft en ik wil alleen maar zeggen dat het nooit de bedoeling kan zijn geweest, dat de gedeputeerden technisch meer van de zaken moeten afweten, dan de hoofden van dienst. Was dat wel het geval, dan zou het een moeilijke zaak zijn op Aruba. En niet alleen op Aruba, maar ook elders. Ik kan de heer Werleman de verzekering geven, dat het Bestuurscollege een open mind heeft voor steun ook aan kleine projekten, dus niet alleen maar voor grote projekten; ieder projekt, klein of groot, dat verdient de aandacht te krijgen van het Bestuurscollege om steun te verlenen, kan daar op rekenen. De heer Werleman heeft het nog eens gehad over de vreemdelingen, die hier werden of worden toegelaten en dat het hem bekend is dat er wel landskinderen beschikbaar waren, die de capaciteiten hadden, ja, zelfs meer capaciteiten. Ik zou het zeer op prijs stellen, als de heer Werleman, mij te zijner tijd - het hoeft nu niet te gebeuren - de concrete gevallen zou willen doen toekomen, omdat het toch van belang is om dit te onderzoeken. Ik kan U zeggen, dat het niet ons beleid, ons streven is. Het zou kunnen, dat dit verkeerd gebeurd is.
Ik zou het dus zeer op prijs stellen om te horen van een concreet geval, zodat wij dat rustig kunnen nagaan. Nou ja, de heer Britten kan ik de verzekering geven dat wat betreft de associatie bij de E.E.G., die niet alle lasten met zich meebrengt, die normaal meegaan met de lusten als men zich associeert met de E.E.G. Het is wel waar, dat de E.E.G. bepaalde eisen stelt. Men heeft niet alleen de voordelen maar ook de nadelen. Maar voordat de Antilliaanse Regering zich uitsprak voor de associatie, is categorisch gesteld, dat wij bepaalde verplichtingen niet zouden kunnen aanvaarden,

onder andere de fiscale ontwikkeling van West- Europa en onder andere ook deze zaak waarover U het had namelijk de vrije toegang van vreemdelingen en zo zijn er meer. Wij moeten dus volgens mij juist verheugd zijn over het feit, dat de Regering ervoor gewaakt heeft, dat wij ons associeren met de E.E.G. zonder dat wij deze verplichtingen met de lusten meekrijgen en dat is gelukt.
Ik wil thans het woord geven aan Gedeputeerde Tromp.

DE HEER F.J.TROMP, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, even een kort woord in antwoord op de opmerkingen, die hier naar voren zijn gebracht. Na prome luga mi kier papia un palabra na Papiamento na adres di Señor Anslijn. Mi ta masha contento cu Señor Anslijn a admiti cu Bestuurscollege ta traha, pero cu ta tuma tempo pa realiza plannan. Tambe mi kier haci un remarca chikito na adres di Señor Figaroa, Señor Figaroa no a comprende mi bon, ora cu mi a bisa na Hulandes, cu nos ta verkoop Aruba. Mi no kier kere cu ta insinua Señor Figaroa kier insinua cu nos ta bende Aruba pa placa. Mi ta mire pa mas gentleman cu esey. Solamente e remarca ey. Nos tin hopi publiek no, asina ta mihor mi bisa esey.
Señor Presidente, despues cu Señor Eman a caba di defende e beleid di Bestuurscollege di Corsow, di N.V.P. asina brillante aki dennan, mi ta contento cu e a demonstra na pueblo awor cu nan ta mara completamente cu N.V.P., pasobra loke nan ta busca ta pa trece Aruba bao di N.V.P., pero esey jamas e pueblo di Aruba lo por permiti. Y ta solamente den votacion e cosnan aki por resulta y no cu tracion. Tambe e a bisa cu e no tin confianza den futuro. Tur loke nos a menciona aki den ta toekomstmuziek. NOS si tin confianza den futuro, Señor Presidente. Nos ta traha pa futuro. Nos no ta bini adilanti solamente cu palabranan, pero mi ta kere cu e hechonan cu Bestuurscollege a realiza caba, e projectonan, ta garantia cu ora nos ta papia riba un projecto y nos ta trata di realize, nos ta bin cu ne tambe padilanti.

(Vertaling)

In de eerste plaats wil ik enkele woorden zeggen in het Papiaments aan het adres van de heer Anslijn. Ik ben erg blij, dat de heer Anslijn toegeeft, dat het Bestuurscollege werkt, doch dat het tijd neemt om de plannen te verwezenlijken. Ook wil ik een kleine opmerking maken aan het adres van de heer Figaroa. De heer Figaroa heeft mij schijnbaar niet begrepen, toen ik in het Hollands zei, dat wij Aruba verkopen. Ik geloof niet, dat de heer Figaroa wil laten uitkomen, dat wij Aruba voor geld zouden verkopen, daarvoor zie ik hem voor meer heer aan. Dat is enkel maar mijn opmerking. Wij hebben vanavond veel publiek, ziet U, daarom is het beter dat ik dat zeg.
Mijnheer de Voorzitter, nadat de heer Eman het beleid van het Bestuurscollege van Curacao, dus van de N.V.P. zo schitterend heeft verdedigd in deze zaal, ben ik blij, dat hij thans aan het volk van Aruba heeft bewezen, dat zij nu geheel verbonden zijn met de N.V.P., want wat zij nu zoeken is Aruba te brengen onder het juk van de N.V.P., maar dat zal het Arubaanse volk nimmer toelaten. Deze dingen kunnen slechts met stemmen enige resultaat hebben en niet met verraad. Hij zei ook geen vertrouwen te hebben in de toekomst, dat al wat wij hierin zeggen maar toekomstmuziek is. WIJ geloven wel in de toekomst, Mijnheer de Voorzitter, wij werken voor de toekomst. Wij komen niet enkel met woorden naar voren, maar de feiten, die het Bestuurscollege reeds verwezenlijkt heeft, de klaargekomen projekten, staan ervoor borg, dat wanneer wij over een projekt spreken en wij ons best doen om dat te verwezenlijken, wij dat ook tot stand brengen.

Naar aanleiding van de uitlating in de krant, zegt hij dat hij goede hoop heeft, dat de projekten zullen komen. Mijnheer de Voorzitter, ik heb er ook bij gezegd, dat ik eerst in het Bestuurscollege de detailles wilde bespreken. Ik geloof ook niet dat het raadzaam is om in het openbaar te zeggen waarover het gaat. Nu nog niet. Ik geloof, dat wij daardoor slapende honden wakker maken. Ik geloof niet, dat wij een projekt, wanneer dat in het beginstadium is aan de grote klok moeten gaan hangen, wie het zijn, waarover het gaat en dergelijke detailles. Verder heeft de heer Britten gezegd, dat hij gaarne wil vernemen wanneer de gelden van Nederland beschikbaar zullen worden gesteld dus ter beschikking komen voor de uitvoering van het meerjarenplan. Ik geloof, dat hierover reeds gezegd werd, dat de onderhandelingen hierover gaande zijn en dat wij binnen korte termijn van Nederland kunnen verwachten, dat die gelden beschikbaar worden gesteld.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, permiti mi papia un dos palabra pa contesta Señor Eman ariba locual ela trece adilanti den e tweede ronde tocante mi persona, mencionando mi nomber. Door di e palabranan ey cu Señor Eman a usa e la demonstra cu tempo nan tabata den Bestuurscollege ta hoofden van dienst tabata dicidi y haci loke nan tabata kier, pasobra e tempo ey tampoco no tabata tin ningun soorto di inginiero pa parti di e partida di A.V.P. den Bestuurscollege. Nos conoce e miembronan di e Bestuurscollege di e tempo di A.V.P. Tampoco den e nombernan cu mi a tende di e cinco deputadonan cu lo bin sinta tras di e mesa aki. Lo mi no menciona e nomber di e dosnan cu no ta aki presente, ya cu nan no lo por defende nan mes, pero lo mi menciona nomber di esunnan cu ta presente aki y di cual pueblo a tende nan nomber. Un di nan ta Señor Albert Eman. Mi no sabi cu Señor Eman ta inginiero den e trabao cu e ta haciendo awor. Señor Figaroa tampoco ta inginiero, e ta trahando na Kadaster y Señor Anslijn, kende su nomber tambe a worde nombra pa deputado, mi ta duda cu e ta inginiero. Te ey contesta riba e palabra di Señor Eman. Ariba e palabra di Señor Anslijn, cu e la bisa cu e no ta cambia, mi tin di bisa cu mi ta kere cu e la cambia caba. Masha danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe enkele woorden te zeggen in antwoord op hetgeen de heer Eman in de tweede ronde naar voren heeft gebracht, omtrent mijn persoon en mijn naam noemde. Met de woorden, die de heer Eman heeft gebruikt, heeft hij duidelijk laten blijken, dat toen zij in het Bestuurscollege zaten, het de hoofden van dienst was, die beslisten en deden wat hun goed uitkwam, want toen waren er ook geen ingenieurs in het Bestuurscollege van de partij A.V.P. Wij kennen de leden van het A.V.P.-Bestuurscollege van toen. Ook onder de namen, die ik heb horen noemen van de vijf nieuwe gedeputeerden, die hier achter deze tafel zouden komen zitten, kan ik geen ingenieurs ontdekken. Ik zal de namen van twee afwezigen niet noemen, aangezien zij niet hier zijn om zich te kunnen verdedigen, maar ik zal de namen noemen van hen, die hier aanwezig zijn, zodat het volk die namen ook zal kunnen horen. Een van hen is de heer Albert Eman. Ik weet niet of de heer Eman wel ingenieur is in het werk, dat hij nu doet. De heer Figaroa is ook geen ingenieur, hij werkt op het Kadasterkantoor en de heer Anslijn, wiens naam ook genoemd wordt als kandidaat voor het gedeputeerdeschap, ik betwijfel het of hij ingenieur is. Tot hier dan het antwoord op de woorden van de heer Eman. Ten aanzien van de woorden van de heer Anslijn, waar hij zei, dat hij niet verandert, moet ik zeggen, dat ik van mening ben, dat hij reeds veranderd is. Ik dank U.

DE HEER D.C.MATHEW, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof wel, dat ik heel kort kan zijn. Toen deze vergadering bijeen werd geroepen, had ik wel gedacht, dat men met gefundeerde aanslag tegen het Bestuurscollege zou komen.

Maar ik heb weinig positiefs uit de betogen van de aanvragers kunnen distilleren. Men slingert heen en weer met verwijten van wanbeheer, van persoonlijk belang en wat dies meer zij, maar als ik dit nuchter bekijk, Mijnheer de Voorzitter, dan berust de hele motie, de hele kwestie, die hier ter sprake is vanavond op persoonlijk belang. Ik zal dit heel erg kort stellen. De P.P.A., als Caesar kende zijn Brutus, kent zijn Anslijn. Het gaat om één feit, Mijnheer de Voorzitter.
Het gedeputeerdeschap heeft post gevat in het brein van een bepaald lid en daar tot een obcessie geworden. Treedt men hier vandaag af, dan is er geen vuiltje aan de lucht, want daar rekent de heer Anslijn op. Hij heeft ook gesproken van brieven, die getekend zouden zijn en zo meer, maar hij had er ook bij moeten zeggen, dat hij verschillende malen bij de partijleiding is geweest, om te vragen om Mathew te dwingen om af te treden en hem te rehabiliteren, zodat hij weer gedeputeerde zou worden. Daar draait de hele zaak om, Mijnheer de Voorzitter.
Het geachte lid ambieert zo vurig het gedeputeerdeschap, dat alles op een kant geschoven moet worden en hij houdt rekening met niets, zolang hij maar op die stoel kan zitten. Maar ik moet dit erbij voegen, Mijnheer de Voorzitter, toen ik mijn ambt als gedeputeerde aanvaardde, heb ik mij nooit voorgespiegeld, dat het voor eeuwig en altijd zal duren. Ik besef drommels goed, dat het van tijdelijke aard is. Alles, zelfs onze eigen leven is van tijdelijke aard. Er is een tijd van komen en er is een tijd van gaan en als mijn tijd van gaan gekomen is, dan zal ik maar gaan. Ik dank U.

<u>DE VOORZITTER</u>: Ik geloof, dat wij hiermee de beraadslagingen over de ingediende motie kunnen beeindigen en ik zal thans willen overgaan tot de vraag of er hoofdelijke stemming wordt gewenst over deze motie? Zo ja, dan gaan wij over tot de hoofdelijke stemming over deze motie.

<u>DE HEER L.A.I.CHANCE</u>: Mijnheer de Voorzitter, ik moet even mijn stem toelichten. Ik wil dit zeggen, namelijk dat ik vind, dat deze motie wel goed werk heeft verricht en ik wil nu, wat ik noem een tussentijdelijke beslissing nemen en ik stem tegen.

<u>DE VOORZITTER</u>: De uitslag van deze stemming is: 9 stemmen vóór en 12 stemmen tegen en hiermede is deze motie verworpen.

<u>Voor stemden de leden</u>: A.Werleman, D.Tromp, D.Flemming, W.C.Anslijn, C.A.Eman, L.V.Britten, M.Croes, D.G.Croes en F.D.Figaroa.

<u>Tegen stemden de leden</u>: J.Erasmus, F.J.Tromp, L.Croes, J.Geerman, Mevr. M.Irausquin, L.A.I.Chance, A.Falconi, F.V.Lacle, I.S. de Cuba, M. de Cuba, G.A.Oduber, en E.R.Finck.

<u>DE VOORZITTER</u>: Ik wil de heren indieners van de twee ontwerp-raadsbesluiten er prijs op stellen om deze ontwerpen in stemming te brengen.

Op voorstel van de indieners worden de twee ontwerp-raadsbesluiten beschouwd als ingekomen stukken en worden verwezen naar de huishoudelijke vergadering.

<u>DE VOORZITTER</u>: Mijne heren, dan zijn wij gekomen aan het einde van deze vergadering en sluit ik hiermede deze openbare vergadering van de Eilandsraad.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Gezaghebber,

De Sekretaris,